

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

उस्मानाबाद जिल्हा

१९९७-९८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

उस्मानाबाद

1997 - 98

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
उस्मानाबाद

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : उस्मानाबाद

1997 - 98

अ नु क्र म णि का

वि ष य पृष्ठ क्रमांक

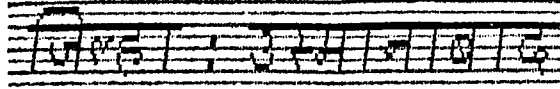
भाग - 1

1. दृष्टीक्षेपात जिल्हा उस्मानाबाद
(सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)	1 ते 8
2. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 18

भाग - 2

3. जिल्हा सांख्यिकी गोषवारा	1 ते 219

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

1997 - 98

भाग - 2

अ लु क्र म णि का

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	<u>क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या</u>	
1.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय क्षेत्रफळ	1
1.2	1951 पासून लोकसंख्येमधील दशवर्षीय फरक	2
1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्येच्या गटानुसार गावांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	6
1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तहसिल निहाय वर्गीकरण	8
1.5अ	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे काम करणारे व न करणारे घांची तहसिल निहाय संख्या	10
1.5ब	1991 च्या जनगणनेनुसार सुरुयता काम करणा-या व्यक्तींची उधोगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	12
1.6	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील लोकसंख्येचे वर्गीकरण	13
1.7	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय अनु.जाती, अनु.जमाती व नवबौध्द घांची आकडेवारी.	15
1.8	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे भिंती, छपरे घासाठी वापरलेल्या साधन सासुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण	17
1.9	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण नागरी कुटुंबाचे वर्गीकरण	18
1.10	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे घरे व त्यांचा वापर	20
	<u>हवामान</u>	
2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या	22
2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान	26

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	कृषि	
3.1	तहसिल निहाय जमिनीचा वापर	27
3.2	तहसिल निहाय निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	29
3.3	सुस्थ पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	35
3.4	विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तहसिल निहाय क्षेत्र	36
3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलितांचे तहसिल निहाय क्षेत्र	37
3.6अ	तहसिल निहाय सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	41
3.6ब	तहसिल निहाय विद्युत पंप व हात पंपाची माहिती	42
3.7	विहिरीक्षेत्रीज लघु पाटबंधा-घाची कामे.	43
3.8	मध्यम व मोठ्या प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे	45
3.9	1990-91 च्या कृषि गणनेनुसार विहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेल्या विहित धारण जमिनी आणि ओलित ओलित निव्वळ क्षेत्र व वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळानुसार विहित जमिनीची संख्या	50
3.10	1992 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय कृषि विषयक अवजारे	54
3.11	दुष्काळ, टंचाई सदृश्य परिस्थितीची तहसिल निहाय माहिती.	55
3.12	टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्या बाबतची माहिती.	56
	पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय	
4.1	1992 च्या पशु गणनेनुसार तहसिल निहाय पशुधन	57
4.2	तहसिल निहाय पशुवैधकीय संस्था	
4.3	रोगाच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	64
4.3अ	तहसिल निहाय विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य	67
4.4ब	मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	68
4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र	69
4.6	जिल्ह्यातील सुस्थ व गौण वन उत्पादने	70
4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय	71
	उद्योग व विज	
5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	72
5.2	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	74

तषता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
5.3	कामाच्या दिवसाच्या संस्थेनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण	76
5.4	उधोगाच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी	78
5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी	79
5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	81
5.7	कर्मचारी गणना जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या	82
5.8	निरनिराळ्या उधोगांकरिता रोजगार	83
5.9	जिल्ह्यातील विधुतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या	84
5.10	विजेचा वापर	86
5.11	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उधोग	87
5.12	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उधोग गटानुसार (कृषि व बिगर कृषि) सर्वसाधारण पणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	89
5.13	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उधोग गटानुसार कृषि आस्थापनांची संख्या	90
5.14	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उधोग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या	91
5.15	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि आणि बिगर कृषि आस्थापना (सर्व उधोग गट एकत्र)	92
5.16	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उधोग गटानुसार सहकारी औधोगिक संस्था व रोजगा-यांची संख्या	93
5.17अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उधोग गटातील स्वकार्यरत उधोगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांचे आकारमान गटानुसार संख्या	94
5.17ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उधोग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	95
5.18अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ व्यापारी स्वकार्यरत उधोगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	96
5.18ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार घाऊक व किरकोळ आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	97

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
5.19अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सांख्यिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	98
5.19ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सांख्यिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	99
5.20अ	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	100
5.20ब	1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत एकत्र आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	101
	सहकार	
6.1	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या संस्था	102
6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	103
6.3	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	104
6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी सहकारी बँकाचे कार्य	105
6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	106
6.6*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	
6.7*	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी (लॅप्स) संस्थांचे कार्य	
6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	109
6.9*	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	
6.10*	जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकरी सहकारी संस्थांनी दिलेली कर्जे	
6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषि पतसंस्थांचे कार्य	110
6.12	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	111
6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	114
6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा यांचे महत्वाचे कार्य	115
6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	117
6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	125

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
	वैधकीय आरोग्य सेवा	
7.1	सार्वजनिक व अर्ध सहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैधकीय सुविधांची तहसिल विहाय माहिती	126
7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूची संस्था	128
7.3	जिल्ह्यातील विविध कारणांनुसार मृत्यूची संस्था	129
7.4	जिल्ह्यातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	130
7.5	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संस्था	131
	शिक्षण	
8.1	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे तहसिल निहाय साक्षरता	132
8.2	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संस्था	133
8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संस्था आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	134
8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती.	136
8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत याबाबतची माहिती	138
8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	139
8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) व तांत्रिक शाळा आठवी ते बारावी	141
8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	142
8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था	143
	परिवहन व दळणवळण	
9.1अ	जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गाची लांबी	144
9.1ब	जिल्ह्यातील रेल्वे स्थानकांची तहसिल निहाय घादी	145
9.2	प्रकार व पृष्ठ भागानुसार रस्त्यांची लांबी	146
9.3	जिल्ह्यातील वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संस्था	148
9.4	महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी	149
9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना	150
9.6	जिल्ह्यातील पोस्ट, तार घरे, दुरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच घांची आकडेवारी	153
	स्थानिक संस्था	
10.1	स्थानिक संस्थेचे उत्पन्न व खर्च	154
10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	155

तरता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	158
10.4	नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	160
	नियोजन विषयक माहिती	
11.1	विविध विकास शिर्षांखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च	162
11.2	योजनांखालील महत्वाची भौतिक साधने	165
11.3	रोजगार हमी योजना	174
11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार व खर्च	175
11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाय योजना	176
11.6	संकरित अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	177
11.7	रासायणीक खतांचे वाटप	178
11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	179
11.9	जिल्ह्यातील दुग्ध संस्थांची माहिती	180
11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती	181
11.11*	एकात्मिक आदिवासीविकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद खर्च	
11.12	विस कलमी कार्यक्रम	182
11.13	विशेष घटक योजना	183
11.14अ	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	184
11.14ब	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	185
11.14क	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद मतदार संघ)	186
	किंमती व निर्देशांक	
12.1	निवडक शेतीमालाच्या सरासरी धाऊक किंमती	187
12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी	189
12.3	सोलापूर केंद्रांचे कामगारांचे ग्राहक किंमती निर्देशांक	195
	न्याय, पोलिस व कारागृहे	
13.1	जिल्ह्यातील पोलिस दलांची एकूण संख्या	196
13.2	गुन्ह्यांसंबंधी आकडेवारी	197

तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्र.
13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	199
13.4	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांची वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	200
13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे	201
<u>बँका, संयुक्त भांडवली संस्था व विमा</u>		
14.1	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संस्था व त्यांच्या ठेवी व कर्जे	202
14.2	संयुक्त भांडवली संस्था	203
14.3	उत्तरविलेख्या विमा पत्राची संस्था व विम्याची रकम	203
<u>संकीर्ण</u>		
15.1	चित्रपट गृहां विषयी आकडेवारी	204
15.2	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्प बचतीची रकम	205
15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमिन महसूल	206
15.4	छापखाने, छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे-नियत कालीके	207
15.5	स्वस्त धान्य दुकानाला पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर	209
15.6	मागणी व वसूल केलेले धान्य	209
15.7	1997 मधील लोकसभा व 1995 मधील विधानसभा निवडणूक घासबंधी आकडेवारी	210
15.8	अधिकारी व प्रवासी घांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तहसिल निहाय यादी	211
15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल	214

टिप: * = तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

दृष्टिक्षेपात जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	उ.बाद	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
एकः	प्राकृतिक रचना			
अ)	भौगोलिक स्थान			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	17.35 ते 18.4 अंश	16.4 ते 22.1 अंश
	2) पूर्व रेखांश	अंश	75.16 ते 76.4 अंश	72.6 ते 80.9 अंश
ब)	हवामान			
	तापमान		1997	1994
	1) किमान	डिग्री सेल्सियस	9.5	4.8
	2) कमाल	डिग्री सेल्सियस	41.9	47.1
	3) पर्जन्य	मि. मि.	592	1035.16
क)	प्रशासकीय विभाग		1997-98	1996-97
	1) तहसिल	संख्या	6	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	6	317
	3) टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	6	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प	संख्या	6	--
	5) शहरे	संख्या	8	336
	6) गावे (एकूण)	संख्या	722	43864
	1) निर्जन	संख्या	6	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	716	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौरस कि.मी.	7512.4	307713
दोन	प्रशासकीय संस्था		1997-98	1996-97
	1) पंचायत समित्या	संख्या	6	320

	2	3	4	5
तीन	2) महानगरपालिका	संख्या	-	14
	3) नगरपरिषदा	संख्या	8	230
	4) कटक मंडळे	संख्या	-	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	613	27594 (1994)
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	16	1751
	7) पोलीस औट पोस्ट	संख्या	15	731
	लोकसंख्या (1991)			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1082	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	194	30541
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1276	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	209	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	16.64	11.09
6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	22	7318	
7) अ.ज. लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.76	9.27	
8) पुरुष	आकडे हजारात	659	40826	
9) स्त्रिया	आकडे हजारात	617	38112	
10) स्त्रि- पुरुष प्रमाण	1000, पुरुषा-मागे स्त्रियांचे प्रमाण	937	934	
11) घनता	दर चौरस कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	170	257	
12) साक्षरतेचे प्रमाण 1991				
1) एकूण	टक्केवारी	54.27	64.87	
2) पुरुष	टक्केवारी	68.39	76.6	
3) स्त्रिया	टक्केवारी	39.16	52.3	

1	2	3	4	5
चार	4) राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक कृषी (अस्थाई)	संख्या	24	-
			1995-96	1997-98
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	749	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	2 0.32	5366 17.42
	3) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापरा- खालील जमीन	हजार हेक्टर	9	1238
	ब) पडीक आणि लाग- वडी लायक नसले- ली जमीन	हजार हेक्टर	7	1703
	क) एकूण (अ + ब)		16	2941
	4) पडीक जमिनीव्यति- रिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम सुरेचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	15	1347
	2) झाडे झुडूपंखालील जमीन	हजार हेक्टर	1	223
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	41	885
	5) पडीक जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	46	1106
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	30	1131
	6) पिका खालील क्षेत्र			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	597	17761
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	66	3979

1	2	3	4	5
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	663	21740
	7) ओलित क्षेत्र		1995-96	1997-98
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	61	2559
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	307	3350
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	253	13174
	9) वहित धारण जमीन अंतिम (1990 - 91)			
	1) 2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	104	6803
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	106	3297
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या हजारात	7	170
				1996-97
	10) जमीन महसूल वसुली (1997 - 98)	लाख रुपये	7.36	10996
	11) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	4475	उ.ना.
	12) पंचायत समित्याचा उपकर	हजार रुपये	1531	उ.ना.
पाच	पशुसंवर्धन (पशुगणना (1992)		अस्थाई	स्थाई
	1) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	852	36393
	2) गाई व बैल	संख्या हजारात	379	17441
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	141	5447
	4) मेंढ्या	संख्या हजारात	56	
	5) शेळ्या	संख्या हजारात	225	13015
	6) कॉबड्या व बदके	संख्या हजारात	308	32187
तहा	सहकार (1997 - 98)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	2216	140858
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी	संख्या	457	20251
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पधसंस्थाची सभासद संस्था	संख्या हजारात	256	9123
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	648	21535
	5) प्राथमिक कृषि पतसंस्थानी दिलेली कर्जे	रुपये काटीत	58.25	1694

1	2	3	4	5
सात	जलसिंचन (1997 - 98) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झाले- ले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		जून 98	97-98
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	3	33
	2) मध्याम प्रकल्प	संख्या	16	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	40(सु)	उ.ना.
	3) लघुप्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	32	1700
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	10	उ.ना.
	4) सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	42	1392
आठ	उद्योग 1997 अखेर		1997	1996अखेर
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	53	32152
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	51	27668
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या 97-98	संख्या	2	175
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1996-97)	हजार मे.टन	81.7	3747
	5) सर्व सूत गिरण्यांची संख्या(1997-98)	संख्या	5	226
नऊ	बीज दि.31/3/98 अखेर			
	1) बीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडे	संख्या	8	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	722	उ.ना.
	3) बिज पुरवठा केलेले बिज पंप(मार्च 98 पर्यंत)	संख्या हजारात	67	2151
	4) बसविण्यात आलेली गोबरगॅस संयंत्रे 1998	संख्या	8760	उ.ना.

1	2	3	4	5
दहा	सार्वजनिक आरोग्य 1997		1997	1997
	1) रुग्णालये	संख्या	8	अस्थाई 741
	2) दवाखाने(P.H.C.म्हणून श्रेणीवाढीसुळे संस्थेत घट	संख्या	14	1423
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	1495
	4) प्रा.आरोग्य पथके	संख्या	-	161 अस्थाई
अकरा	शिक्षण 1996-97		1996-97	1997-98
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1008	63417
	2) प्रा.शाळेतील विद्यार्थी	संख्या "000"	214	12136
	3) प्रा.शाळेतील शिक्षक	संख्या "000"	5	315
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	40	39
बारा	माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सह(1997-98)		1996-97	1997-98
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	285	14108
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या "000"	109	7947
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या "000"	4	241
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	30	33
तेरा	उच्च शिक्षण (1997-98)			
	1) संख्या	संख्या	26	1461
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या "000"	17	851
चौदा	अ) प्रौढ शिक्षण			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	10975	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या "000"	110	उ.ना.
	ब) तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण		1997-98	1997-98
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	538
	a' शासकीय	संख्या	6	302
	b' अशासकीय	संख्या	3	236
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	1849	88108

1	2	3	4	5
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	2	103
	4) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता.	संख्या	280	25725
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	1	179
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	180	31320
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	29	उ. ना.
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्य. व उच्च माध्य. गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	3326	उ. ना.
पंधर	परिवहन आणि दळणवळण (मार्च 1998 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	30	5465
	2) स्त्यांनी जोडलेली गावे			(1997-98)
	अ. बारमाही	संख्या	602	30053
	ब. हंगामी	संख्या	87	6268
	3) एकूण स्त्यांची लांबी (पृष्ठांकीत)	कि.मी.	4555	191053
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	79	2972
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	823	32380
	6) महत्वाच्या जिल्हा स्त्यांची लांबी	कि.मी.	928	41166
	7) इतर जिल्हा स्त्यांची लांबी	कि.मी.	860	41701
	8) ग्रामीण स्त्यांची लांबी	कि.मी.	1865	72834
सोळा	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे (1992-93) च्या सर्वेक्षणानुसार	संख्या लाखात	1992-93 1.69	1982-83 77.65 (अस्थाई)

1	2	3	4	5
	2) 1997-98 वर्षातील जुने लाभार्थी नवे लाभार्थी एकूण	संख्या संख्या संख्या	2456 1872 5414	1996-97 6987 154031 161018
सतरा	रोजगार निर्मिती (1997-98)			
	अ. रोजगार हमी योजना	म. दि. लाखात	2.74	900.00
	ब. जवाहर रोजगार कार्यक्रम (अखेर)	-----	10.56	524.00
अठरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना		1996-97	1995-96
	आदिवासी करीता			
	आश्रम शाळा	संख्या	6	731
	विधार्थी	संख्या	720	248298
एकोणिस	मागासवर्गीयां- साठी कल्याणकारी योजना (1994-95)			
	1) मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे	संख्या	1997-97 3	1994-95 192
	2) वसतिगृहात राहणारे विधार्थी	संख्या	223	12797
वीस	जिल्हा नियोजन (1996-97)			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये काटीत	36.80	3142.66
	2) अनुशेष भरून काढण्या साठी तरतूद	रुपये कोटीत	12.98	379.55
एकविस	नागरी पुरवठा (97-98)			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	997	42746
	2) पुरविलेला एकूण साठा			
	अ. गहू	हजार टन	1630	1161
	ब. तांदूळ	हजार टन	519	618
	3) शासकीय गोदामे (30.6.1997)	संख्या	30	922
	साठविण्याची क्षमता जून 1997 अखेर	मे. टन (हजार टनात	17	579

टिप:- उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1997-98

जिल्हा : उस्मानाबाद

महाराष्ट्र कुलस्वामिनी श्री. तुळजाभवानी देवीच्या तुळजापूर येथील प्राचीन मंदीरासुळे या जिल्ह्यास आगळे महत्त्व प्राप्त झालेले आहे. उस्मानाबाद शहराच्या नजीकच्या पेरीसरातील डोंगरश्रेणीत असलेली अतीप्राचीन व ऐतीहासीक दृष्ट्या महत्त्वाची जैन लेणी धाराशीवाची या नावाने संबोधली जाते. उस्मानाबाद हे शहर धाराशीव या नावाने ओळखले जात असे. उमरगा तहसीलमधील अचलेर या गावी असलेली हेमाडपंथी प्राचीन शिवमंदीरे व त्यांच्या जवळच असलेली नगरी व प्राचीन काळी सुरुंब नगरी (सध्याचे सुरुम) या नावाने भरभराटीस असलेली नगरी ही पण प्राचीन व ऐतीहासीक दृष्ट्या महत्त्वाचे होत. जिल्ह्यातील तेर हे गाव अती प्राचीन कालापासून प्रसिध्द आहे. कुंथलगरी हे जैनाचे प्रसिध्द तिर्थस्थळ ही या जिल्ह्यात आहे. परंडा तहसीलमधील माणकेश्वर येथील हेमाडपंथी मंदीर हे शिल्पकलेचा एक उत्कृष्ट नमुना म्हणून पाहावयास मिळतो. 2/- हा जिल्हा पूर्वीच्या हैद्राबाद राज्यातील मराठवाडा म्हणविला जाणा-या मराठी भाषीक जिल्ह्यांपैकी एक आहे. द्विभाषीक राज्याच्या स्थापनेच्या वेळी म्हणजे 1956 साली हा जिल्हा मराठवाड्यातील उर्वरित चार जिल्ह्यांसह सुंबई या द्विभाषीक राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. स्वतंत्र महाराष्ट्र राज्याच्या स्थापनेनंतर या जिल्ह्याचा महाराष्ट्र या मराठी भाषीक राज्यामध्ये समावेश करण्यात आला. बीड, औरंगाबाद, नांदेड व परभणी या मराठवाड्यातील अन्य जिल्ह्याबरोबर उस्मानाबाद जिल्ह्यासह सध्याचा औरंगाबाद या स्वतंत्र महसूल विभागाची स्थापना करण्यात आली.

3/- 1981 च्या जनगणनेपर्यंत लातूर ही या जिल्ह्यातील एक तहसिल होती. परंतु, ऑगस्ट 1982 मध्ये या जिल्ह्याचे विभाजन होऊन पूर्वीच्या जिल्ह्यातील लातूर, औसा, उदगीर, अहमदपूर आणि निलंगा हे तहसिल लातूर या नवनिर्मित जिल्ह्यात समाविष्ट करण्यात आले. त्यामुळे सध्याच्या पुनर्रचित उस्मानाबाद जिल्ह्यात पूर्वीचे फक्त उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, तुळजापूर, परंडा व भूम हे सहा तहसिल राहिल्या आहेत. याच सुमारास सोलापूर जिल्ह्यातील बार्शी या तहसीलमधील आठ गावे या जिल्ह्यातील उस्मानाबाद तहसिलमध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

4/- उस्मानाबाद जिल्हा दक्षिण पठाराच्या क्षेत्रात येतो. जिल्ह्याचा बराच भाग खडकाळ व उर्वरित भाग सपाट असून समुद्रसपाटीपासून सरासरी 600 मी. उंचीवर आहे. हा जिल्हा बालाघाट डोंगराच्या लहान रांगानी वेढलेला आहे. भूम, कळंब, उस्मानाबाद आणि तुळजापूर ह्या तहसिल बालाघाट डोंगराच्या कक्षेत व इतर तहसिल सपाट प्रदेशावर आहेत. जिल्ह्याचा कांही भाग गोदावरी नदीच्या खोऱ्यात व कांही भाग भिमेच्या खोऱ्यात मोडतो. गोदावरी नदीची महत्त्वाची उपनदी मांजरा या नदीच्या खोऱ्यात कळंब तहसिल आहे. मांजरा नदीच्या तेरणा या उपनदीच्या कक्षेत उस्मानाबाद व उमरगा हे तहसिल येतात. परंडा, भूम,

तुळजापूर आणि उमरगा या तहसीलचा काही भाग सिना नदीच्या खोऱ्यात मोडतो. सिना नदी ही भिमा नदीची उपनदी आहे. जिल्ह्यातील सर्व शहरामध्ये भूम हे शहर संसुद्ध सपाटीपासून 760 मि. उंचीवर असल्यामुळे ते जिल्ह्यात सर्वात उंचीवर असलेले शहर आहे. तर परंडा 530 मी. उंचीवर आहे.

म्हणजे ते जिल्ह्यात सर्व शहरात कमी उंचीवर आहे. पठाराची सरासरी उंची 600 मी. असून त्याचा मक्षीणेकडील खोलगट भाग भिमा नदीच्या खोऱ्यात मोडतो.

5/- हा जिल्हा मराठवाड्याच्या अती पूर्वेकडील असून त्याचा विस्तार 17.35 अंश ते 18.40 अंश उत्तरअक्षांश आणि 75.16 अंश ते 76.40 अंश पूर्वेरेखांश च्यामध्ये आहे. जिल्ह्याच्या दक्षिण-पश्चिमेस सोलापूर, उत्तर-पश्चिमेच्या बाजूला अहमदनगर, उत्तरेस बीड, ईशान्य व पूर्व दिशेला लातूर व दक्षिणेला कर्नाटक राज्यातील अनुक्रमे बिदर, व गुलबर्गा जिल्हे आहेत.

6/- जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 7512.4 चौ. कि. मी. असून आकारमान लक्षात घेता महाराष्ट्रात त्याचा 24 वा क्रमांक लागतो. जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी 241.4 चौ. कि. मी. क्षेत्र (3.21%) नागरी असून उर्वरित 7271.0 चौ. कि. मी. क्षेत्र (96.79%) ग्रामिण आहे. प्रशासनाच्या सोईसाठी जिल्ह्याचे भूम उस्मानाबाद हे दोन महसूल विभाग पाडण्यात आलेले आहेत. एक उपविभाग भूम येथे असून त्यामध्ये भूम, परंडा, कळंब या तहसील समाविष्ट आहेत. दुसऱ्याचे मुख्यालय उस्मानाबाद हे आहे व त्यात उर्वरित उस्मानाबाद, उमरगा व तुळजापूर या तहसीलचा अंतर्भाव आहे. वरील उपविभागांसाठी स्वतंत्र उपजिल्हाधिकारी कार्यालय आहे. नागरी विभाग वगळता प्रत्येक तहसिलांचे सर्व क्षेत्र संबंधीत पंचायत समितीच्या कक्षेत असून तहसिल एवढ्याच म्हणजे 6 पंचायत समित्या जिल्ह्यात असून उस्मानाबाद येथे जिल्हा परिषदेचे मुख्यालय आहे.

7/- 1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यात एकूण 722 गावे आहेत. त्यापैकी 716 गावे वस्ती असलेली व सहा गावे ओसाड आहेत. 31.3.97 अखेर एकूण 613 ग्रामपंचायती होत्या. जिल्ह्यातील एकूण आठ नागरी क्षेत्रापैकी उस्मानाबाद येथे 'ब' वर्ग नगरपालिका व इतर सात शहरांसाठी 'क' वर्ग नगरपालिका आहेत. जिल्ह्यात एकूण सात कृषि उत्पन्न बाजारसमित्या असून त्या उस्मानाबाद, कळंब, सुरमता, उमरगा, तुळजापूर, परंडा व भूम येथे आहेत.

8/- उस्मानाबाद हे शहर जिल्ह्याचे मुख्यालय आहे. येथे राज्य शासन व जिल्हा परिषदेची कार्यालये आहेत.

9/- जिल्ह्यातील हमिनीची ढोबळ मानाने दोन भागात विभागणी होऊ शकते. पहिल्या विभागात भारी व खोल काळ्या जमिनीपासून ते कमी खोलिच्या ते हलक्या जमिनीपर्यंत वेगवेगळे प्रकार आढळतात. दुसऱ्या भागात अत्यंत सुपिक जमिनीचा समावेश आहे. या भागात असलेल्या डोंगराळ विभागातील जमिनीचे पदटे भात शेतीसाठी उपयुक्त आहेत.

नदी नाले

10/- तेरणा नदी जिल्ह्याच्या पश्चिमेकडून पूर्वेकडे उस्मानाबाद व उमरगा तालुक्यातून जाऊन पूर्वेकडील सिमेवर मांजरा नदीस मिळते. परंडा तालुक्याच्या

पश्चिम सिमेवरुन सिना नदी उत्तरेकडून दक्षीणेकडे वहात जाते. बोरी नदी तुळजापूर तालुक्यापासून वाहून पुढे ती सोलपूर जिल्ह्यात प्रवेश करते व सिना नदीस जाऊन मिळते. या नद्या व्यतिरिक्त उमरगा तालुक्यात बेनीतुरा, भूम तालुक्यात बाणगंगा आदी अन्य नद्या व नाले आहेत. पण पावसाळा सोडून अन्य काळात येथे भर ते जवळ जवळ कोरडेच असतात. कारण, पावसाचे पाणी उंच डोंगरावरील वाहत येते व दुस-या जिल्ह्यात वाहत जाते. जलसिंचन प्रकल्प, पाझरतला व या व्यतिरिक्त जिल्ह्यात मोठी तळी किंवा सरोवरे नाहीत.

हवामान व पर्जन्य

11/- जिल्ह्यातील हवामान प्रासुस्थाने कोरडे असून पावसाळा साधारणतः जूनच्या मध्यापासून सुरु होतो व सप्टेंबरच्या अखेर संपतो. सप्टेंबरच्या अखेरपासून ते नोव्हेंबरच्या मध्या पर्यंत हवामान दमट असते. त्यानंतर जानेवारी अखेर पर्यंत हिवाळा असतो. फेब्रुवारी व मार्च महिन्यात हवामान कोरडे असते. एप्रिल ते जून उन्हाळा असतो. उन्हाळ्यामध्ये सामान्यता वादळी वारे वाहतात. उस्मानाबाद शहराचे उन्हाळ्यातील हवामान मराठवाड्यातील इतर जिल्ह्याच्या मानाने थंड असते.

12/- दक्षीण पठारावरील इतर जिल्ह्याप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यात देखील दक्षीण-पूर्व मोसमी वा-यापासून पाऊस पडतो. साधारणपणे जूनच्या मध्यापासून पावसाळा सुरु होतो. जुलै मध्ये पाऊस मोठ्या प्रमाणात होतो. व सामान्यतः सप्टेंबरच्या शेवटी पावसाळा संपतो. 1997 मधील जिल्ह्याचे सरासरी पर्जन्यमान 352 मि.मि. होते. त्यापैकी उस्मानाबाद व तुळजापूर या पश्चिमेकडील तहसीलचे अनुक्रमे 572 व 578 मि.मि. पाऊस झाला. परंडा, भूम या पश्चिम घाटाच्या पर्जन्यछायेतील तहसीलात यावर्षी अनुक्रमे 555 व 1017 मि.मि. पाऊस झाला. तर कळंब तालुक्यात 857 व उमरगा तालुक्यात 593 मि.मि. पाऊस झाला. संदर्भ वर्षात सर्वात जास्त 1017 मि.मि. पाऊस भूम येथे व सर्वात कमी पाऊस 555 मि.मि. पाऊस परंडा येथे नोंदला गेला.

13/- उस्मानाबाद येथे तापमान निरीक्षण केंद्र असून 1997 मध्ये कमाल 41.9 व किमान 9.5 से. तापमान नोंदले गेले आहे.

जमिनीचा प्रकार

14/- जिल्ह्यातील जमिनीची विभागणी ढोबळ मानाने दोन विभागात करणे शक्य आहे. पहिल्या विभागात काळ्या व सुपिक मातीचा थर असलेली काळीभोर सुपिक जमिन तसेच हलक्या प्रतीची जमिन आढळते. जमिनीच्या या वैशिष्ट्यामुळे या भागात खरीप व रब्बी या दोन्ही हंगामातील पिके घेतली जातात. कळंब व उस्मानाबाद या तहसीलचा समावेश या विभागात होतो. या तहसीलच्या पूर्व भागात खरीप व पश्चिमेकडील भागात रब्बी पिके घेतली जातात. दुस-या विभागात प्रासुस्थाने सुपिक जमिनीचा समावेश आहे. येथे सुस्थाने रब्बी पिके घेतली जातात.

लोकसंख्या

15/- 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्याची लोकसंख्या 1276327 आहे. त्यापैकी 558896 पुरुष व 617431 स्त्रिया आहेत. ग्रामीण भागातील लोकसंख्या 1082447 आहे. तर नागरी भागातील लोकसंख्या 193880 आहे. जिल्ह्याचे एकुण लोकसंख्येची तालुका निहाय लोकसंख्येच्या विभागाची टक्केवारी उस्मानाबाद 23.26%, कळंब 16.32%, उमरगा 22.59%, तुळजापूर 17.14%, परंडा 10.97% व भूम 9.72% आहे.

घनता

16/- महाराष्ट्राच्या एकुण क्षेत्रफळाच्या तुलनेत उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाची टक्केवारी 2.43% आहे. त्याप्रमाणे महाराष्ट्राच्या एकुण लोकसंख्येची उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या लोकसंख्येची टक्केवारी 1.62% आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्याची लोकसंख्येची घनता प्रत्येक चौ.कि.मी. मागे 170 एवढी आहे. तर महाराष्ट्राची लोकसंख्या 257 एवढी आहे. भारताची 208 आहे. जिल्ह्यामध्ये उस्मानाबाद तहसीलच्या लोकसंख्येची घनता सर्वात जास्त आहे. म्हणजेच 229 व्यक्ती प्रति चौ.कि.मी. इतकी असून सर्वात कमी म्हणजे 133 व्यक्ती प्रति चौ.कि.मी. परंडा तालुक्यात आहेत.

ग्रामीण व नागरी लोकसंख्या

17/- जिल्ह्यातील 84.81% लोकसंख्या ग्रामीण भागात राहते. एकुण 193880 शहरीलोकसंख्येपैकी 74.74% लोकसंख्या उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा व सुरमचा उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा तहसीलमधील शहरामध्ये समाविष्ट आहे. तर उरलेली 25.26% लोकसंख्या कळंब, भूम व परंडा शहरात विखुरलेली आहे.

स्त्रि-पुरुष प्रमाण

18/- महाराष्ट्रात दर हजार पुरुषामागे 934 स्त्रिया हे प्रमाण 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे आहे. तर उस्मानाबाद जिल्ह्यात हेच प्रमाण 937 स्त्रिया आहे. जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात तेच प्रमाण 943 स्त्रिया, नागरी भागात 904 स्त्रिया या प्रमाणे आहे.

अनुसूचित जाती व जमाती

19/- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील एकुण लोकसंख्येपैकी अनु.जातीची टक्केवारी 16.34% आहे. या बाबीची महाराष्ट्राची टक्केवारी 11.09% आहे.

20/- 1991 च्या जनगणनेनुसार अनु.जातीची लोकसंख्या 22463 आहे. तीची टक्केवारी एकुण लोकसंख्येच्या 1.76% घेते. महाराष्ट्र राज्याची ही टक्केवारी 9.27% आहे. कामकरी

21/- 1991 च्या जनगणनेनुसार उस्मानाबाद जिल्ह्यातील कामक-घांची (सुस्थतः व सिमांतीक) संख्या 578526 एवढी असून या कामक-घाचे प्रमाण एकुण लोकसंख्येच्या 45.33 % आहे. एकुण सुस्थतः कामक-घापैकी शेतकरी 40.51% शेतमजूर 41.09%, घरगुती उद्योग वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती 1.42% व इतर काम करणारे 6.80% व सिमांतीक काम करणारे 9.27% आहेत.

वयोगटानुसार लोकसंख्या

22/- 1991 च्या जनगणनेनुसार वयोगटानुसार लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे 1981च्या जनगणनेनुसार या बाबीची माहिती देण्यात येत आहे. 1981च्या जनगणने नुसार वयोगटाप्रमाणे जिल्ह्याच्या लोकसंख्येची विभागणी पुढील प्रमाणे आहे. 0 ते 14 वर्षे या वयोगटात सर्वात जास्त म्हणजे 41.34%, 15 ते 19 वर्षे वयोगटात 8.75%, 20 ते 24 वर्षे वयोगटात 7.68%, 25 ते 29 वर्षे वयोगटात 6.92%, 30 ते 34 वर्षे वयोगटात 6.27%, 35 ते 39 वर्षे वयोगटात 5.92%, 60 व 60 वर्षावरील वयोगटात 7.25% आणि अनिर्देशित वयोगटात 0.11% लोकसंख्या आढळते. वरील माहिती जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (सध्याचे लातूर व उस्मानाबाद जिल्हे एकत्रित करून) आहे. व त्यात सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा समावेश नाही. वरील विवेचनावरून स्पष्ट होते की, काम करण्यास योग्य अशा 15 ते 49 वर्षे वयोगटातील लोकसंख्येचे प्रमाण 50% पेक्षाही कमी (सुमारे 45%) आहे.

साक्षरता

23/- 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील साक्षरतेची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येच्या 54.27% आहे. महाराष्ट्र राज्याची हीच टक्केवारी 64.87% आहे. ग्रामीण क्षेत्रातील साक्षरतेचे प्रमाण 51.23% असून शहरी विभागातील हेच प्रमाण 71.06% आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यातील नगरपालिका निहाय साक्षरतेचे प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. उस्मानाबाद 77.09%, कळंब 74.46%, उमरगा 66.10%, तुळजापूर 72.26%, परंडा 62.94%, भूम 70.42%, नळदुर्ग 63.85%, सुरुम 60.27% आहे. जिल्ह्यात एकूण पुरुषांच्या 68.39% पुरुष तर स्त्रियांच्या 39.16% स्त्रिया साक्षर आहेत. नगर पालिका निहाय साक्षरतेचा विचार केला असता सर्वात जास्त म्हणजे 77.09% साक्षरतेची टक्केवारी उस्मानाबाद नगरपालिकेमध्ये आहे. तर, सर्वात कमी म्हणजे 60.27% साक्षरतेची टक्केवारी सुरुम नगरपालिकेची आहे.

निवासी घरे व कुटुंबाची संख्या

24/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात 1991 च्या जनगणनेनुसार राहत्या घरांची संख्या 230029 असून त्यापैकी 85.05% घरे ग्रामीण भागात असून उर्वरित 14.95% शहरी भागात आहेत. एकूण 233003 कुटुंबे असून त्यापैकी 198395 कुटुंबे ग्रामीण भागात राहतात व इतर 34608 कुटुंबे शहरी भागात राहतात.

वने

25/- राजकीय संचालक, कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे यांनी पुरविलेल्या माहितीच्या आधारे 94-95 मध्ये जिल्ह्यातील जंगलव्याप्त क्षेत्र 4100 हेक्टर आहे. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राची तुलना करता जंगलव्याप्त क्षेत्राची टक्केवारी 0.55 म्हणजे नगण्य आहे. राज्याच्या टक्केवारीची तुलना करता जिल्ह्याची टक्केवारी खूपच कमी आहे. पर्जन्यमान, पर्यावरणाचा समतोल, अर्दी बाबत सुधारणा होण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्रात वाढ होणे अत्यावश्यक आहे. हे आकडेवारीवरून स्पष्ट होते.

वन उत्पादन

26/- 1997-98 या वर्षात गवता पासून रु.200000 वन उत्पादन मिळाले.

वन विकास कार्यक्रम

27/- पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्र सुमारे 33% हवे. परंतु, या बाबतची जिल्ह्याची टक्केवारी 1% पेक्षाही कमी आहे. हे परिच्छेद 25 मधील आकडेवारी वरून दिसून आले आहे. म्हणून वन क्षेत्रात वाढ होण्यासाठी वन खाते व सामाजिक वनिकरण विभागामार्फत प्रयत्न चालू आहेत. सामाजिक वनिकरण विभागातर्फे 97-98 या वर्षात अवर्षण प्रवण क्षेत्र-विकास कार्यक्रमांतर्गत वनिकरण या योजनेखाली 100 हेक्टर क्षेत्रात झाडे लावली आहेत. तर सामाजिक वनिकरण योजनेतर्गत 180 हेक्टरमध्ये झाडे लावण्यात आली.

शेती : जमिनीचा वापर

28/- जिल्ह्यातील शेतिविषयक पूर्ण अंतीम स्वरूपाची आकडेवारी 94-95 करिता उपलब्ध आहे. या माहितीमध्ये घाणुढील वर्षाची अंतीम आकडेवारी उपलब्ध नसल्यामुळे 94-95 या वर्षाच्या आकडेवारीचा उपयोग समालोचनात केलेला आहे. जिल्ह्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ 748478 हेक्टर आहे. यापैकी जंगलातील क्षेत्र फक्त 4171 हेक्टर (म्हणजे 0.54 %) आहे. शेतीकरीता उपलब्ध नसलेल्या क्षेत्रामध्ये बिगरशेती वापराखालील जमिन 14450 हेक्टर 1.93% होती. तर पडीक व लागवडीलायक नसलेली जमिन 6268 हेक्टर (0.84 हेक्टर) होती. म्हणजेच एकूण भौगोलिक क्षेत्रापैकी 3.31% जमिन शेती वापरासाठी उपलब्ध नव्हती. पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवडी खाली नसलेल्या जमिनीमध्ये लागवडीलायक पण वापरात नसलेली जमिन 40010 हेक्टर (5.45%) होती. कायम गुरे चराऊ आणि इतर चराऊ जमिन 16869 हेक्टर (2.25%) होती. जिल्ह्यात असलेल्या एकूण गोजातीय (गायी व म्हशी) पशुंचा विचार केला असता प्रत्येक पशुमागे 0.03 हेक्टर चराऊ क्षेत्र इतके म्हणजेच खूपच कमी क्षेत्र उपलब्ध आहे असे दिसून येते. असे असले तरी, इतर पडीक जमिनीमुळे जनावरांना चा-घाचा प्रश्न सुटण्यात मदत होते. तर कसलेल्या जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे झुडपे व फळबागा याखालील जमिन 1605 हेक्टर (0.21%) होती. घाखेरीज चालू पड 43695 हेक्टर (5.84%) होती. तर इतर पड 28466 हेक्टर 3.80% होती. निव्वळ कसलेले क्षेत्र 592244 हेक्टर म्हणजे एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या 79.12% होते. या क्षेत्राची प्रत्येक माणसामागे 0.46 हे. इतकी सरासरी येते.

29/- पावसाचे व कालव्याखालील ओलिताचे प्रमाण कमी असल्याने दुबार पिकाखालील क्षेत्र कमी आहे. सन 94-95 मध्ये दुबार पिकाखालील क्षेत्र 151803 हेक्टर म्हणजे निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राच्या 25.62% होते.

धारण केलेली वहित जमिन व वहित खातेदार

30/- 90-91 कृषि गणनेची सध्याच्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (लातूर जिल्हा वगळून) माहिती उपलब्ध आहे. या कृषि गणनेनुसार जिल्ह्यातील खातेदारांची एकूण संख्या 216601 होती. त्यांनी धारण केलेली एकूण जमिन 656180 हेक्टर होती. जमिन धारणेच्या विविध गटानुसार असलेले एकूण खातेदार त्यांनी धारण केलेली जमिन व त्यांचे एकूण खातेदारांशी जमिनीची असणारी टक्केवारी या विषयी माहिती खालील तक्त्यात दिलेली आहे. खालील तक्त्यावरून असे दिसून येते की, एक हेक्टर पेक्षा कमी जमिन धारण करणारे एकूण खातेदार 38421 असून त्यांची धारण

केलेली जमिन फक्त 23330 हेक्टर आहे. आणि 1.0 ते 1.99 हेक्टर पर्यंत जमिन असणारे एकूण 65198 खातेदार आहेत व त्यांनी 95758 हेक्टर क्षेत्र धारण केले आहे. म्हणजे जिल्ह्यात एकूण 103619(47.84%) अत्यंतपेक्षे भुधारक असून त्यामध्ये 119088 हेक्टर (18.15%) क्षेत्र धारण केले आहे. सर्वात जास्त म्हणजे 30.10 % खातेदार 1.0 ते 1.99 हेक्टर श्रेणीतील आहेत. त्यांची एकूण क्षेत्राच्या 14.59% क्षेत्र धारण केले आहे. त्या खालोखाल 2.0 ते 3.99 हेक्टर असणारे 28.49% खातेदार आहेत. मात्र त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र 26.21% आहे. 10.0 हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्र असणारे खातेदार सुमारे 3.23 % आहेत. व त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र 15.38 आहे.

अ. क्र.	जमिन धारणेचा गट(हेक्टर)	एकूण खातेदार (संख्या)	एकूण धारण केलेली जमिन हेक्टर	एकूण खाते दारांशी संख्या	एकूण जमिनीशी टक्केवारी
1	2	3	4	5	6
1.	1.0 हेक्टर पेक्षा कमी	38421	23330	17.74	3.56
2.	1.00 ते 1.99	65198	95758	30.10	14.19
3.	2.00 ते 3.99	61708	171989	28.49	26.21
4.	4.00 ते 9.99	44268	264212	20.44	40.26
5.	10.00 पेक्षा जास्त	7006	100811	3.23	15.38
एकूण		216601	656180	100.00	100.00

पिके व पिक पध्दती

31/- जिल्ह्यात खरीप व रब्बी पिके घेतली जातात. दोनही हंगामात घेतल्या जाणा-या पिकामध्ये सर्वात जास्त क्षेत्रे एकदल धान्याचे असून घांनंतर द्विदल धान्ये व त्याखालोखाल तेलवर्गीय पिके असा क्षेत्रानुसार पिकाचा क्रम लागतो. सन 94-95 मध्ये खरीप ज्वारी क्षेत्र 94427 हेक्टर म्हणजे निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या 15.94 %होते.

32/-तुर हे महत्वाचे खरीपातील कडधान्य असून या खालील क्षेत्र 79540हेक्टर आहे. एकूण कडधान्याखालील क्षेत्राच्या 47.00% क्षेत्र या पिकाखाली आहे.

33/- रब्बी पिकामध्ये ज्वारी,गहू हरभरा व करडई ही महत्वाची पिके असून रब्बी ज्वारीचे सन 94-95 मधील जिल्ह्यातील क्षेत्र 82560 हेक्टर म्हणजेच, निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या 13.94% होते.

34/- तेलबियांचे पिकामध्ये मुख्यत्वे करडई व भुईसुगा ही पिके घेतात. करडई पिक रब्बीमध्ये कोरडवाहू जमिनीमध्ये घेतले जाते. मात्र भुईसुगाचे पिक खरीप व उन्हाळी या दोनही हंगामात घेण्यात येते. आणि अलिकडील कांही वर्षांपासून

सुर्यफुल या नवीन गळीताच्या पिकाचे क्षेत्र जिल्ह्यात वाढत असून ते पिक सर्व हंगामात घेता घेते. जिल्ह्यात 94-95 या वर्षात तेलबियांचे गळीताच्या धान्याचे एकुण क्षेत्र 178955 हेक्टर होते. या पिकाखालील क्षेत्राची टक्केवारी निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या सुमारे 30.21 % होती. करडई पिकाखालील क्षेत्र 43693 हेक्टर होते.

35/- व्यापारी पिकामध्ये ऊस व कापूस ही महत्वाची पिके आहेत. गेल्या कांही वर्षात उपलब्ध असलेल्या ओलिताच्या सोयी अपू-या असल्याने ऊसाखालील क्षेत्रात धट झाली आहे. 94-95 मध्ये ऊसाखालील क्षेत्र 20109 हेक्टर होते.

पिक उत्पादन व मुख्य पिकाच्या उत्पादनाचे प्रमाण

36/- सर्वसाधारणपणे जिल्ह्यातील जमिनीचा पोत चांगला असल्यामुळे पाऊस पुरेपूर झाल्यास पिके चांगली येऊ शकतात. कोरडवाहू पिकांचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे पिके व त्यांचे उत्पादन पावसाच्या (पाण्यावर) प्रमाणावर अवलंबून असते. 1997 या वर्षात पावसाच्या प्रमाणात वाढ झाल्यामुळे जवळजवळ सर्व पिकांच्या उत्पादनात वाढ झाली. 97-98 या वर्षातील कांही पिकांचे उत्पादन पुढील प्रमाणे होते. गहू 9100 टन, ज्वारी 91200 टन एवढे झाले. उत्पन्नाचे मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी प्रमाण पुढीलप्रमाणे आहे. गहू 358 , ज्वारी 302, बाजरी 310, हरभरा 136 तर 43 , धुईमूग शेंग 327, तर मिरची 393 किलो एवढे झाले. ओलिताच्या सोयी सुधारीत बियाणे व खताचा वापर यामुळे उत्पादनात वाढ करण्याचे प्रयत्न चालू आहेत. पण पर्जन्यमान कमी व अनियमित झाल्यामुळे उत्पादन वाढीच्या प्रमाणात अपेक्षित यश येत नाही. जास्त उत्पादन देणा-या जातीच्या बियांनाचा वापर

37/- 97-98 या वर्षातील संकरीत ज्वारी खाली 78535 हेक्टर क्षेत्र होते. बाजरी व मका या पिकांच्या संकरीत बियाणांची अनुक्रमे 12150 हेक्टर व 3920 हेक्टर क्षेत्रात पेरणी झाली होती. सुधारीत जातीच्या बियाणाखालील पिकवार क्षेत्र पुढील प्रमाणे आहे. ज्वारी 176663 हेक्टर, गहू 17500 हेक्टर भात 5975 हेक्टर व मका 1220 हेक्टर.

फळे व भाजीपाला

38/- जिल्ह्यात फळामध्ये आंबे, द्राक्षे, पेरू, इत्यादी घेतात. 94-95 साली फळबाग व भाजीपाला याखालील क्षेत्र 8361 हेक्टर होते. या दोन्ही पिकांचे प्रमाण निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राच्या 1.41% होते.

सेंद्रीय रासायनिक खतांचा वापर

39/- संकरीत बियाणाच्या वापराबरोबर सेंद्रीय रासायनिक खतांचा वापरात दिवसेंदिवस वाढत आहे. जिल्हा परिषदेतील कृषि खात्यामार्फत खते वाटपाचा कार्यक्रम घेतला जातो. 96-97 वर्षातील रासायनिक खताचे वाटप नियंत्रीत संस्थांकडून 10042 मे. टन व खाजगी संस्थेकडून 25638 मे.टन करण्यात आले.

पिक संरक्षण

40/- पिकांवर रोगांचा प्रादुर्भाव झाल्यास जिल्हा परिषदेतर्फे पिक संरक्षण मोहिम हाती घेतली जाते. पंचायत समिती पातळीवर पिक संरक्षण औषधांचा पुरवठा केला जातो.

वखारी व पणन

41/- जिल्ह्यात मुख्य प्रकारच्या सात बाजार समित्या असून त्या उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, तुळजापूर, सुरुम, परंडा व भूमर्येथे आहेत. सन 1997-98 या वर्षात सर्व बाजार समित्यात एकुण 34713 मे. टन धान्य विक्रीस आले व त्याची किंमत 28600 हजार रुपये होती.

42/- धान्याची साठवण करण्यासाठी वखार महामंडळाची जिल्ह्यात फक्त उस्मानाबाद येथे दोन गोदामे आहेत. त्या गोदामाची एकुण साठवण क्षमता 3600 मे.टन आहे. या गोदामाव्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाची 30 गोदामे आहेत. त्या गोदामाची साठवण क्षमता 16800 मे.टन आहे.

भू-सुधार कार्यक्रम

43/- जिल्ह्यात जमिनीची बांधबंदिस्ती व नालाबंदिस्ती व जमिनी संपादकीकरण कार्यक्रम राबविले जातात. 97-98 या वर्षात जमिनीची संपादकी बांधबंदिस्तीची कामे तसेच, पूर्व पावसाळा ते तृतीय वर्षापर्यंत 100 हेक्टर मध्ये वनिकरण व कुरणविकास कामे पूर्ण झाली या व्यतिरिक्त 2 कालहापूर प.बं. कामे पूर्ण झाली.

एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

44/- ग्रामविकास खात्याने घेतलेल्या गणनेनुसार सुमारे 52929 कुटुंबे दारिद्र्य रेषेखालील आहेत. कुटुंबाच्या आर्थिक उन्नतीसाठी विविध प्रजेना राबविल्या जात असून त्यापैकी एकात्मिक ग्रामिण विकास कार्यक्रम ही महत्त्वाची योजना आहे. त्या योजनेखाली 97-98 या वर्षात 2900 जुन्या व नव्या लाभार्थ्यांना मदत करण्याचे उद्दीष्ट होते. एकुण 2456 लाभार्थ्यांना मदत केली गेली. संदर्भीय वर्षातल्या योजनेच्या लाभार्थ्यांना एकुण 970.75 लक्ष रुपये आर्थिक सहाय्य (सबसिडी) देण्यात आली. उद्योगधंदे, शेतीसुधारणा, सिंचन सोयी, दुभती जनावरे इ. विविध योजनांसाठी या कार्यक्रमाखाली अर्थसहाय्य करण्यात येते. त्यामुळे दारिद्र्यरेषेखालील कुटुंबाच्या उत्पादनात वाढ करून त्यांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अवर्षण प्रवण कार्यक्रम

45/- अवर्षणग्रस्त भागाच्या आर्थिक विकासासाठी कृषि विकास लघुपाटबंधारे, पशुसंवर्धन दुग्धविकास, वने व कुरण विकास, सामाजिक वनिकरण व मत्स्य व्यवसाय हे कार्यक्रम राबविले जातात. या सर्व कार्यक्रमासाठी 97-98 करिता एकुण 152.22 लक्ष रुपयाची तरतूद केली होती. त्याप्रमाणे पूर्णच म्हणजे 160.79 लक्ष रुपये खर्च झाले. वने व कुरण विकास आणि सामाजिक वनिकरण या कार्यक्रमाखाली अनुक्रमे 10 हेक्टर क्षेत्रात झाडे लावण्याचे उद्दीष्ट होते. त्या प्रमाणे 10 हेक्टर मध्ये झाडे लावण्यात आली असून कामे प्रगती पथावर आहेत.

सिंचन

47/-94-95 या वर्षी जिल्ह्यातील एकुण सिंचनाखालील क्षेत्र 121278 हेक्टर होते. त्या क्षेत्राची एकुण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी 16.29 येते. जिल्ह्यात मार्च 98 पर्यंत 3 मध्यम प्रकल्पाची कामे प्रगतीपथावर आहेत. 97-98 अखेर जिल्ह्यात 65 लघुपाटबंधारे होते. यापैकी 5 पाटबंधारे उपयोगात नव्हते. या सर्व

प्रकल्पाद्वारे 9951 हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखालील आलेले होते. जिल्ह्यात 94-95 अखेर 32285 सिंचन विहिरी होत्या. त्यापैकी 2971 (9.23 %) विहिरी वापरात नव्हत्या वापरात असलेल्या सिंचन विहिरीवर 28474 विधुम पंप व 717 डिझेल पंप बसवलेले होते. विहिरीमुळे भिजणारे निव्वळ क्षेत्र 81843 हेक्टर म्हणजेच ओलिताखालील क्षेत्राच्या 67.48% होते. राहिलेले 2165 हेक्टर निव्वळ ओलिताचे क्षेत्र पृष्ठभागीय साधनाखाली होते.

ओलिताखालील पिके

48/- अन्नधान्यापैकी रब्बी हंगामात गहू, ज्वारी व हरभरा ही ओलिताखालील पिके आहेत. 94-95 चा वर्षात एकुण ओलिताखालील क्षेत्रापैकी गहू, ज्वारी व हरभराखालील क्षेत्र अनुक्रमे 12285, 40079, 10484 हेक्टर होते. व्यापारी वर्गातील पिकामध्ये ऊस व मिरची ही ओलिताची पिके आहेत. यापैकी ऊसाचे ओलिताखालील क्षेत्र 20109 हेक्टर होते. फळे व भाजीपाला या पिकाखालील बागायत क्षेत्र 5294 हेक्टर इतके होते. तेल वर्गीय पिकामध्ये भुईमूगाला विशेषतः उन्हाळी हंगामात पाणी देतात.

मोठ्या व मध्यम व लहान ओलिताच्या साधनांचा विकास कार्यक्रम

48/- सध्या सिना कोळेगांव ता.परंडा या मोठ्या प्रकल्पाचे काम चालू असून तो प्रकल्प सन 2000 मध्ये पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. या प्रकल्पासुळे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील 6800 हेक्टर क्षेत्र ओलिताखाली येईल. या व्यतिरिक्त 3 मध्येम प्रकल्पाचे काम चालू आहे. ते प्रकल्प उस्मानाबाद, भूम, परंडा तहसीलमध्ये आहेत. या प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाल्यावर एकुण 7148 हेक्टर क्षेत्रातील सिंचनाची सोय प्राप्त होईल. या प्रकल्पांना सध्याचा अंदाजीत खर्च रु. 8088 लाख आहे. या खेरीज लघुपाटबंधा-याची कामे उपलब्ध पैशाच्या प्रमाणात चालू आहेत. पाझर तलावाचे बांधकाम पाझर क्षेत्रातील विहिरीचे पाणी वाढावे म्हणून घेण्यात येत आहे. सिंचनाच्या विहिरी खोदण्याकरिता पण विविध योजनाद्वारे अर्थसहाय्य देण्यात येत आहे.

पुर नियंत्रण व टंचाई सक्षम परिस्थिती.

49/- 97-98 जिल्ह्यात पूरग्रस्त गावे नव्हती. पावसाचे प्रमाण चांगले असल्यासुळे टंचाईग्रस्त गावे म्हणून 616 जाहीर केलेली आहेत.

पशुसंवर्धन, वैद्यकीय सेवा व दुग्ध व्यवसाय

50/- पशुसंवर्धन :- 1992 च्या पशुगणने प्रमाणे जिल्ह्यात एकुण 851997 एवढे पशुधन होते. 1987 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकुण जनावरांची संख्या 763251 एवढी होती. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकुण पशुधनात गायी बैलांची संख्या 44.51% होती. म्हशी व रेडे 16.59% होते.

51/- शेळ्या व मेंढ्या 32.93% व इतर जनावरे 5.93 असे पशुप्रमाणं होते. एकूण दुभत्या गायींची संख्या 48439 होती. जिल्ह्यात दुग्ध व्यवसाय हा महत्वाचा असून गायी व म्हशी खरेदीसाठी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणे मार्फत अर्थसहाय्य दिले जाते. 3 वर्षांतील बैलाची संख्या 152639 होती. हे बैल शेतीच्या कामासाठी उपयुक्त असतात. 1994-95 मध्ये दर बैल जोडीमागे निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राचे

सरासरी प्रमाण 7.75 हेक्टर होते. घास गणनेप्रमाणे एकूण म्हशी व रेड्यांची संख्या 141331 होती. त्यापैकी 3 वर्षांवरील रेडे 3296 व म्हशी 82192 होत्या या व्यतिरिक्त एकूण कोंबड्यांची संख्या 386986 होती. जिल्ह्यात मेंढ्या पाळण्याचा व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर नाही. शेळ्या मेंढ्याचा उपयोग मांस मिळविण्यासाठी होतो.

पशु उत्पादन

52/- शेतीबरोबर दुग्ध व्यवसाय हा जिल्ह्यातील महत्वाचा व्यवसाय असून त्या व्यवसायाच्या विकासात शासनाचे प्रोत्साहन असल्यामुळे दुग्ध उत्पादनात वाढ होत आहे. दुधाच्या विक्रीसाठी त्याचे संकलन प्रामुख्याने सहकारी संस्थांमार्फत केले जाते. घाप्रकारच्या एकूण 648 दुग्ध संस्था व दोन दुग्ध संघ मिळून 648 दुग्ध संस्था जिल्ह्यात आहेत. 1997-98 मध्ये 26140 हजार लिटर दुग्ध गोळा केले गेले. दुग्ध शितकरणासाठी जिल्ह्यात पाच शितगृहे आहेत. त्यांची प्रतिदिन क्षमता 71.62 हजार लिटर आहे. सहकारी दुग्ध संस्थांतर्फे झालेल्या दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे सुल्य अनुक्रमे 1254 व 1298 लक्ष रुपये होते. जिल्ह्यात एकूण 12 मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आहेत. 1997-98 मध्ये घा गृहात एकूण 26966 जनावरांची मांस उत्पादनासाठी कत्तल करण्यात आली.

पशुवैधकीय सेवा

53/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात 1997-98 घा वर्षात 1 चिकित्सालय व 40 दवाखाने व 1 फिरता दवाखाना, 49 प्रथमोपचार केंद्रे व 89 गर्भधारणाकेंद्रे होती. घा संस्थांमधून उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या 434643 होती. कृत्रीम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या 32153 होती. घा पध्दतीमुळे 11437 वासरे जन्माला आली. त्यापैकी 8785 संकरीत जातीची वासरे होती. एकूण 434643 जनावरांना लस टोचली. कृत्रीम गर्भधारणा केंद्रातून संकरीत गायीच्या निर्मितीचे काम जिल्हा परीषद व राज्य शासनातर्फे केले जाते.

विकास कार्यक्रम

54/- विकास कार्यक्रमात पशुवैधकीय सेवा उपलब्ध करून देण्याकरीता पशुदवाखाने व उपचार केंद्रे घांची वाढ केलेली आहे. तसेच, जास्त दुग्ध उपलब्ध होण्याकरीता संकरीत गायी पैदाशीचा कार्यक्रम मोठ्या प्रमाणात घेतला जात आहे. गोठलेल्या विर्याचा पुरवठा पुणे येथून होतो. ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत गायी म्हशी खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य मिळते. शासकीय दुग्धडेअरी घोजने मार्फत उस्मानाबाद, कळंब, भूम, परंडा व उमरगा येथे शितकेंद्रे आहेत. उपरोक्त शित केंद्राची रोजची क्षमता 132 हजार लिटर्सची आहे.

मत्स्य व्यवसाय

55/- 1997-98 मधील जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य उत्पादन 707 मे.टन होते. त्याचे सुल्य 141 लक्ष रुपये होते.

विकास कार्यक्रम

56/- जिल्ह्यात बारमाही वाहणारी नदी नसल्यामुळे मांजरा, सिंना या जिल्ह्याच्या सिमेवरील नधा व तेरणा, चांदणी, बोरी व इतर ज्या कांही नधात मासेमारीचा धंदा चालतो तो अल्प प्रमाणात आहे. त्यामुळे मछिमारांची संख्या

मर्यादित आहे. विविध मध्यम प्रकल्प, लघुपाटबंधारे तलाव, जिल्हा परिषदेचे व इतर तलाव घाट्टारे मासे मारीसाठी 11680 हेक्टर जलक्षेत्र उपलब्ध आहे. मत्स्योद्योग विभागांमार्फत राबविल्या जाणा-या विविध योजनांसुळे नजिकच्या काळात वरील जलक्षेत्रात वाढ होऊन सुमारे 4356 हेक्टर क्षेत्र जलक्षेत्र उपलब्ध होईल.

अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन

57/- भुजल मत्स्य व्यवसाय हा शेतीच्या स्वरूपात आहे. प्रत्येक वर्षी तलावात व जलाशयात सुधारलेल्या जातीचे मत्स्यबीज सोडून ती मासळी विक्री करण्याइतपत मोठी करण्यात येते. 1997-98 या वर्षात मत्स्यबीज साठविण्याचे उद्दीष्ट 100 लक्ष मत्स्यबिजाचे होते. प्रत्यक्षात 51.20 लक्ष बिज साठविण्यात आले आहे. तर, भुजल मत्स्योत्पादन 70% मे.टन इतके आहे.

मत्स्यबिज उत्पादन प्रकल्प

58/- परंडा तालुक्यात चांदणी घेथे मत्स्यबिज उत्पादन केंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे. 1997-98 मध्ये चांदणी प्रकल्पाच्या मत्स्यबिजाचे उत्पादन उद्दीष्ट 100 लाख मत्स्य बिज एवढे होते. प्रत्यक्षात 51.00 लक्ष मत्स्यबिज साठविण्यात आले. तर त्यापासून मत्स्य उत्पादन 70% मे.टन इतके झाले.

मत्स्य व्यवसाय व सहकारी संस्था

59/- 1997-98 या वर्षात जिल्ह्यात एकूण 52 मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था होत्या. त्यातील एकूण सभासद संख्या 2312 होती. संदर्भीय वर्षात या संस्थांनी पकडले- ल्या मत्स्याचे सुल्य 141.40 लाख असून त्यांच्या विक्री पासूनचे सुल्य 141.40 होते.

विद्युतीकरण व विद्युत पुरवठा

60/- या जिल्ह्यात महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळा मार्फत विजपुरवठा केला जातो. 31 मार्च 1998 अखेर जिल्ह्यासाठी सर्व आठ शहरांचे व 722 गावांचे विद्युतीकरण झालेले आहे. जिल्ह्यात विद्युत निर्मिती प्रकल्प नाही.

विद्युतीकरण झालेल्या पंपाची संख्या

61/- 1997-98 या वर्षात एकूण विजेचा वापर 267574 हजार कि.वॅ. तास होता. या वापराचा विविध प्रयोजनांनुसार अभ्यास केला असता असे दिसून येते की, घरगुती वापर 15.80 व्यापारी काम व लघु शक्तीसाठी 2.49 औद्योगिकरणासाठी 9.26%, सार्वजनिक दिवाबत्ती साठी 2.12, शेतीसाठी 64.58%, व अन्य कारणासाठी 5.69%, विज वापरली जाते. संदर्भीय वर्षाच्या अखेरीस 177491 कनेक्शन देण्यात आले.

खनिज उद्योग

62/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात महत्वाची खनिजे नाहीत. बांधकामास उपयोगी पडणारी दगड, वाळू, माती इत्यादी किरकोळ खनिजापासून थोडेफार उत्पन्न रॉयल्टी म्हणून शासनास मिळते. अशा प्रकारे 1997-98 या वर्षात 32.40 लाख रुपये रॉयल्टी म्हणून शासनास मिळाले.

63/- 1997 अखेर जिल्ह्यात फॅक्टरी अॅक्टखाली नोंदणी झालेल्या कारखान्यांची संख्या 53 होती. त्यापैकी 2 कारखाने बंद पडले होते.

64/- वरील वर्षात चालू असलेले परंतु प्रपत्र न पाठविणा-या 6 कारखाण्यातील मजुरांची संख्या 285 एवढी होती.

65/- हा जिल्हा उद्योगधंद्याच्या दृष्टीने मागासलेला असून ढोकी ता. उस्मानाबाद, नळदुर्ग, ता. तुळजापूर, घेथे साखर कारखाने असून भूम तालुक्यातील साखर कारखाण्यास नव्याने मंजुरी मिळाली आहे. तामलवाडी, ता. तुळजापूर घेथे खाजगी व्यवस्थापनाखाली एक सुत गिरणी कारखाने असून सहकारी क्षेत्रातील पाच सुत गिरण्यास घापूर्वी मंजुरी मिळालेली असून त्यापैकी अणदर व तुळजापूर घेथील सुत गिरण्यामध्ये प्रत्यक्ष सुत उत्पादन सुरु झाले आहे.

औद्योगिक वसाहती

66/- महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची जिल्ह्यात फक्त एकच औद्योगिक वसाहत आहे. तेथे भुखंड, पाणी, विज, आदि सुविधा उद्योजकांना उपलब्ध करून दिल्या जातात. या वसाहतीतील स्टील फॅब्रीकेशन, अल्युमिनीयमची भांडी, सिमेंट पाईप, पॅकींग पेपर, प्लॅस्टिक चप्पल बनविणे, इलेक्ट्रीक ट्रांसफार्मर दुरुस्त करणे व दाळ मिल याचे प्रत्येकी 1 या प्रमाणे सात औद्योगिक घटक आहेत. जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत लघु उद्योगांची नोंदणी, प्रशिक्षण, मार्गदर्शन, अर्थ सहाय्य आदि सोयी उपलब्ध करून दिल्या जातात. रस्ते व परिवहन

68/- रेल्वे : मिरज-लातूर नॅरोगेज रेल्वे हा एक लोहमार्ग जिल्ह्यातून जातो त्याची लांबी 30 कि.मी. आहे.

68/- रस्ते : सार्वजनिक बांधकाम खाते व कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परीषद उस्मानाबाद यांच्याकडून रस्त्याची देखभाल केली जाते. 1997-98 अखेर या दोन्ही विभागातील रस्त्यांची लांबी (नगरपालिका रस्ते धरून), 4866 कि.मी. होती. या मार्गापैकी सिमेंटच्या रस्त्यांची लांबी 8 कि.मी., डांबरी मार्गाची 2567, खडीचे पक्के 1967 कि.मी. होते. इतर माल वापरून तयार केलेले रस्ते कि.मी. 273 व इतर रस्ते 51 कि.मी. होते.

नोंदणीकृत वाहने

69/- 31 मार्च 98 अखेर जिल्ह्यात एकूण 20171 नोंदणीकृत वाहने होती. त्यापैकी 10593 मोटार सायकली, मोपेड, स्कुटर इ., 1885 ट्रॅक्टर व 2251 मोटारी, जिप्स व स्टेशन वॅगन होत्या.

टपाल व तार कार्यालय

70/- 1997-98 मध्ये जिल्ह्यातील एकूण टपाल कार्यालयांची संख्या 272 होती व तार घरांची संख्या 2 होती. 1 लाख लोकसंख्येमागे कार्यालयांच्या संख्येचे प्रमाण 21 इतके होते.

दुरध्वनी

71/- 1997-98 च्या अखेरीस एकूण 11675 सुळ व विस्तारीत दुरध्वनी होते.

दुरचित्रवाणी

72/- 1989 मध्ये उस्मानाबाद घेथे दुरचित्रवाणी केंद्र सुरु झालेले आहे. मार्च 98 अखेरपर्यंत शासनाने वाटप केलेल्या सार्वजनिक संस्थांतील दुरचित्रवाणी संचाची संख्या 189 होती.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन

73/- 1997-98 मध्ये दररोज सरासरी 348 बसगाड्या 40916 कि.मी.लांबीच्या 474 मार्गावर धावत होत्या. दररोज प्रवास करणा-या प्रवाशांची सरासरी 1.56 लाख होती. दररोज दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न सुमारे 823.07 पैसे होते.
कामगार व रोजगार

74/- उ सेवायोजन कार्यालयाने पुरविलेल्या माहिती नुसार 1997-98 मध्ये जिल्ह्यातील जिल्ह्यातील एकूण 280 अस्थापनांमध्ये 32831 व्यक्तींना रोजगार मिळालेला होता. त्यापैकी 9760 व्यक्ती शासकीय, 15738 व्यक्ती निमशासकीय, 7933 व्यक्ती खाजगी अस्थापनांमध्ये होत्या.

सेवायोजन कार्यालय

75/- उस्मानाबाद येथे सेवायोजन विनिमय कार्यालय अस्तित्वात आहे. 31.12.97 अखेर येथील पटावरील अजदारांची संख्या 59369 होती. संदर्भीय वर्षात एकूण 187 व्यक्तींना या कार्यालयामार्फत नोक-या मिळाल्या.

रोजगार हमी योजना

76/- ग्रामीण भागात मागणीनुसर काम देण्याची हमी महाराष्ट्र शासनाने घेतलेली आहे. लहान व मध्यम पाटबंधा-याची कामे, बांध-बंदिस्ती, भाला बंदिस्ती, वृक्षारोपन कार्यक्रम व जेथे कामे नसतील तेथे रस्त्याची कामे काढली जातात. या कामावर 2.74 लक्ष मनुष्य दिवस काम 1997-98 या वर्षात पुरविले व यावर 970.75 लाख रुपये खर्च झाले.

जवाहर रोजगार योजना

77/- ग्रामीण भागात रोजगार निर्मिती व्हावी म्हणून जवाहर रोजगार योजना जिल्ह्यात राबविली जात आहे. या योजनेतील विविध कामासुळे 10.56 लाख मनुष्य दिवस इतकी रोजगार निर्मिती झाली.

सहकार संस्था व सभासद

78/- जिल्ह्यात 1997-98 या वर्षात सहकारी संस्थांची संख्या 2216 होती. या संस्थांच्या सभासदांची संख्या 475 हजार होती.

79/- संदर्भीय वर्षात एकूण 459 (20.71%) सहकारी पत संस्था होत्या. त्यापैकी 457 (20.62%) कृषि सहकारी पत संस्था होत्या आणि उर्वरित 308 (13.89%) बिगर शेती पत संस्था होत्या. वरील वर्षात एकूण 1449(65.39%), इतर पत संस्था होत्या. एकूण पतसंस्थांपैकी उत्पादन संस्था सर्वात जास्त 938 होत्या. सामाजिक संस्थांची संख्या कमी म्हणजे 485 असल्यासुळे यांचा क्रमांक उत्पादन संस्थांनंतर आहे. उत्पादन व सामाजिक सहकारी सभासदांची संख्या अनुक्रमे 126665 व 71163 होती. उत्पादन संस्थांपैकी दुग्धव्यवसाय संस्था महत्वाच्या असून त्या प्रकारच्या संस्था व सभासदाची संख्या अनुक्रमे 646 व 67814 होती. सामाजिक संस्थांपैकी गृहनिर्माण संस्था व त्यांचे सभासद अनुक्रमे 275 व 9667 होते.

80/- शेतक-यांच्या पतपुरवठ्याच्या मागणीची पूर्तता करण्यासाठी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक कार्यरत आहे. तीच्या 96 शाखा जिल्ह्यात व सर्व तहसीलमध्ये विखुरलेल्या आहेत. या बँकेतर्फे 1997-98 अखेरपर्यंत अल्प सुदतीचे रुपये 21834.44 लाख व मध्यम सुदतीचे रुपये 8839.76 लाख इतके कर्ज देण्यात आले.

घातुन 4456.61 रुपये अल्प सुदतीचे आणि 273.62 लाख रुपये मध्यम सुदतीचे कर्ज थकलेले आहे. विविध सहकारी संस्थांनी केलेली कार्ये खालील प्रमाणे आहेत.

81/- जिल्ह्यातील दोन साखर कारखान्यांमध्ये संदर्भीय वर्षात 759295 मे. टन ऊसाचे गळीत झाले. त्याचे सुल्य 6049 लक्ष रुपये इतके होते. सुमारे 81722 मे. टन साखर तयार झाली. तीथी लेव्ही व सुल्य बाजारातील सुल्य 10716 लाख रुपये होते. दुग्ध व्यवसाय सहकारी संस्थांमार्फत 1997-98 या वर्षात झालेल्या दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे सुल्य 1254 व 1298 लक्ष रुपये होते. मच्छीमार संस्था मार्फत पकडलेल्या माशांच्या विक्रीचे सुल्य 141 लक्ष होते. महाराष्ट्र राज्य सहकारी भुविकास बँक जिल्हा शाखा उस्मानाबाद मार्फत 1997-98 पर्यंत या वर्षात 19.95 कोटी रुपयांचे दिर्य सुदतीचे कर्ज घेणे बाकी होते.

व्यापारी बँका

82/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात 1997-98 वर्षात एकूण 7 वर्गीकृत व 117 अवर्गीकृत बँकांच्या शाखा होत्या. व्यापारी बँका बहुतांशी नागरी विभागात आहेत. परंतु सहकारी बँकांच्या शाखा ग्रामीण विभागात असून सर्वत्र विखुरलेल्या आहेत.

एका शाखेमागे सरासरी लोकसंख्या

83/- 1997-98 वर्षाखेर वर्गीकृत आणि सहकारी बँकेच्या एका शाखेमागे सरासरी लोकसंख्या प्रमाण 10293 आहे.

84/- 30.6.98 अखेर उस्मानाबाद जिल्ह्यातील महत्वाच्या निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमतीचा कल प्रति क्विंटलला खालील प्रमाणे होता. गहू व ज्वारी(संकरित) या तृणधान्याच्या घाऊक किंमतीमध्ये 1998 या वर्षात मागील वर्षाच्या तुलनेत वाढ व घट दिसून येते. 97 मध्ये बन्सी गव्हाचा सरासरी भाव 669 रुपये होता व 98 मध्ये 652 रुपये झाली त्यात 17 रुपयांची घट झाली. संकरित (हायब्रीड)ज्वारीची किंमत 339 रुपया वरून 288 होऊन त्यात 51 रुपयांनी घट झाली. पांढऱ्या ज्वारीची किंमत मात्र 667 वरून 617 रुपये होऊन त्यात 50 रुपयांची घट झाली. तर बाजरीच्या भावात रुपये 341 वरून रुपये 337 होऊन त्यात रुपये 4 ने घट झाली. तुर या महत्वाच्या कडधान्याची किंमत 92 मध्ये रुपये 1570 होती 98 मध्ये ती 1221 होऊन त्यात रुपये 349 ची घट झाल्याचे आढळते. हरभऱ्याच्या किंमतीत रुपये 1001 वरून 1192 झाल्याने 191 रुपयांनी वाढ झाली. भुईमूग शेंग करडी जवस तिळ या तेल बियांच्या किंमती अनुक्रमे 1260, 1043, 1254, 1750 रुपये वरून रुपये 1175, 958, 1195, 1575 झाल्यामुळे या तेल बियांच्या किंमतीत गतवर्षाच्या तुलनेत घट झाल्याचे दिसून येते.

किरकोळ किंमती

85/- जिल्हा मुख्यालय उस्मानाबाद महत्वाच्या वस्तूच्या किरकोळ सरासरी वार्षिक किंमती 1997 मध्ये प्रती किलोस खालील प्रमाणे होत्या. गहू(तांबडा) रु.7.58 ज्वारी(पांढरी) रु.7.08 तांदूळ(मध्यम)11.88 तुरीची दाळ रु.23.00 सुगाची दाळ रु.24.08 हरभरा दाळ 18.13रु. गुळ 12.50 गोडतेल शेंगदाणे रु.38.92 तुषार वनस्पती तुप रु.39.83 कांही असाध वस्तूंच्या किंमती खालील प्रमाणे आहेत. कपडे धुण्याचा साबण 501 बार रु.12.00 हमाम साबण रु. 7.92 सोलापूर साडी 170 रुपये शर्टिंग प्रती मिटर रु. 40.00

ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक

86/- पायाभूत वर्ष 1982- 100 गृहित धरून सोलापूर केंद्रातील कामगारांचा ग्राहक किंमतीचा सर्वसाधारण निर्देशांक 1997-98 मध्ये 377 होता. एप्रिल 1997 मध्ये सर्वसाधारण निर्देशांक सर्वात कमी 364 होता तर, डिसेंबर 1997 मध्ये 383 जानेवारी 98 मध्ये तो सर्वात जास्त 402 होता.

शैक्षणिक सुविधा प्राथमिक माध्यमिक व महाविद्यालयीन

87/- 1996-97 वर्षांखेर जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांची संख्या 1008 होती. माध्यमिक शाळांची संख्या 244 होती. उच्च माध्यमिक शाळांची संख्या व महाविद्यालयांची संख्या अनुक्रमे 41 व 26 होती. 1996-97 या वर्षात प्राथमिक शाळांचे प्रमाण दर एक लाख लोकसंख्येमागे 78 होते. राज्याचे हेच प्रमाण 80.10 लाख होते. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांचे दर एक लाख लोकसंख्येमागे अनुक्रमे हेच प्रमाण 22.33 व 2.04 असे होते.

88/- 1996-97 या वर्षात एकूण 344301 विद्यार्थ्यांची 1.21 विद्यार्थी पुर्व प्राथमिक शाळेत, 62.24 विद्यार्थी प्राथमिक शाळेत व 20.28 विद्यार्थी माध्यमिक शाळेत 11.31 विद्यार्थी उच्च माध्यमिक शाळेत व महाविद्यालयीन संस्थेत 4.95 विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. एकूण विद्यार्थ्यांची सुलथी टक्केवारी 82.61 होती. जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण 49.32% आहे. हे लक्षात घेता एकूण विद्यार्थ्यांमध्ये सुलथीचे प्रमाण जास्त आहे असे दिसून येते. पूर्व प्राथमिक व प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी-शिक्षक प्रमाण अभ्यासले असता प्रत्येक शिक्षकामागे 40 विद्यार्थी हे प्रमाण आहे. 1991च्या जनगणनेनुसार दर हजार लोकसंख्येमागे जिल्ह्यातील प्राथमिक व माध्यमिक विद्यार्थ्यांचे प्रमाण 1996-97 ला 222 विद्यार्थी होते. राज्याचे प्रमाण 433 विद्यार्थी होते. माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचा तौलीनक अभ्यास करता जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळेतील दर 100 विद्यार्थ्यांमागे माध्यमिक शाळेतील 31 विद्यार्थी घेतात.

89/- 1997-98 या वर्षात सामान्य शिक्षणाच्या महाविद्यालयाची संख्या 26 होती. उस्मानाबाद, तुळजापूर येथील खाजगी क्षेत्रातील प्रत्येकी एक अभियांत्रिकी महाविद्यालय असून उस्मानाबाद येथे एक शासकीय तंत्रनिकेतन आहे. जिल्ह्यात 6 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आहेत.

इतर शैक्षणिक कार्यक्रमा

90/- शासकीय आदेशानुसार जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षणाच्या कार्यक्रमाऐवजी संपूर्ण साक्षरता अभियान कार्यक्रम सर्व तहसीलमध्ये राबविण्यात येत आहे. सन 1997-98 मध्ये साक्षरता केंद्राची संख्या 10975 होती. पटावरील उमेदवारांची संख्या 109734 होती.

वैधकीय सेवा

91/- विविध मार्गाने उदा. राज्य सरकार, स्थानीक संस्था व इतर खाजगी संस्था व व्यक्ती मार्फत वैधकीय सेवा उपलब्ध होतात. 1997 वर्षात उस्मानाबाद जिल्ह्यात 8 रुग्णालये होती. उस्मानाबाद येथे शासकीय रुग्णालय आहे. अन्य 6 ग्रामीण रुग्णालये अनुक्रमे उमरगा, परंडा, तुळजापूर भूम व कळंब तालुक्यात आहेत. दवाखाने व प्रसुतीगृहे यांची संख्या अनुक्रमे 14 व 1 होती. प्राथमिक

आरोग्य केंद्रांची संख्या 45 होती. रुग्णालये राज्य सरकारच्या अधिपत्त्याखाली असून प्राथमिक आरोग्य केंद्र जिल्हा परिषदेच्या अधिपत्त्याखाली आहे. जिल्ह्यातील रुग्णालये, दवाखाने व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची संख्या लक्षात घेतली तर सुमारे 18770 लोकसंख्येसाठी एक संस्था असे प्रमाण येते. 1997 या वर्षात जिल्ह्यातील खाटांची संख्या 869 अंतर्गुणांची संख्या 62300 तर बाह्य रुग्णांची संख्या 506300 होती. 92/- कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या 45 होती. त्यापैकी 37 ग्रामीण 8 नागरी भागात होते. 1997-98 मध्ये निर्बिजीकरण केलेल्या व्यक्तींची संख्या 10290 होती. यापैकी 7 पुरुष व 10283 स्त्रिया होत्या. लुप पध्दतीचा वापर करत असलेल्या स्त्रियांची संख्या 8180 होती. जननक्षम जोडप्यांची संख्या 223326 होती.

पाणी पुरवठा

93/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण 716 गावे होती. 1997-98 मध्ये 579 गावांना बाराही महिने पाणी उपलब्ध होते. 98 गावांना टॅकरने पाणी पुरवठा करण्यात आला. यामध्ये कठीण गावाव्यतिरिक्त अन्य गावे पण समाविष्ट आहेत. या शिवाय जिल्ह्यातील उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, सुरुम, तुळजापूर, नळदुर्ग, परंडा व भूम या सर्वच नगरपालिका असलेल्या शहरास नगरपालिकेतर्फे पाणी पुरवठा केला जातो.

इतर कार्यक्रम

94/- जिल्ह्यात हिवताप निर्मूलन पथक काम करित आहे. साथीच्या रोगाचे प्रादुर्भाव झाल्यास लस टोचणीचे कार्यक्रम तात्काळ घेण्यात येतात. तसेच माता बाल संगोपन, पॉलीओ, बि.सी.जी. गोवर, धनुर्वात आदि विकारांवर लस टोचली जाते. याबाबत तपशील तक्ता क्र. 7.4 मध्ये दिला आहे.

दुर्बल घटक

95/- जिल्हा ग्रामीण विकास संस्थेतर्फे दुर्बल घटकांकरिता स्वतंत्र रित्या कार्यक्रम राबविण्यात येतो. 1984-85 या आधार वर्षात दारिद्र्य रेषेखालील एकूण कुटुंबे 5392 होती. सन 1992-93 या वर्षात पुनर्तपासणी केल्यानंतर दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांची संख्या 168666 होती. 1997-98 या वर्षात 2456 लाभधारकांना विविध प्रयोजनासाठी उदा. सिंचन दुभत्या गाधी, म्हशी, खरेदी इ. करिता 213 लाख रुपयांचे अर्थसहाय्य देण्यात आले. त्यापैकी 3202 अनु.जाती व 170 अनु.जमातीच्या लाभधारकांना अर्थ सहाय्य देण्यात आले. उपरोक्त 213 लक्ष रुपयांचे कर्ज वाटप पण सहकारी व व्यापारी बँकामार्फत करण्यात आले तसेच, मागास व दुर्बल घटकांना महात्म्या फुले महामंडळामार्फत स्वतःचा व्यवसाय करण्यासाठी अर्थ सहाय्य देण्यात येते.

संकिर्ण

मागासवर्गीय वसतीगृह व आश्रम शाळा

96/- उस्मानाबाद जिल्हा जरी आदिवासी म्हणून घोषित नसला तरी भटक्या व विसरत जातिसाठी एकूण 6 आश्रमशाळा असून यामध्ये 720 विद्यार्थ्यांची सोय होऊ शकते. मागासवर्गीयांसाठी जिल्ह्यात उस्मानाबाद व तुळजापूर येथे अनुक्रमे 2 व 1 या प्रमाणे 3 वसतीगृहे असून त्याचा लाभ 223 विद्यार्थ्यांना मिळतो.

नगरपरिषद, जिल्हा परिषद व ग्रामपंचायत

97/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण 8 नगरपालिका आहेत. 1997-98 या वर्षात या नगरपालिकेचे एकूण उत्पन्न 1289.33 लाख रुपये होते. एकूण खर्च रुपये 1333.25 होता. 1997-98 मधील जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न रुपये 17334.90 लाख रुपये होता. तर, एकूण खर्च 17162.70 लाख रुपये होता. जिल्ह्यामध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळे नाहीत. 1997-98 या वर्षात ग्रामपंचायतीची संख्या 613 होती. त्यांचे उत्पन्न 345.00 लाख रुपये होते व खर्च 274.73 लाख रुपये होता.

जमिन महसूल

98/- जिल्ह्यात 1998-99 या वर्षात 7.36 लाख रुपये जमिन महसूल वसूल करण्यात आला.

गृहनिर्माण

99/- विस कलमी कार्यक्रमाखाली 1997-98 मध्ये इंदिरा आवास योजनेखाली 1468 घरे बांधण्यात आली.

पोलीस आणि गुन्हे

100/- 1997-98 अखेर जिल्ह्यातील पोलीस ठाण्यांची व आऊट पोस्टची संख्या अनु.16 व 15 होती. लॉकअपची संख्या 15 होती. एकूण दलाची संख्या 1322 होती. त्यावरील खर्च रु.578 लक्ष होता.

101/- 97-98 मधील सर्व प्रकारच्या गुन्हेगारांची संख्या 249 होती. त्यापैकी सुंबई दारुबंदी अधिनियमाखाली 15, खून 36, घरफोडी 11, चोरी व इतर 187 गुन्हेगार होते.

102/- 1997-98 या वर्षात कायम व फिरत्या चित्रपट गृहांची संख्या 11 व 3 होती. तर वि.डी.ओ. ची संख्या 40 होती. यापासून एकूण 28.32 लाख रुपये करमणूक कर वसूल करण्यात आला.

अल्प बचत

103/- 1997-98 करिता जिल्ह्यात 9.74 कोटी रुपये अल्पबचतीचा इष्टांक ठरवून दिलेला होता. त्याच्या तुलनेत निव्वळ 11.27 कोटी रुपयांची खकम गुंतवली जाऊन 116% इष्टांकाची पूर्तता झाली.

घात्रा व पर्यटन स्थळे

104/- जिल्ह्यात तुळजापूर येथे तुळजाभवानी मातेचे प्राचीन मंदीर असून घात्रेकरुंचे प्रमुख धार्मिक स्थळ आहे. कुंथलगीरी, ता. भूम येथे जैन मंदीर आहे. तेथे ता.उस्मानाबाद येथे प्राचीन कालीन भरभराटीस आलेली नगरी होती. तेथे उत्खननात सापडलेल्या वस्तूंचे संग्रहालय संत गोरोबा कुंभार यांचे मंदीर आहे. परंडा व नळदुर्ग येथे प्राचीन किल्ले असून नळदुर्गच्या किल्ल्यातील पाणी-महल पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यातील डांगरावरील रामलिंगाचे देवस्थान पण प्रेक्षणीय स्थळ असून श्रावणात सोमवारी येथे घात्रा भरते. सोनारी ता. परंडा येथे भैरव नाथाचे मंदीर आहे.

तस्ता क्र. 1.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	बाब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या वस्ती		शहरे संख्या	वाय-राती-ल निवा-सगृहे संख्या	कुटुंबे संख्या	लोकसंख्या हजारांत		
					अ	आ				ए	पु	स्त्रि
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	एकूण	1294.9	229	126	2	1	54	54	297	155	142
		ग्रामीण	1283.4	178	126	2	0	42	42	229	118	111
		नागरी	11.2	4973	0	0	1	12	12	68	36	32
2	कडंब	एकूण	1226.6	169	119	0	1	39	39	288	187	101
		ग्रामीण	1287.7	156	119	0	0	35	35	188	97	92
		नागरी	18.9	1851	0	0	1	4	4	28	10	10
3	उमरगा	एकूण	1493.4	193	133	0	2	50	50	288	148	140
		ग्रामीण	1485.3	176	133	0	0	43	43	247	127	120
		नागरी	88.1	465	0	0	2	7	7	41	21	20
4	तुळजापूर	एकूण	1566.4	148	125	1	2	38	39	219	113	106
		ग्रामीण	1517.1	121	125	1	0	32	32	183	94	89
		नागरी	39.3	728	0	0	2	6	6	36	19	27
5	परंडा	एकूण	1052.6	133	116	2	1	26	27	148	72	68
		ग्रामीण	1023.0	123	116	2	0	23	25	126	65	31
		नागरी	32.6	438	0	0	1	2	2	14	7	7
6	धूम	एकूण	878.5	153	97	1	1	24	24	124	64	60
		ग्रामीण	837.5	138	97	1	0	21	21	109	56	53
		नागरी	41.0	362	0	0	1	3	3	15	8	7
जिल्हा		एकूण	7512.4	178	716	6	8	238	233	1276	659	617
		ग्रामीण	7271.0	149	716	6	-	196	198	1082	557	525
		नागरी	241.4	923	0	0	8	34	35	194	102	92

टिप : अंकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा तुळंगार नाहीत. 2) स्तंभ 4 मधील माहिती क्षेत्रफळ हे 1981च्या जनगणनेप्रमाणे आहे. 3) क्षेत्रफळ 1981 च्या जनगणनेप्रमाणे व लोकसंख्या 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे स्तंभ 5 चे अंकडे आहेत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे अकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामी- ण	नागरी	एकूण	ग्रामी- ण	नागरी	एकूण	ग्रामी- ण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	1991	277	229	48	155	118	34	143	111	32
		1981	271	195	39	121	100	20	113	94	19
		1971	200	173	27	103	89	14	98	85	13
		1961	135	136	19	79	69	10	75	67	9
		1951	119	118	19	66	56	10	62	53	9
2	कळंब	1991	201	188	20	107	97	10	101	93	10
		1981	178	161	14	89	82	7	86	79	7
		1971	166	150	10	82	77	5	78	73	5
		1961	117	120	7	65	61	4	62	58	3
		1951	108	100	6	54	51	3	52	49	3
3	उज्जैन	1991	281	247	41	148	127	21	140	120	
		1981	270	201	30	117	102	15	113	99	14
		1971	211	186	25	119	96	13	102	91	11
		1961	160	145	18	83	74	9	79	71	8
		1951	134	113	21	69	58	11	65	55	10
4	तुळजापूर	1991	211	183	36	113	94	19	106	89	17
		1981	172	145	27	88	74	14	84	71	13
		1971	171	137	20	81	71	10	76	67	10
		1961	111	107	14	63	55	7	58	52	7
		1951	113	91	13	54	47	7	50	44	6
5	परंडा	1991	100	126	14	72	65	7	60	61	
		1981	106	106	11	59	54	6	57	52	5
		1971	109	99	9	55	51	5	53	49	4
		1961	103	82	7	45	42	3	43	40	3
		1951	102	66	6	39	34	3	35	32	3

तस्ता क्र. 1.2 पुढे चालू....

तका क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे अकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	भूम	1991	124	109	15	64	56	8	60	53	7
		1981	102	92	10	52	47	5	50	45	5
		1971	91	84	8	47	43	4	45	41	4
		1961	73	67	5	37	34	3	36	33	3
		1951	60	49	10	30	25	5	29	24	5
एकूण जिल्हा		1991	1276	1092	194	659	557	102	617	525	92
		1981	1030	900	130	526	459	67	504	441	63
		1971	928	830	98	476	425	52	452	405	47
		1961	726	656	70	373	336	36	353	320	33
		1951	603	528	75	310	271	39	294	257	36

तका क्र. : 1.2 पुढे सुरु .

तफ़ा क्रमांक : 1.2 पृष्ठे सरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे अकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी

1	2	3	13	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	1991	229	916	+27.09	+17.65	+74.10
		1981	180	934	+16.53	+12.32	+43.22
		1971	150	951	+29.58	+27.41	+44.58
		1961	121	949	+20.38	+24.86	+ 8.74
		1951	100	949	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2	कळंब	1991	169	944	+18.88	+16.73	+44.85
		1981	143	965	+ 9.13	+ 7.37	+34.96
		1971	131	951	+26.57	+25.75	+40.88
		1961	103	954	+19.81	+10.43	+25.77
		1951	86	963	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	उमरगा	1991	193	946	+25.32	+23.34	+38.79
		1981	154	966	+09.82	+ 7.55	+28.17
		1971	141	936	+29.93	+28.69	+40.18
		1961	108	952	+2894	+28.43	+18.38
		1951	80	942	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4	तुळजापूर	1991	140	938	+27.13	+25.71	+34.90
		1981	110	955	+ 9.65	+ 6.83	+34.78
		1971	100	938	+29.87	+28.17	+43.46
		1961	77	921	+16.87	+18.23	+ 7.28
		1951	66	926	उ.ना	उ.ना	उ.ना
5	परांडा	1991	133	944	+28.24	+19.13	+38.96
		1981	111	966	+ 7.91	+ 6.49	+24.81
		1971	103	964	+22.21	+21.58	+38.86
		1961	83	956	+23.47	+23.49	+22.84
		1951	67	972	उ.ना	उ.ना	उ.ना

तका क्रमांक : 1.2 पुढे सरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्येचे अकडे हजारत)

क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
6	भूम	1991	153	938	+21.27	+28.70	+44.21
		1981	116	962	+12.83	+18.21	+31.37
		1971	104	957	+35.41	+23.97	+43.12
		1961	82	973	+22.10	+36.33	+46.27
		1951	67	967	उ.ना	उ.ना	उ.ना
जि		1991	170	936	+23.95	+28.34	+48.92
ल्हा		1981	137	959	+18.93	+ 8.40	+32.64
ए		1971	124	950	+27.85	+26.41	+41.37
रू		1961	97	946	+28.35	+24.21	+ 6.92
ण		1951	88	948	+ 9.85	+ 4.99	+58.33

टिप : अकडे पूर्णकात केल्याने बेरजा सुळनार नाहीत

आधार : 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद. (लोकसंख्या शंभरात)

अ. तहसील	व स्ती अ स ले ली गा वे								
	200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999		
क.	संख्या	लो.संख्या	संख्या	लो.संख्या	संख्या	लो.संख्या	संख्या	लोकसंख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 उ.बाद	3	5	13	48	25	198	54	748	
2 कढंब	-	-	11	42	32	235	52	777	
3 उमरगा	1	1	12	47	40	300	39	527	
4 तुळजापूर	1	1	17	63	38	278	42	582	
5 परंडा	6	8	28	77	41	312	34	455	
6 धूम	2	3	23	88	33	236	31	411	
एकूण जिल्हा	13	18	96	365	209	1559	252	3511	

तक्का क्र. : 1.3 पुढे सुरु

जनसंख्या व लिंग अनुपात

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटातुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
		2020 ते 4999	5000 ते 9999	10000 व अधिक	ए	कू	ण			
		संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	ओसाड गावे संख्या		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	उ.बाद	26	783	4	344	1	149	126	2289	2
2	कळंब	19	534	5	296	-	-	119	1884	-
3	उमरगा	30	910	11	690	-	-	133	2473	-
4	तुळजापूर	24	693	2	114	1	108	125	1828	1
5	परंडा	14	355	1	51	-	-	116	1258	2
6	भूम	6	178	1	52	1	124	97	1092	1
जिल्हा एकूण		119	3443	24	1544	3	381	716	10814	6

टीप : आकडे पुर्णकात केल्यासुळे बेरजा लुळनार नाहीत .

आधार: 1991 ची जनगणना.

तथा क्रमांक : 1.4

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या					
		5000 पेक्षा कमी संख्या लोकसंख्या		5000 ते 9999 संख्या लोकसंख्या		10000 ते 19999 संख्या लोकसंख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उ.बाद	-	-	-	-	-	-
2	कळंब	-	-	-	-	1	20
3	उमरगा	-	-	-	-	1	16
4	तुळजापूर	-	-	-	-	1	13
5	परंडा	-	-	-	-	1	14
6	भूम	-	-	-	-	1	15
एकूण जिल्हा		-	-	-	-	5	78

तक्ता क्रमांक : 1.4 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद, (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लो क सं ख्ये प्र मा णे		श ह रां ची सं ख्या		ए कु ण श ह रे			
		20000 ते 49999- संख्या	50000 ते 99999- लोक- संख्या	100000 व अधिक संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या		
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	उ.बाद	-	-	1	68	-	-	1	68
2	कळंब	-	-	-	-	-	-	1	23
3	उमरगा	1	25	-	-	-	-	2	41
4	तुळजापूर	1	23	-	-	-	-	2	36
5	परंडा	-	-	-	-	-	-	1	14
6	भूम	-	-	-	-	-	-	1	15
एकुण जिल्हा		2	48	1	68	-	-	8	194

टिप : - अकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

तक्ता क्रमांक : 1.5 (अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे घांची संख्या

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(अकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-घांचा वर्ग						
			शेत-करी	शेत-मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमाती, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	खाण-काम करणारे	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व इ-रुस्था इ. घरगुती उ-धोगात काम करणारे	घरगुती उधोगा-व्यक्तिरिक्त इतर उधोग	बांध-काम करणारे

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उ.बाद.	ग्रामीण	416	451	10	2	13	45	11
		नागरी	8	26	4	3	3	13	13
		एकूण	424	477	15	5	15	58	28
2	कळंब	ग्रामीण	435	316	5	1	11	11	5
		नागरी	4	14	1	*	1	4	2
		एकूण	439	331	6	1	12	15	7
3	उमरगा	ग्रामीण	266	504	8	1	18	13	12
		नागरी	19	44	1	*	3	7	7
		एकूण	285	548	9	1	21	20	19
4	तुळजापूर	ग्रामीण	304	381	15	2	9	23	9
		नागरी	10	26	2	*	4	6	3
		एकूण	314	407	17	3	13	29	12
5	परंडा	ग्रामीण	305	217	7	*	5	6	2
		नागरी	7	13	1	*	3	3	2
		एकूण	312	210	8	*	8	9	4
6	भूम	ग्रामीण	262	172	5	*	4	8	3
		नागरी	8	12	1	*	1	2	3
		एकूण	270	183	7	*	6	10	6
		ग्रामीण	2038	2040	51	6	60	165	41
		नागरी	56	135	10	4	15	36	15
		एकूण	2145	2175	61	10	75	140	77

तक्ता क्रमांक 1.5 पुढे चालू

तफा कर्मांक : 1.5 पुढे सरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे घांची संख्या

जिल्हा : उस्मानाबाद..

(अकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वाढ	का म क र णा -घां चा व र्ग						
			व्यापार आ- णि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठ- वण अधि- दळण वळण	इतर काम क र णा रे	एरूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमां- तिक काम करणारे रे	एरूण काम करणारे रे	एरूण लोक- संख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	उ.बाद	ग्रामीण	22	18	51	1031	65	1193	2289
		नागरी	28	14	57	173	3	504	698
		एरूण	49	24	108	1204	67	1698	2969
2	कळंब	ग्रामीण	14	6	41	847	97	943	1894
		नागरी	13	2	14	55	4	139	199
		एरूण	27	8	55	899	101	1082	2083
3	उमरगा	ग्रामीण	22	12	51	1306	96	1371	2473
		नागरी	17	7	21	128	3	279	410
		एरूण	39	19	72	1134	99	1650	2883
4	तुळजापूर	ग्रामीण	16	6	33	797	76	956	1828
		नागरी	17	5	24	188	4	256	359
		एरूण	33	12	59	897	79	1211	2187
5	परंडा	ग्रामीण	7	11	22	573	78	607	1258
		नागरी	8	6	8	44	1	98	143
		एरूण	15	17	30	618	78	705	1400
6	भूम	ग्रामीण	2	3	28	497	68	536	1092
		नागरी	1	2	10	46	7	96	148
		एरूण	3	5	37	543	66	632	1241
एरूण	ग्रामीण	93	39	225	4748	478	5607	10824	
जिल्हा	नागरी	87	32	136	546	21	1371	1939	
बेरीज	एरूण	180	71	363	7294	491	7978	12763	

टीप.-अकडे शेकड्यात दिल्याने बेरीज सुटणार नाहीत.

2)*अकडे दिलेल्या परिमानाच्या निम्मापेक्षा कमी आहेत.

आधार =1991 जनगणना प्रकाशन.

तका क्रमांक : 1.5 (ब)

1991 चा जनगणनेनुसार सुस्थाता काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगटक्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(अकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र			तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
ग्रामीण	242 (83)	177 (96)	419 (39)	17 (6)	3 (2)	21 (4)	36 (11)	3 (2)	35 (8)	291 (100)	184 (100)	475 (100)
नागरी	14 (31)	7 (66)	21 (38)	0 (17)	1 (9)	9 (16)	23 (52)	3 (25)	25 (47)	44 (100)	11 (100)	55 (100)
एकूण	256 (76)	184 (95)	439 (63)	25 (7)	4 (2)	29 (6)	55 (16)	6 (3)	61 (12)	335 (100)	195 (100)	529 (100)

टिप : कंसातील अकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींची (पुरुष / स्त्रिया / एकूण) टक्केवारी दर्शवितात.

2) अकडे पूर्णाकात केल्यासुळे बेरजा कदाचित चुकनार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटांनुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(अकडे शंभरात)

बा ब	सर्व वयोगट	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
1	2	3	4	5	6	7
एकूण	22386	9222	1952	1712	1543	1398
ग्रामीण	18874	7789	1609	1403	1280	1172
नागरी	3432	1433	343	309	163	225

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ) पुढे सुरु ..

बा ब	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्देशित
1	8	9	10	11	12
एकूण	1321	2113	1404	1618	24
ग्रामीण	1123	1825	1331	1422	20
नागरी	198	288	174	195	4

टिप : अकडे पूर्णाकात आसल्याने बेरजा जुळनार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बा ब	सर्व धर्म	बौद्ध	सिंधू	हिंदू	जैन	सुस्तीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्देशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	6589	209	1	5704	24	628	*	1	21
		गामीण	5571	159	*	4973	14	486	*	*	16
		नागरी	1018	51	1	731	19	222	*	1	2
2	स्त्रिया	एकूण	6174	198	1	5334	23	596	*	1	20
		गामीण	5254	150	*	4693	13	398	*	*	13
		नागरी	920	48	1	651	10	208	*	1	2
	एकूण	एकूण	12763	407	3	11038	47	1224	1	3	3
		गामीण	10824	309	1	9657	27	794	*	1	1
		नागरी	1939	98	2	1381	20	430	*	2	2

टिप: आकडे पुर्णकात केल्याने बेरजा सुळनार नाहीत.

2) * = आकडे दिलेल्या परिमानाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

उस्मानाबाद जिल्हातील तहसिल निहाय 1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

(अकडे हजारात)

अ.क्र	जिल्हा/ तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	एकूण	48	25	23
		ग्रामीण	38	19	18
		नागरी	10	5	5
2	कळंब	एकूण	38	28	18
		ग्रामीण	35	18	17
		नागरी	3	2	2
3	उमरगा	एकूण	49	25	24
		ग्रामीण	42	22	21
		नागरी	7	3	3
4	तुळजापूर	एकूण	38	19	18
		ग्रामीण	33	17	16
		नागरी	5	3	2
5	परंडा	एकूण	18	10	9
		ग्रामीण	17	9	8
		नागरी	2	1	1
6	भूम	एकूण	18	9	9
		ग्रामीण	16	8	8
		नागरी	2	1	1
एकूण जिल्हा		एकूण	209	137	131
		ग्रामीण	180	92	87
		नागरी	29	15	14

तक्ता. क्रमांक 1.7 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 1.7 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकुण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जमाती			एकुण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	7	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	एकुण	8	4	4	55	29	27
		ग्रामीण	6	3	3	44	23	21
		नागरी	1	1	1	11	6	5
2	कळंब	एकुण	5	2	2	43	22	21
		ग्रामीण	4	2	2	39	20	19
		नागरी	1	अ	अ	4	2	2
3	उमरगा	एकुण	6	3	3	55	28	27
		ग्रामीण	5	3	2	48	24	23
		नागरी	अ	अ	अ	7	4	4
4	तुळजापूर	एकुण	2	1	1	39	20	19
		ग्रामीण	1	1	1	34	18	16
		नागरी	अ	अ	अ	5	3	3
5	परंडा	एकुण	1	1	1	20	10	10
		ग्रामीण	1	1	1	18	9	9
		नागरी	अ	अ	अ	2	1	1
6	धुम	एकुण	1	1	1	10	10	9
		ग्रामीण	1	1	1	9	9	8
		नागरी	अ	अ	अ	1	1	1
एकुण जिल्हा		एकुण	22	12	11	231	119	112
		ग्रामीण	20	11	9	199	102	97
		नागरी	3	1	1	32	17	15

टिप :- 1) आकडे दिलेल्या प्रमाणकाच्या अर्ध्यापेक्षा कमी आहेत.

2) आकडे पुर्णाकात केल्याने बेरजा लुळभार नाहीत.

आधार :- 1991 जनगणना प्रकाशन.

तका क्रमांक : 1.8

भिंती / छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा	ब	ए कू ण सं ह्या	ग्रा मी ण सं ह्या	ना ग री सं ह्या
1	2		3	4	5
	<u>एक : एकूण जनगणना घरे</u>		283645	241620	42045
1	भिंतीची सासुग्री : गवत, पाने, वेदू व बांबू		28290	26060	2230
2	माती		41290	38825	2485
3	कच्च्या विटा		20120	18290	1830
4	लाकूड		3060	1455	1605
5	पक्क्या विटा		29810	14860	14950
6	गॅल्वानाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे		2425	720	1725
7	दगड		151545	136845	14700
8	सिमेंट काँक्रीट		2945	1740	1225
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सासुग्री		3980	2680	1300
ल	<u>दोन:छपरांसाठी वापरलेली सासुग्री</u>				
1	गवत, पाने, वेदू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू		51030	2390	1640
2	कौले, तणी दगड, कंकर		33305	31720	1605
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे		173955	146225	27730
4	अॅसबेसटॉस सिमेंटचे पत्रे		5035	4020	955
5	विटा व चुना		1460	950	510
6	दगड		1555	1225	330
7	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट		11015	3315	723
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सासुग्री		6290	4715	1575

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक : 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण
जिल्हा : उस्मानाबाद. (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा	ब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5	
1	एक एकूण कुटुंबे		192909	31880	224789
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली		181755	20015	201770
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी		6398	10700	17098
	क) बेघर कुटुंबे		—	—	—
	ड) इतर		4455	1165	5620
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे				
	एक) एकूण कुटुंबे		22285	4170	26455
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली		19435	1775	21210
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी		1545	2260	3805
	क) बेघर कुटुंबे		—	—	—
	ड) इतर		1225	135	1360
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे				
	एक) एकूण कुटुंबे		83670	13490	97160

तक्ता क्रमांक 1.9 पुढे सुरु

तरता क्रमांक 1.9 पुढे सुरु ...

1	2	3	4	5
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	78728	7288	85509
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	3235	5669	8895
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	2215	558	2765
4	<u>सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे</u>			
	एक) एकूण कुटुंबे	63135	10038	73165
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	62498	7258	67748
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	1448	2405	3865
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	1185	375	1568
5	<u>नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे</u>			
	एक) एकूण कुटुंबे	23898	4198	28088
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	23618	3718	27328
	ब) भाड्याच्या घरात राहणरी	158	375	525
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	138	185	235

टिप : एकूण कुटुंबाच्या संस्थेत बेघर कुटुंबाचास समावेश आहे.
आधार = 1991 जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक 1.18

1991 च्या जनगणनेनुसार जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	एकुण ग्रामीण नागरी	एकुण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुवातीला रिकामी असलेली घरे	राहणे आणि राहणे	दुकान आणि राहणे	पत्रशाळा कुटीर उद्योग आणि राहणे	निवासा सह इतर वापरा साठी	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटक घरे इत्यादी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1) जिल्हा								
उस्मानाबाद								
एकुण	283645	18255	213435	2975	6455	1800	1190	
ग्रामीण	241600	15040	183255	2595	5775	1455	990	
नागरी	42045	3215	30380	380	680	600	200	
2) उस्मानाबाद शहर (न.पा)								
उस्मानाबाद (नागरी)	-	-	-	-	-	-	-	

तक्ता क्रमांक 1.18 पुढे सुरु....

अ. क्र.	एकुण ग्रामीण नागरी	उपहारगृहे सोडून दुकाने	व्यवसायाची घरे आणि कार्यालये	कारखाने यंत्रशाळा कार्यशाळा उपरे इ.	रेस्टॉरंट मिठायीची दुकाने	कर्मणूक पंचायती घरे संस्कृतीक केंद्र	पुजा स्थाने देवळे चर्च	इतर अनिवासी
---------	--------------------	------------------------	------------------------------	-------------------------------------	---------------------------	--------------------------------------	------------------------	-------------

1 2 10 11 12 13 14 15 16

1) जिल्हा

उस्मानाबाद

एकुण	6295	1738	5575	518	1375	2948	21048
ग्रामीण	4095	1098	3868	255	1260	2618	19638
नागरी	2200	640	1715	255	115	330	1410

2) उस्मानाबाद शहर

नगर पालीका.

उस्मानाबाद (नागरी)

— — — — —

आधार :- 1991 जनगणना प्रकाशन .

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष -1997 (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी			फेब्रुवारी			मार्च		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	5	2	5.7	4	0	0	7	1	15.3
2	कळंब	6	0	0	5	0	0	6	0	0
3	उमरगा	2	1	8.0	5	0	0	6	2	18.6
4	तुळजापूर	6	2	10.4	4	0	0	4	2	27.2
5	परंडा	4	0	0	4	0	0	3	0	0
6	भूम	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		23	5	24.1	22	0	0	26	5	53.1

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चाव

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल			मे			जून		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	उस्मानाबाद	17	1	3.20	21	1	24.10	149	7	115.00
2	कलंब	16	0	0	32	0	0	147	12	76.00
3	उमरगा	16	4	45.30	30	3	30.80	146	8	99.60
4	तुळजापूर	18	3	17.40	36	1	18.40	143	11	162.40
5	परंडा	8	0	0	38	0	0	125	6	60.00
6	भूम	0	0	0	0	3	23.40	46	15	193.40
जिल्हा एकूण		75	8	66.10	157	8	96.70	755	59	715.20

तक्ता क्र. 2.1 पुढे....

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै			ऑगस्ट			सप्टेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	उस्मानाबाद	161	14	91.38	149	9	79.88	211	7	186.88
2	कळंब	122	11	168.88	116	11	185.58	198	13	258.78
3	उमरगा	131	10	95.78	141	18	78.28	171	5	38.88
4	तुळजापूर	144	18	46.88	137	12	63.28	193	6	195.28
5	परंडा	89	18	131.68	72	6	58.88	178	8	88.88
6	भूम	169	18	198.18	225	21	283.38	297	23	399.28
जिल्हा एकूण		816	73	731.58	848	69	572.88	1248	62	1877.98

तक्ता क्र. 2.1 पुढे चालू

तक्ता क्र. 2.1 सुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर			नोव्हेंबर			डिसेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	उस्मानाबाद	54	7	85.80	24	11	25.70	8	1	18.20
2	कळंब	32	9	151.00	23	7	78.00	6	3	28.00
3	उमरगा	25	6	47.70	23	7	91.80	4	4	55.80
4	तुळजापूर	46	0	00.00	25	5	23.20	7	1	13.20
5	परंडा	49	6	77.70	4	7	127.40	7	2	13.20
6	भूम	66	0	00.00	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		271	29	442.20	101	37	346.10	32	11	128.40

आधार : जिल्ह्यातील सर्व तहसिलदार.

तत्का क्रमांक : 2.2

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान (1997)

जिल्हा : उस्मानाबाद .

(अकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ.क्र.	महिना	केंद्र :- उस्मानाबाद.	
		कमाल	किमान
1	2	3	4
1.	जानेवारी 1997	32.5	09.5
2.	फेब्रुवारी 1997	36.7	12.5
3.	मार्च 1997	39.3	16.4
4.	एप्रिल 1997	48.2	19.1
5.	मे 1997	41.9	18.1
6.	जून 1997	38.1	20.1
7.	जुलै 1997	31.7	20.1
8.	ऑगस्ट 1997	32.9	19.7
9.	सप्टेंबर 1997	31.5	19.5
10.	ऑक्टोबर 1997	33.3	17.5
11.	नोव्हेंबर 1997	32.5	15.5
12.	डिसेंबर 1997	33.8	11.6
वर्ष: 1997		41.9	09.5

आधार : सुस्थाध्यापक व मानसेवी अधिकारु हवामान वेधशाळा,
जिल्हा परिषद माध्यमिक शाळा, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.1.

जमिनीचा वापर व 1994-95, 95-96 या वर्षाकरिता.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र'००'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला वापर- राखा-लील जमीन	उपलब्ध नस-लेले क्षेत्र	नस-लेली जमीन	पडीत जमिनी	व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन	लागवडी पध्दण वा-नस-लेली	काय-मुरे चरण व चरणाची जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, सुड-पे, फळबागा घाखा-लील जमीन	एकूण (9+10+11)
---------	-------	------	----------------------	----------------------	----------------------------	------------------------	--------------	------------	-------------------------------------	-------------------------	----------------------------	--	----------------

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
उ.बाद	1994-95	1326	-	20	3	23	7	31	*	38	
	1995-96	1326	-	26	7	33	7	31	*	38	
कळंब	1994-95	1227	5	16	4	20	108	59	*	167	
	1995-96	1227	5	16	4	20	167	59	*	226	
उमरगा	1994-95	1465	11	11	17	28	43	1	-	44	
	1995-96	1465	0	9	17	26	6	1	-	7	
तुळजापूर	1994-95	1524	17	35	-	35	191	44	2	237	
	1995-96	1524	17	4	-	4	191	43	2	236	
परंडा	1994-95	1055	-	39	-	39	7	10	-	17	
	1995-96	1055	-	34	-	34	7	11	-	18	
भूम	1994-95	887	8	23	39	62	52	23	14	89	
	1995-96	887	2	1	39	40	37	7	3	47	
जिल्हा एकूण	1994-95	7485	41	144	63	207	408	168	16	593	
	1995-96	7485	24	90	67	157	415	152	5	572	

तक्ता क्रमांक 3.1 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.1 पुढे चालू
जमिनीचा वापर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

लागवडीखालील क्षेत्र

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका-पेक्षा अधिक	लागवडी-खालील ए. क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15-16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	उबाद	1994-95	-	95	95	1170	154	1324	1272
		1995-96	-	102	102	1153	52	1205	1262
2	कळंब	1994-95	231	52	283	752	255	1007	1143
		1995-96	250	67	317	659	4	663	1143
3	उमरगा	1994-95	124	125	249	1133	207	1339	1425
		1995-96	4	23	27	1405	205	1610	1438
4	तुळजापूर	1994-95	57	5	63	1173	314	1488	1429
		1995-96	98	65	163	1104	312	1416	1460
5	परंडा	1994-95	6	8	14	985	303	1287	1006
		1995-96	31	8	39	964	38	1002	1010
6	भूम	1994-95	18	*	18	710	285	995	794
		1995-96	75	39	114	684	45	729	838
जिल्हा एकूण		1994-95	437	285	722	5923	1518	7440	7069
		1995-96	458	304	762	5969	656	6625	7151

टीप:-1* = आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्त्यापेक्षा कमी आहेत.2)आकडे (00) मध्ये असल्यासुळे एकूण ही बाब अज्ञाना-चा स्तंभातील बेरजा कांही ठिकाणी न जुळण्याची शक्यता आहे
3) 1994-95 ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित असून 95-96,चा वर्षाची आकडेवारी अस्थायी आहे.4) सन 96-97 व 97-98 चा संदर्भ वर्षाची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख घांच्याकडून प्राप्त न झाल्यासुळे तथ्यात ती देता येत नाही.

आधार : 1) कृषि आधुक्तालय, पुणे
2) जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाच- णी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 उबाद	1994-95	2510	5621	28535	39695	68230	0	1309	193	0	
	1995-96	1490	3755	4900	11250	16150	395	0	0	0	
2 कळंब	1994-95	1933	5500	18892	15100	33992	2949	1602	0	0	
	1995-96	1482	1255	30692	2776	33468	3682	0	0	0	
3 उमरगा	1994-95	5310	5540	15230	22740	37970	4620	670	0	0	
	1995-96	5620	2520	31905	13810	45715	3040	0	0	0	
4 तुळजापूर	1994-95	6830	4316	7816	27115	34931	130	2440	0	0	
	1995-96	6836	9413	17819	14125	31944	136	766	0	0	
5 परंडा	1994-95	0	1863	754	73699	74453	1839	629	0	0	
	1995-96	0	0	0	0	0	2965	92	0	0	
धूम	1994-95	766	5124	11333	25065	36398	3607	776	5	0	
	1995-96	766	5424	11333	19365	30698	3607	422	0	0	
जिल्हा एकूण	1994-95	17349	27964	94427	82560	285974	13145	7426	193	0	
	1995-96	16194	22367	96649	61326	157975	13825	1280	0	0	

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ...

तक्ता क्र.3.2पुढे चालू

तहसिलवार निरनिरांक्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृ- ण धान्य	एकूण तृण- धान्य	हरभ- रा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी- ध	मट- की
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उ'बाद	1994-95	530	78393	8510	9631	2903	2131	उ.ना.	उ.ना.	41
		1995-96	0	21790	0	0	222	295	0	0	0
2	कळंब	1994-95	6	52682	6825	8439	50	4675	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
		1994-95	2	33376	300	7721	25	30	---	---	---
		1995-96	3	39890	1293	9361	10	40	0	0	0
3	उमरगा	1994-95	8	54118	8350	19350	3435	10230	उ.ना.	उ.ना.	82
		1995-96	0	56895	5490	19460	6220	22265	0	0	4
4	तुळजापूर	1994-95	325	48972	4917	18960	3916	4300	उ.ना.	उ.ना.	512
		1995-96	245	49340	4619	18980	3918	4360	0	0	93
5	परंडा	1994-95	0	78784	7974	10261	246	242	उ.ना.	उ.ना.	290
		1995-96	0	3057	3139	10241	240	270	0	0	0
6	भूम	1994-95	417	47088	4969	13617	2411	3790	उ.ना.	उ.ना.	375
		1995-96	295	41212	3169	13617	2411	3790	0	0	75
जिल्हा एकूण		1994-95	1285	353336	44020	79540	15165	24824	उ.ना.	उ.ना.	2417
		1995-96	543	212184	17710	71659	13021	31020	0	0	172

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ...

तक्ता क्र.3.2

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क- डधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण एकूण अन्न- धान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सु- पारी	इतर मसा- ल्या- चे प- दार्थ	एकूण मसा- ल्याचे प्रदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	उबाद	1994-95	260	23488	101881	4460	उ.ना.	उ.ना.	0	1166	1166
		1995-96	0	517	22307	6100	290	32	0	195	517
2	कळंब	1994-95	419	24930	70911	3129	उ.ना.	उ.ना.	0	9	9
		1995-96	25	10729	50619	0	5	0	0	0	5
3	उमरगा	1994-95	330	41777	95895	3105	उ.ना.	उ.ना.	0	282	282
		1995-96	0	53439	110334	3075	330	3	0	8	341
4	तुळजापूर	1994-95	531	33136	82108	4076	उ.ना.	उ.ना.	0	2877	2877
		1995-96	0	31970	81310	9175	982	322	0	1595	2899
5	परंडा	1994-95	642	19655	98439	1982	उ.ना.	उ.ना.	0	88	88
		1995-96	0	13890	16947	1184	40	22	0	28	90
6	भूम	1994-95	1087	26249	73337	3357	उ.ना.	उ.ना.	0	857	857
		1995-96	151	23213	64425	375	150	23	0	684	857
जिल्हा एकूण		1994-95	3269	169235	522571	20109	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	0	5279	5279
		1995-96	176	133758	345942	19909	1797	402	0	2510	4709

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ...

तहसिलवार निरनिराव्या प्रिकासालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद		उ.ना.		एकूण	सकी-	एकूण	कापूस	इतर	एकू-	भूईमू-
क्र.	तहसिल	वर्ष	ओबी	काज	फळे	ण	खाध-	पिके	तंतू-	ण
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38
1	उस्मानाबाद	1994-95	उ.ना.	0	361	0	1107868	0	460	460
		1995-96	0	0	239	0	29163	0	25	25
2	कळंब	1994-95	उ.ना.	0	0	0	74049	0	12	12
		1995-96	0	0	0	0	50624	0	5	5
3	उमरगा	1994-95	उ.ना.	0	467	0	99749	0	2930	2930
		1995-96	0	0	360	0	114110	0	2710	2710
4	तुळजापूर	1994-95	उ.ना.	0	6909	0	95970	0	555	555
		1995-96	0	0	8128	0	101512	0	365	356
5	भरंडा	1994-95	उ.ना.	0	292	0	100801	0	0	0
		1995-96	0	0	342	0	18563	0	0	0
6	भूम	1994-95	उ.ना.	0	332	0	77883	43	540	583
		1995-96	0	0	260	0	65917	0	423	423
जिल्हा एकूण		1994-95	उ.ना.	0	8361	0	556320	43	4497	4540
		1995-96	0	0	9329	0	379889	0	3519	3519

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू ...

तक्ता क्र.3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराक्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	सूर्य फूल	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
1	उस्मानाबाद	1994-95	6495	2821	728	8935	1810	23974	55	0
		1995-96	5930	155	515	3410	78502	91257	0	0
2	कळंब	1994-95	7309	2078	490	12315	2637	26069	0	0
		1995-96	634	50	10	1338	11147	15281	0	0
3	उमरगा	1994-95	3340	3057	2005	18310	3290	31217	0	46
		1995-96	5410	0	970	1010	26620	44130	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	7600	1576	298	27328	2385	48950	0	0
		1995-96	1700	577	300	15429	10884	36454	0	0
5	परंडा	1994-95	13445	1108	765	11205	471	27750	0	10
		1995-96	6942	0	0	0	73005	80668	0	0
6	भूम	1994-95	5504	944	2386	10400	877	20995	0	0
		1995-96	1504	20	386	1400	2744	6468	0	0
जिल्हा एकूण		1994-95	43693	11584	6972	89493	11470	178955	55	56
		1995-96	22120	802	2181	29587	202901	274259	0	0

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : उस्मानाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-घांठी पिके	हिर-वी पिके	संकी-र्ण अ-साध पिके	एकूण असाध पिके	लागव-डी खा-लील एका क्षेत्र	एकापे-क्षा अधि-क वेळा लागव-डीखाली-ल क्षेत्र	लाग-वडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
1	उस्मानाबाद	1994-95	55	11	उ.ना.	0	24500	132368	15410	116958
		1995-96	0	55	--,,--	0	91337	120500	5167	115333
2	कळंब	1994-95	0	537	उ.ना.	0	26668	100717	25492	75225
		1995-96	0	365	--,,--	0	15651	66275	350	65925
3	उमरगा	1994-95	46	0	उ.ना.	0	34193	133942	20670	113272
		1995-96	0	0	--,,--	0	46840	160950	20450	140500
4	तुळजापूर	1994-95	0	3265	उ.ना.	35	52805	148775	31443	117332
		1995-96	0	3273	--,,--	0	40083	141596	31169	110427
5	परंडा	1994-95	10	165	उ.ना.	0	27925	128726	30269	98457
		1995-96	0	973	--,,--	0	81642	100205	3585	96400
6	भूम	1994-95	0	58	उ.ना.	0	21636	99519	28519	51000
		1995-96	0	59	0	0	6950	72867	4467	68400
जिल्हा एकूण		1994-95	111	4086	उ.ना.	35	187727	744047	151803	592244
		1995-96	0	4725	0	0	282503	662393	65408	596985

टिप:- 1. 1994-95 ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित स्वरूपाची असून 1995 - 96 , ची आकडेवारी अस्थायी आहे. 2) सन 1996 - 97 व 97-98 या संदर्भ वर्षांची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमी अभिलेख घांच्याकडून प्राप्त न झाल्याने तक्त्यात ती देता येत नाही.

आधार:- 1. कृषि आकृतालय, पुणे, जिल्हा इतर व पिके अहवाल.
2. तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष :- 1997-98

1) दर हेक्टरी उत्पादन - किलोमध्ये, 2) एकूण उत्पादन - '००'मे.टनात.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	281	39	17	उस	75974	11700
2	गहू	358	91	18	सुट	5000	80
3	ज्वारी	302	912	19	मिरची	393	11
4	बाजरी	310	52	20	हाळद	5000	2145
5	बाली	1000	4	21	बटाटा	3724	458
6	मका	631	53	22	जवस	144	13
7	नाचणी	0	0	23	तिळ	100	7
8	इतर धान्ये	400	4	24	नारळ	0	0
9	एकूण धान्ये	314	1155	25	भुईमूग	322	46
10	हरभरा	136	55	26	सिरसाचे तेल	0	0
11	दूर	43	29	27	एरंडी	333	1
12	उडीद	150	42	28	तंबाखू	1000	1
13	सुग	93	10	29	ताग	0	0
14	मसूर	1000	1	30	कापूस	79	7
15	इतर कडधान्ये	375	15	31	आंबाडी	280	73
16	एकूण कडधान्ये	100	152				

टिप : 1) ऊसाचे उत्पादन ड्रेस्ट केनच्या स्वरूपात आहे. 2) बाब क्र.31(मेस्टा - 1) या पिकाचे उत्पादन '००' गासडयामध्ये आहे. 3) कापसाचे उत्पादन ०० गाठीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 170कि
4) उत्पादन व क्षेत्राचे आकडे अंतिम अंदाजाचे आहेत.
आधार:- कृषि आणुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्र.3.4

विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र पृष्ठ भागीय	ओलिता- खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता- खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागव- डीखालील क्षेत्राची टक्केवारी
			4	5	6	7	9
1	उस्मानाबाद	1994-95	1344	18431	19835	23176	17.50
		1995-96	4746	16295	21041	33040	27.42
2	कळंब	1994-95	3729	6227	9956	11265	11.18
		1995-96	4075	1456	5531	6700	10.11
3	उमरगा	1994-95	0	13393	13393	19934	14.88
		1995-96	5485	2671	8156	134689	83.68
4	तुळजापूर	1994-95	12035	16841	28876	31536	21.19
		1995-96	1237	13650	14887	45136	31.88
5	परंडा	1994-95	4433	16165	23598	23513	18.26
		1995-96	4014	1255	5269	80934	80.77
6	भूम	1994-95	116	10726	10842	11854	11.91
		1995-96	120	6448	6568	6609	9.07
जिल्हा एकूण		1994-95	21657	81843	103500	121278	16.29
		1995-96	19677	41775	61452	307109	46.36

टिप : 1994-95 ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित स्वरूपाची असून 95 - 96 ची आकडेवारी अस्थायी आहे. 2) सन 1996 - 97 व 97 98 चा संदर्भ वर्षाची माहिती जिल्हा निरीक्षक भूमि अभिलेख घांचेकडून प्राप्त न झाल्यामुळे तत्प्रात ती देता येत नाही.

अधार :-1. कृषि आणुक्तालय, पुणे जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल.

2. तालुका निरीक्षक भूमि अभिलेख कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृणधान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	उ'बाद	1994-95	1097	3321	0	8241	8241	0	0	0	0
		1995-96	1490	3755	4900	11250	16150	0	0	0	0
2	कळंब	1994-95	733	2500	0	2100	2100	0	0	0	0
		1995-96	0	1255	0	2706	2706	0	0	0	0
3	उमरगा	1994-95	2310	3540	0	2740	2740	0	0	0	0
		1995-96	5620	2520	32901	13810	46711	3620	0	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	1830	915	0	6691	6691	0	0	0	0
		1995-96	0	4918	1018	8419	9437	517	0	0	0
5	परंडा	1994-95	0	1035	0	15942	15942	0	0	0	0
		1995-96	509	2926	0	44132	44132	3999	0	0	0
6	भूम	1994-95	0	974	0	4365	4365	0	114	0	0
		1995-96	0	1274	68	1841	1909	0	28	0	284
जिल्हा एकूण		1994-95	5970	12285	0	40079	40079	0	114	0	0
		1995-96	7619	16648	38887	82158	121045	8136	28	0	284

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू ...

तक्ता क्र.3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृण-धान्ये	हरभ-रा	तूर	वाटा-णा	इतर कड-धान्ये	एकूण कड-धान्ये	एकूण अन्न-धान्ये	ऊस	मसा-ल्याचे पदा-र्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उबाद	1994-95	12659	1410	0	उ.ना.	0	1410	14069	4460	986
		1995-96	21395	1230	4890	0	517	6637	28032	3050	517
2	कळंब	1994-95	5333	1950	0	उ.ना.	0	1950	7283	3129	9
		1995-96	3961	1213	0	0	15	1228	5189	1100	35
3	उमरगा	1994-95	8590	2350	0	उ.ना.	0	2350	10940	3105	300
		1995-96	58471	5410	2047	0	56359	63816	122287	3075	390
4	तुळजापूर	1994-95	9436	1756	0	उ.ना.	0	1756	11192	4076	2627
		1995-96	14872	919	9617	0	1801	12337	27209	4912	1829
5	परंडा	1994-95	16977	1974	0	उ.ना.-	0	1974	18951	1982	88
		1995-96	51566	3139	10241	0	0	13380	64946	1198	87
6	भूम	1994-95	5453	1044	0	उ.ना.	0	1044	6497	3357	849
		1995-96	3495	0	0	0	1773	1773	5268	375	255
जिल्हा एकूण		1994-95	88448	10484	0	उ.ना.	0	10484	68932	20109	4859
		1995-96	153760	11911	26795	0	60465	99171	252931	13710	3113

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	शुईमूग	जवस सूर्य-फल
			22	23	24	25	26	27	28	29	30
	उ'बाद	1994-95	127	156	0	19798	0	0	0	640	2735
		1995-96	95	130	0	31824	0	0	0	0	155
2	कळंब	1994-95	0	0	0	10421	0	0	0	50	794
		1995-96	1	5	0	4330	0	0	0	0	0
3	उमरगा	1994-95	210	195	0	14750	0	0	0	0	5138
		1995-96	93	185	0	126030	0	0	0	0	0
4	तुळजापूर	1994-95	575	3689	0	22159	0	0	0	1900	6489
		1995-96	575	4438	0	38963	0	0	0	1978	376
5	परंडा	1994-95	50	62	0	21133	0	0	0	0	2205
		1995-96	64	210	0	66505	0	0	0	0	0
6	भूम	1994-95	37	193	0	10933	0	0	0	470	393
		1995-96	57	210	0	6165	0	0	0	0	0
	एकूण	1994-95	999	4255	0	99194	0	0	0	3060	17754
		1995-96	885	5178	0	275817	0	0	0	1978	531

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.5 पुढे चालू

निरनिराख्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-खू	इतर औष-धी व माद-क प-दार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-दार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण असा-ध पिके	एकूण असा-ध पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	उबाद	1994-95	0	3	3378	0	0	0	0	0	3378	23176
		1995-96	657	405	1217	0	0	0	0	0	1217	33041
2	कळंब	1994-95	0	0	844	0	0	0	0	0	844	11265
		1995-96	0	300	300	0	0	0	0	70	370	6700
3	उमरगा	1994-95	0	0	5138	0	46	46	0	0	5184	19934
		1995-96	4110	4510	8620	3	0	3	0	36	8659	134689
4	तुळजापूर	1994-95	0	0	8389	0	0	0	962	26	9377	31536
		1995-96	0	3819	6173	0	0	0	0	0	6173	45136
5	परंडा	1994-95	0	0	2205	0	10	10	165	0	2380	23513
		1995-96	7267	6942	14209	5	0	0	220	0	14429	80934
6	भूम	1994-95	0	0	863	0	0	0	58	0	921	11854
		1995-96	0	393	393	0	0	0	51	0	444	6609
जिल्हा एकूण		1994-95	0	3	20817	0	56	56	1185	26	22084	121278
		1995-96	12034	16369	30912	3	0	3	271	106	31292	307109

टिप:-सन 1994-95, ची आकडेवारी पूर्ण सुधारीत स्वरूपाची असून 95 - 96 ची आकडेवारी अस्थायी आहे. 2) सन 1996 - 97, व 97-98 या वर्षांची माहिती जिल्हा भूमी अभिलेख यांच्या कडून प्राप्त न झाल्यामुळे तक्त्यात ती देता येत नाही. **आधार :-** 1. कृषि आणुक्तालय, पुणे. 2. तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख, उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 3.6 (अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : उस्मानाबाद.

वर्ष : 1997 - 98

अ. क्र	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	1994-95	7039	37	7110	0	410
		1995-96	4619	37	4110	0	410
2	कळंब	1994-95	4260	19	5545	726	973
		1995-96	3800	19	5545	3726	0
3	उमरगा	1994-95	7223	150	3240	40	890
		1995-96	5330	130	3210	55	780
4	तुळजापूर	1994-95	4961	215	4916	445	210
		1995-96	4968	215	4916	445	210
5	परंडा	1994-95	4196	230	4290	915	245
		1995-96	4176	255	3100	918	240
6	भूम	1994-95	4526	66	3373	825	82
		1995-96	3282	68	2815	685	82
एकूण जिल्हा		1994-95	32205	717	28474	2971	2810
		1995-96	26175	724	23696	5829	1722

टिप : सन 1994-95, ची माहिती पूर्ण सुधारित असून सन 95 - 96, ची माहिती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

2) सन 1996 - 97, व 97- 98 या संदर्भ वर्षांची माहिती जिल्हा भूमी अभिलेख घांचेकडे उपलब्ध नसल्यामुळे तक्त्यात देता आली नाही.

आधार 1) कृषि आणुक्तालय, पुणे.

2) तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 3.6(ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या						
जिल्हा	उस्मानाबाद		वर्ष :- 1997 - 98			
अ. क्र.	तहसील	घशास्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	123	80	7	628	134
2	कळंब	65	54	1	675	134
3	उमरगा	138	101	56	755	167
4	तुळजापूर	98	73	37	661	137
5	परंडा	72	65	11	575	106
6	भूम	54	52	-	451	65
जिल्हा एकूण		550	425	112	3745	743

टिप :- चालू असलेले हातपंप व चालू असलेले विद्युत पंप यामध्ये फक्त बाराही महिने पाणी असलेल्या पंपांचा समावेश आहे.

- आधार :- 1) उपअभियंता (घांत्रिकी), भुजल सर्वेक्षण आणि विकास घंत्रणा, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद, स्तंभ (6 व 7)
- 2) वरिष्ठ भू-वैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण विकास घंत्रणा, उस्मानाबाद, स्तंभ (3 ते 5)

तक्ता क्र.3.7
लघुपाटबंधा-घांची कामे

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष : 1997 - 98

अ. क्र.	तहसील	उपयोगात नसलेली कामे (संख्या)				उपयोगात असलेली कामे (संख्या)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद	0	0	0	0	6	10	0	16
2	कळंब	0	0	0	0	4	8	0	12
3	उमरगा	0	0	0	0	5	6	0	11
4	तुळजापूर	4	0	0	4	12	5	0	17
5	परंडा	0	0	0	0	2	0	0	2
6	भूम	1	0	0	1	4	3	0	7
जिल्हा एकूण		5	0	0	5	33	32	0	65

तक्ता क्रमांक 3.7 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.7 पुढे चालू
विहिरी खेरीज लघुपाटबंधा-घांघी कामे

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलितासालील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य सहकार	खाजगी/ एकूण	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य सहकार	खाजगी/ एकूण	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	उस्मानाबाद.	1415	3032	0	4447	460	2826	0	3286
2	कळंब	1729	2650	0	4379	318	1892	0	2210
3	उमरगा	2005	2244	0	4249	397	1369	0	1766
4	तुळजापूर	1835	1450	0	3285	946	799	0	1745
5	पारंडा	625	0	0	625	198	0	0	198
6	भूम	1705	910	0	2615	317	429	0	746
जिल्हा एकूण		9314	10286	0	19600	2636	7315	0	9951

- आधार :**
- 1) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.
 - 2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
 - 3) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे
जिल्हा : उस्मानाबाद. जून 1998 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प			
1	2	3	4	5	6
1	प्रकल्पाचे नांव	1) निम्न तेरणा	2) मांजरा प्रकल्प	3) तुरांशी प्रकल्प	4) रुई प्रकल्प
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प, माकणी ता. उमरगा	धनेगाव, जि. बिड	आष्टा, ता. उमरगा	ता. उस्मानाबाद.
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1989	1984	1985	1994
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	16521	3311.41	308.80	670.42
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	26	36	17.50	11.75
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	26	36	17.50	11.75
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	192.5	168.00	21.00	29.00
	ब) पूर्ण लांबी ---	46.5	168.00	21.00	29.00
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	160.46	250.50	7.66	8.94
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	55.07	95.10	4.634	3.49
		जो. खा.	जो. खा.	जो. खा.	जो. खा.
8	एकूण लाभक्षेत्र -हेक्टर	20263	17713	1074	1910
	बीड	--	5162	--	--
	उस्मानाबाद	3649	--	1074	1910
	लातूर	16614	910	--	--
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी				
	एकूण	18556	18223	967	1893
	बीड	--	3972	--	--
	लायक क्षेत्र-हेक्टर उस्मानाबाद	3342	627	967	1893
	लातूर	15214	13624	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर				
	एकूण	15587	18223	887	1420
	बीड	--	3972	--	--
	ओलिताखाली उस्मानाबाद	2807	627	887	1420
	पेणारे क्षेत्र(हेक्टर) लातूर	12780	13624	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता-खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	--	--	--	--
	ब) हंगामी	--	--	91	1

तक्ता क्र. 3.8 उढे चालू

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

माठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे
जिल्हा : उस्मानाबाद, जून 1998 अखेरची

क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	3	4	5	6
	प्रकल्पाचे नांव प्रकल्पाचे स्थान	5) राधगव्हाण प्रकल्प राधगव्हाण ता. कळंब	6) बेणेतुरा प्रकल्प सुरुम ता. उमरगा	7) तेरणा प्रकल्प तेर ता. उबाद	8) खंडाळा प्रकल्प रामतिर्थ ता. तुळजापूर
7	8	9	10		
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1994	--	1970	1972
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	1999	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	548.34	2026.50	80.30	57.40
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	13.32	13.38	15.00	13.00
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	13.32	13.38	15.00	13.00
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	19.70	44.00	38.00	5.60
	ब) पूर्ण लांबी	19.70	44.00	38.00	5.60
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	12.70	12.80	22.02	6.26
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	4.423	0.906	0.138
	एकूण लाभक्षेत्र	2519	3232	3350	1446
	बीड	--	--	--	--
	उस्मानाबाद	21	3232	3350	1446
	लातूर	2498	--	--	--
9	लाभक्षेत्राखालील	एकूण	2267	2908	2428
	लागवडी	बीड	--	--	--
	लायक क्षेत्र	उस्मानाबाद	18	2908	2428
		लातूर	2249	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण	एकूण	1700	2293	2177
	झाल्यावर	बीड	--	--	--
	ओलिताखाली	उस्मानाबाद	15	2293	2177
	येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	1685	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता- खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर) अ)	बारमाही	--	--	--
	ब) हंगामी	--	41	--	170

तक्ता क्र. 3.8 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे
जिल्हा : उस्मानाबाद जून 1998 अखेरची

प्रकल्पाचे नांव प्रकल्पाचे स्थान	9) कुरनूर प्रकल्प रामतिर्थ ता. तुळजापूर	10) हरणी प्रकल्प नळदुर्ग ता. तु.पूर	11) चांदणी प्रकल्प पिंपळवाडी ता. परंडा	12) त्रासापूर प्रकल्प शाणापूर ता. परंडा	
1	2	11	12	13	4
3 अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1966	1966	1954	
ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--	
क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	100.83	76.00	70.60	56.15	
4 धरण					
अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	23.00	16.65	20.70	13.77	
ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	23.00	16.65	20.70	13.77	
5 कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	9.50	37.50	23.50	30.90	
ब) पूर्ण लांबी	9.50	37.50	23.50	30.90	
6 कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	35.26	12.85	23.79	19.81	
31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	3.210	जो.सा.	2.330	0.280	
8 एकूण लाभक्षेत्र	7248	3657	3338	3696	
बीड	--	--	--	--	
उस्मानाबाद	7248	1672	3338	3696	
लातूर	--	--	--	--	
सोलापूर	--	1985	--	--	
9 लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण 5463	3373	2891	3573	
लायक क्षेत्र	बीड उस्मानाबाद लातूर सोलापूर	-- 5463 -- --	-- 1543 -- 1830	-- 2891 -- --	
10 प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण 3644	1640	2024	2146	
ओलिताखाली घेणारे क्षेत्र(हेक्टर)	बीड उस्मानाबाद लातूर सोलापूर	-- 3644 -- --	-- 774 -- 890	-- 2024 -- --	
11 सध्या 97-98 मध्ये ओलिता- खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	अ) बारमाहि ब) हंगामी	10 184	-- 65	-- 852	-- 72

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : उस्मानाबाद.

जून 1998 अखेरची

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प				
1	प्रकल्पाचे नांव	13) खंडेश्वर	14) रामगंगा	15) बाणगंगा	16) जेकेकर	
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प ताकमोड भूम	प्रकल्प उदूप भूम	प्रकल्प भूमजवळ भूम	प्रकल्प जेकेकर उमरगा	
1	2	15	16	17	18	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1987	1977	1975	1979	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	205.00	95.00	51.06	116.90	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	17.10	20.40	18.82	14.80	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	17.10	20.40	18.82	14.80	
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	16.00	2.46	3.50	21.25	
	ब) पूर्ण लांबी	16.00	2.46	3.50	21.25	
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	10.48	6.14	6.52	10.17	
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	1.510	1.840	जो.खा.	
8	एकूण लाभक्षेत्र	1811	1016	871	2110	
	बीड	--	--	--	--	
	उस्मानाबाद	1811	1016	871	2110	
	लातूर	--	--	--	--	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	एकूण	1710	907	864	1983
		बीड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	1710	907	864	1983
		लातूर	--	--	--	--
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली घेणारे क्षेत्र(हेक्टर)	एकूण	1280	770	648	1587
		बीड	--	--	--	--
		उस्मानाबाद	1280	770	648	1587
		लातूर	--	--	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	अ) बारमाही	--	--	--	--
		ब) हंगामी	293	176	221	84

तक्ता क्र. 3.8 पुढे चालू

तक्ता क्र.3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पासुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे
जिल्हा : उस्मानाबाद.

जून 1998 अखेरची

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प				
1	प्रकल्पाचे नांव	17) वाघोली	18) संगमेश्वर	19) पळसनिले-	20) साकत	
2	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प	प्रकल्प	गांव/बहुत	प्रकल्प	
	तालुका	काजळा	डोकेवाडी	बाभळगांव	साकत	
		उ.बाद	भूम	तुळजापूर	परंडा	
1	2	19	20	21	22	
अ)	काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1992	1995	--	--	
ब)	अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	1999	1999	
क)	प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	619.20	645.44	726.00	1646.00	
4	धरण					
अ)	मंजूर झालेली उंची(मी)	12.60	15.22	15.00	14.77	
ब)	पूर्ण झालेली उंची(मी.)	12.60	15.22	15.00	14.77	
5	कालवा अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	16.20	70.00	14.40	24.50	
ब)	पूर्ण लांबी	16.20	70.00	14.40	24.50	
6	कमाल क्षमता(द.ल.घ.मी)	7.25	16.83	5.68	14.48	
7	31.3.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	जो.खा.	4.584	जो.खा.	0.001	
8	एकूण लाभक्षेत्र	2297	4846	1445	3478	
	बीड	--	1432	--	--	
	उस्मानाबाद	2297	3414	1445	3478	
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी	एकूण	2067	4652	1300	3131
	लायक क्षेत्र	बीड	--	1375	--	--
		उस्मानाबाद	2067	3277	1300	3131
1	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर	एकूण	1500	3350	1040	2355
	ओलिताखाली	बीड	--	990	--	--
		उस्मानाबाद	1500	4340	1040	2355
	येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	लातूर	--	--	--	--
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिता- खाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	--	--	--	--	
	ब) हंगामी	25	313	123	163	

आधार : - 1) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.

2) कार्यकारी अभियंता, उस्मानाबाद मध्यम प्रकल्प विभाग, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 3.9

उस्मानाबाद जिल्हातील 1990 - 91 च्या कृषि गणनेनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओताखालील वहित धारण जमिनी आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहिताच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	व्येकतीक धारण		एकुण धारण			
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	0.02 पेक्षा कमी	609	7	211	2	820	9
2	0.02 ते 0.5	9380	2928	2290	353	11670	3281
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतिक)	24723	19129	1208	911	25931	20040
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	62956	92453	2242	3305	65198	95758
5	2.0 ते 3.0	37168	89149	1892	4607	39060	93756
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्याम)	21401	73651	1327	4582	22728	78233
7	4.0 ते 5.0	14374	63809	951	4238	15325	68047
8	5.0 ते 7.5	19138	116911	1507	9297	20645	125306
9	7.5 ते 10.00 (मध्याम)	7456	63606	842	7251	8298	70857
10	10.00 ते 20.00	5373	68221	1007	13371	6380	81592
11	20.00 ते पेक्षा जास्त मोठे	462	14402	164	4897	626	19299
एकुण श्रेणी		203040	603366	13641	52814	216681	656180

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्ण ओलिताखलील पुर्ण जिरायत अंशतःओलिताखलील					
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ (एकुण)
1	2	9	10	11	12	13	14
1	0.02 पेक्षा कमी	0	0	149	2	0	0
2	0.02 ते 0.5	685	190	10110	2830	182	62
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतीक)	1055	697	23216	17432	1489	1113
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	1407	1731	56771	79637	6589	9437
5	2.0 ते 3.0	582	1155	33400	75871	4915	11191
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्यम)	757	2297	17834	57584	4017	12917
7	4.0 ते 5.0	87	326	11490	47223	3680	15142
8	5.0 ते 7.5	72	340	15290	83913	5223	29202
9	7.5 ते 10.00 (मध्यम)	45	284	5811	43728	2412	18424
10	10.00 ते 20.00	34	337	4494	48374	1809	19175
11	20.00 पेक्षा जास्त मोठे	10	26	416	9200	191	3896

एकुण श्रेणी

4734 7383 178981 465800 30499 12056

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू .

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	अंशता ओलीता खालील पुढे चालू (क्षेत्रफळ)	संपूर्ण मालकीचे	संख्या	क्षेत्रफळ	संपूर्ण पणे भाडेपट्टिदने	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	15	16	17	18	19	20	21
1	0.02 पेक्षा कमी	0	820	9	0	0		
2	0.02 ते 0.5	25	11657	3279	13	3		
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतीक)	499	25922	20035	0	0		
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	3515	65168	95710	13	23		
5	2.0 ते 3.0	3626	39047	93724	0	0		
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्यम)	3672	22705	78186	0	0		
7	4.0 ते 5.0	4348	15295	67906	21	105		
8	5.0 ते 7.5	7004	20608	125056	21	143		
9	7.5 ते 10.00 (मध्यम)	4097	8270	70619	4	29		
10	10.00 ते 20.00	3479	6339	80965	0	0		
11	20.00 च्या पुढे माठे	824	626	19299	0	0		
एकुण श्रेणी		31089	216467	654787	72	303		

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 3.9 पुढे चालू

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णतः इतर पध्दतीने		अंशता: मालकीचे		अंशता: भाडेपट्टीचे		अंशतः इतर पध्दतीने	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	क्षेत्रफळ	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	20	21	22	23	24	25	26	27
1	0.02 ते 0.02 पेक्षा कमी	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 ते 0.5	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0.5 ते 1.0 (सिमांतीक)	6	3	3	2	0	0	0	0
4	1.0 ते 2.0 (अल्प)	17	25	0	0	0	0	0	0
5	2.0 ते 3.0	0	0	13	29	0	0	0	3
6	3.0 ते 4.0 (अल्प मध्यम)	0	0	13	24	9	0	0	14
7	4.0 ते 5.0	0	0	9	10	16	0	0	10
8	5.0 ते 7.5	3	20	13	58	14	0	0	17
9	7.5 ते 10.00 (मध्यम)	0	0	24	80	89	0	0	40
11	10.0 ते 20.00	7	82	34	321	75	0	0	149
12	20.00 च्या पुढे मोठे	0	0	0	0	0	0	0	0
एकुण		33	130	109	524	203	0	0	233

टिप :- संस्थाची माहिती वय्यक्तिक स्त्रात्यात समाविष्ट केली आहे.
 आधार :- कृषि गणना 1990 - 91 (कृषि विभाग महाराष्ट्र राज्या पुणे)
 आधार :- कृषि आशुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक 3 . 10

उस्मानाबाद जिल्हातील 1992 च्या पशु गणनेप्रमाणे तहसिल निहाय कृषि विषयक अवजारे

अ. क्र.	जिल्हा /	नांगराची संख्या	गाड्यांची संख्या	उसाचे चरस	शक्तीवर चालनारे	बैलाच्या मदतीने चालनारे
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	638	3821	3127	5	4
2	कळंब	808	3956	2712	17	2
3	उमरगा	2722	5576	3795	210	50
4	तुळजापूर	4419	5655	6778	40	3
5	परंडा	9	1176	2258	95	-
6	धूम	558	2911	3310	104	19
एकुण जिल्हा		9154	23095	29180	471	78

तक्ता क्रमांक 3 . 10 पुढे चालू

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	ओलिंतासाठी तेलाचे पंप	ओलिंतासाठी विजेचे पंप	ट्रॅक्टर चार चाकी	तेल घाणी शक्तीवर चालनारे	इतर चालनारे
1	2	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	199	4857	138	2	2
2	कळंब	38	4073	79	-	-
3	उमरगा	478	3550	74	212	-
4	तुळजापूर	1331	5865	71	3	-
5	परंडा	275	5158	93	11	2
6	धूम	687	2963	81	5	2
एकुण जिल्हा		3008	26466	536	233	6

टिप :- आकडे अस्थायी आहेत.

आधार :- 1992 पशुगणना (जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद

तक्रा क्रमांक : 3.11

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : उस्मानाबाद.

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	बा						ब			
		(अ) एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी पिक न घेणे	पशुधन मालमत्ता हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिमत्त खाली दिलेली तगाई रुपये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	उस्मानाबाद	128	102	232	-						
2	कळंब	119	99	52	-	मदतीची हाती घेतलेली खास कामे नाहीत तरी सुध्दा मजुरांना रोजगार हमी घोजनेखाली कामे पुरवलेली आहेत.					
3	उमरगा	133	114	36	-						
4	तुळजापूर	126	91	45	-						
5	परंडा	118	116	27	-						
6	धूम	98	94	24	-						
जिल्हा एकूण		722	616	416	-						

टिप : - 1) तहसिल मधील गावांची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार देण्यात आलेली आहेत.
 2) ही माहिती टंचाईग्रस्त म्हणजे ज्या गावांची अंतिम पैसेवारी पन्नास पेक्षाकमी आहे, अशा टंचाईग्रस्त गावांची आहे.
 आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, महसूल विभाग उस्मानाबाद.

टंचाईच्या पूर्वतिहासातुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबोबत माहिती
जिल्हा : उस्मानाबाद. वर्ष : 1997-98

अ.क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
1	उस्मानाबाद.	1) उस्मानाबाद	33	27
		2) तेर	25	18
		3) ढोकी	23	20
		4) बेंबळी	25	17
		5) पाडोळी	22	20
		एकूण	128	102
2	कळंब	1) कळंब	46	38
		2) मोहा	41	35
		3) शिराढोण	32	26
		एकूण	119	99
3	उमरगा	1) उमरगा	54	44
		2) सुरुम	36	30
		3) लोहारा	43	40
		एकूण	133	114
4	तुळजापूर	1) तुळजापूर	31	20
		2) मंगरुळ	26	20
		3) सावरगाव	21	18
		4) नळदुर्ग	29	20
		5) जळकोट	19	13
		एकूण	126	91
5	परंडा	1) परंडा	39	38
		2) अनाळा	41	40
		3) जवळा	38	38
		एकूण	118	116
6	भूम	1) भूम	23	22
		2) वाशी	17	16
		3) घालवड	19	18
		4) पारगाव	18	18
		5) ईट	21	20
		एकूण	98	94
जिल्हा एकूण		24	722	616

तक्ता क्रमांक - 4.1

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित माई व बैल				एकूण (3 ते 6)
		अंडीय वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वद्ध	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात अणलेले बैल	केवळ कामा करिता उप- धोगात अणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामा- साठी उपधो- गात न अणलेले बैल	
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	6	22	198	19	245
2	कळंब	37	46	404	15	502
3	उमरगा	44	123	381	57	627
4	तुळजापूर	9	94	266	19	388
5	परंडा	25	58	383	-	458
6	भूम	156	313	844	83	1413
एकूण जिल्हा		299	645	2496	193	3633

तक्ता 4.1 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद .

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील गाई					
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण गाई	विदेशी/संकरित अडीच वर्षापर्यंत-	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
1	2	8	9	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	1890	981	7	2878	2387	5500
2	कळंब	5183	2539	43	7765	6436	14783
3	उमरगा	1583	1003	113	2702	1895	5224
4	तुळजापूर	849	806	9	1664	1191	3253
5	परंडा	2741	1992	-	4723	4538	9719
6	भूम	6462	2556	230	10248	8806	19667
एकूण जिल्हा.		18718	10867	405	29990	24451	58076

तक्ता क्र.4. 1 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल			तीन वर्षावरील गाई			
		केवळ पै- दाशीसा- ठी वापर- लेले वद	पैदाशी व कामाकरि- ता उपयो- गात अण- लेले	केवळ कामा- करिता वापरलेले	इतर बैल	एकूण 3 वर्षाव- रील बै- ल(14+15 +16+17)	दुभत्या	अटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	उस्मानाबाद	15	2286	27379	324	29924	9921	8281
2	कळंब	4	839	24151	448	25443	6193	3482
3	उमरगा	30	460	28194	526	29618	11798	10946
4	तुळजापूर	79	3115	21491	735	25420	10831	11866
5	परंडा	263	1431	24838	-	25732	5395	4848
6	भूम	255	1868	14148	528	14811	5109	3876
एकूण जिल्हा.		646	9919	139513	2561	152639	48439	41811

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल				
		३ वर्षावरील गाई इतर	एकूण गाई	तीन वर्ष व त्याखालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी / संकरीत व देशी एकूण गाई व बैल (13+14)
1	2	21	22	23	24	25
1	उस्मानाबाद	23	18145	14641	62710	68210
2	कळंब	-	9875	10782	46099	60802
3	उमरगा	1230	23966	18877	72153	77377
4	तुळजापूर	101	21198	14953	61571	64834
5	परंडा	-	9435	8036	43203	52222
6	धूम	160	9145	8488	35444	55111
एकूण जिल्हा		1514	91764	76777		379256

तक्ता क्र. 4 . 1 पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चाबू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद .

अ. तहसील क्र.	म्हशी व रेडे							
	तीन वर्षावरील रेडे					३ वर्षावरील म्हशी		
	केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी कामासाठी ठेवलेले	केवळ कामासाठी ठेवलेले	इतर	एकूण रेडे	दुभत्या	आटलेल्या व न व्याघ-लेल्या	
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1 उस्मानाबाद		53	73	81	11	218	9354	7152
2 कळंब		95	99	149	74	417	6346	4100
3 उमरगा		58	96	436	57	647	12544	9394
4 तुळजापूर		90	129	166	163	548	9779	10628
5 परंडा		80	62	242	1	385	2939	2402
6 भूम		292	221	483	85	1081	3976	3378
एकूण जिल्हा .	668	688	1557	391	3296	44958	36984	

तक्ता क्र. 4 . 1 पुढे चाबू

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चाल

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद .

अ. क्र.	तहसील	महशी व रेडे			एकूण महशी व रेडेके	एकूण गोजातीय
		३ वर्षांवरील महशी इतर	एकूण महशी	रेडेके ३ वर्षे व त्याखालील		
1	2	33	34	35	36	37
1	उस्मानाबाद	13	16519	10457	27194	95404
2	कळंब	1	10447	7981	18845	79647
3	उमरगा	66	22024	15919	39570	115947
4	तुळजापूर	33	20440	10883	31871	96705
5	परंडा	-	5361	4566	10312	63234
6	धूम	137	7421	6067	14569	69680
एकूण जिल्हा		250	82192	55073	141361	520617

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चाल

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चाब

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा :- उस्मानाबाद .

अ. क्र.	तहसील	मेंढ्या	बक-घा	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कॉबड्या	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	उस्मानाबाद	5779	42041	46	7851	151121	56630	56779
2	कळंब	5719	26337	37	7265	119885	35054	35054
3	उमरगा	13183	41544	79	10715	181449	59440	60543
4	तुळजापूर	13398	46737	48	11985	168845	40785	40785
5	परंडा	13039	39949	63	6586	122871	67265	67265
6	भूम	4888	27948	1	6158	108587	47792	47792
एकूण जिल्हा		56886	224548	266	52568	851997	306986	308218

टिप :- 1) अकडे अस्थाई स्वरुपात आहेत. 2) इतर पशुधन घामधे कुत्री, जेचरे, गाढवे, उंठ, व इकरे घां समावेस आहे. 3) एकूण कॉबड्या कॉबडीची पिल्ली व कुक्कुटादी पक्षी घांच्या समावेस आहे. आधार:- 1992 पशुगणना (जिल्हा सरस्थिकी कार्यालय उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक : 4.2

जिल्ह्यातील पशुवैधकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1997 - 98

जिल्हा : उस्मानाबाद :

अ. क्र.	तहसील	पशुवैधकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैधकीय स-र्व चिकित्सालये	पशुवैधकीय दवाखाने	पशुवैधकीय प्र-धमोप-चार केंद्रे	पशुरोग अन्वेष-ण केंद्रे/प्रयोग शाळा	फिरते पशुरोग नियंत्र-ण पथ-के	फिरते पशुवै-धकीय दवा-खाने	दक्षता पथके		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	1	-	7	18	1	-	-	1	-
2	कळंब	-	-	7	8	-	-	-	-	-
3	उमरगा	-	-	8	11	-	-	-	-	-
4	तुळजापूर	-	-	7	6	-	-	-	-	-
5	परंडा	-	-	5	8	-	-	-	-	-
6	भूम	-	-	6	6	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		1	-	40	49	1	-	-	1	-

तक्ता क्र. 4.2 पुढे चालू

तफा क्रमांक : 4.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील पशुवैधकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1997 - 98

जिल्हा : उस्मानाबाद .

अ. क्र.	तहसील	पशुवैधकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम- म रेतन प्रशि- क्षण केंद्रे	विभा- गीय कृत्रिम- रेतन म केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे	आधार भूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम जिल्हा परिष- दा क- डील केंद्रा- साली	रेतन केंद्रे	पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुक्कु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे	शेळी पैदा- स केंद्रे	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	उस्मानाबाद -	-	-	1	-	17	-	-	-	1	-	-
2	कळंब	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
3	उमरगा	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-
4	तुळजापूर	-	-	-	1	13	6	-	-	-	(1)	-
5	परंडा	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
6	भूम	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		-	-	1	1	89	6	-	-	1	(1)	-

टिप = जिल्हा मेष व शेळी पैदास क्षेत्र एकत्रित आसल्यामुळे स्तंभ क्र. 21 व 22 ला कंस केला आहे.

आधार = जिल्हा उपसंचालक पशुसंवर्धन उस्मानाबाद .

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी जिल्हा परिषद उस्मानाबाद .

तक्ता क्रमांक 4.3

सोसांघ्या प्रकरानुसार पशुंघ्या मृत्यूंघ्या संख्या वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
1	<u>एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या</u> <u>गाई, म्हशी व बैल</u>	105	58
	अ) घटसर्प	76	31
	ब) लाळघा (पायलाग)	5	3
	क) फ-घा	-	-
	ड) फासी	-	-
	इ) शरा	-	-
	फ) देवी	-	-
	ग) इतर	-	-
	<u>एकूण :-</u>	81	34
2.	<u>मेंढया व बक-घा</u>		
	अ) फ-घा	14	14
	ब) न्युमोनिया	-	-
	क) लाळघा (पायलाग)	-	-
	ड) देवी	-	-
	इ) इतर	10	10
	<u>एकूण:-</u>	24	24
3.	<u>कांबडघा</u>		
	अ) राणीसत (मानमोडी)	-	-
	ब) देवी	-	-
	क) हुळकांडी	-	-
	ड) इतर	-	-
	<u>एकूण:-</u>	-	-

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, उस्मानाबाद .

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि.प.उस्मानाबाद

तदता क्रमांक 4.3 (अ)

विविध पशुवैधकीय संस्थांचे कार्य वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	सख्यीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद.	88218	4483	5419	1823	1196	88218
2	कळंब	76555	4893	6759	2188	1743	76555
3	उमरगा	76811	4554	6920	2899	1583	76811
4	तुळजापूर	76423	4321	2656	932	617	76423
5	परंडा	66248	5501	4689	2161	1818	66248
6	भूम	59196	4857	5710	2234	1988	59196
	जिल्हा एकूण	434643	27789	32153	11437	8785	434643

अधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, उस्मानाबाद.

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि.प. उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 4.4

मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढ्या	शेळ्या/ बक-घा	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद.	2	2610	2670	3190	7528	0	0	15998
2	कळंब	1	16	0	0	0	0	0	16
3	उमरगा	4	19	14	0	0	0	0	33
4	तुळजापूर	3	380	400	1900	290	0	0	2970
5	परंडा	1	3137	0	0	4716	0	0	7853
6	भूम	1	49	55	0	0	0	0	104
	जिल्हा एकूण	12	6211	3139	5090	12526	0	0	26966

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, उस्मानाबाद.

2) नगरपालिका कळंब, उमरगा, तुळजापूर, परंडा, भूम, नळदुर्ग, सुरम.

तबता क्रमांक 4.5

जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(वनक्षेत्र चौ.कि.मी.)

अ.क्र.	विभाग	राक्षीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	ए रू ण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	0	0	0	0
2	वन विभाग	31	-	30	61
	जिल्हा एकूण	31	-	30	61

आधार :- वनसंरक्षक, औरंगाबाद , वनवृत्त .
उपवन संरक्षक (वन्यजीव) औरंगाबाद.

तबता क्रमांक 4.6

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु.हजारांत)
1	2	3	4	5
1	हमारती लाकूड (हजार घमी)	0	0	0
2	जळारु लाकूड (हजार घमी)	0	0	0
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	0	0	0
4	<u>गौण वन उत्पादने</u>			
	अ) दांडू (संख्या)	0	0	0
	ब) गवत इत्यादि (क्विंटल)	50	50	20
	क) विडी पाने (स्टॅ.बॅग)	0	0	0
	ड) डिक (क्विंटल)	0	0	0
5	<u>इतर</u>			
	1. अपटा पाने	0	0	0
	2. मोहाची फुले (क्विं.)	0	0	0
	3. खाणी व सनिजे	0	0	0
	4. हिरडा (क्विंटल)	0	0	0
	5. अंबा	0	0	0
	6. रोझा	0	0	0
	7. लास (क्विंटल)	0	0	0
	8. इतर	0	0	0
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)			20
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	-	-	20

आधार :- 1) उपविभागीय वनअधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- उस्मानाबाद :

अ.क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी, सरोवरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्यव्यवसायासाठी अणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन)	पकडलेल्या मार्शांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	147	2586	1756	210	42.00	17.85
2	कळंब	143	1027	800	5	1.00	3.14
3	उमरगा	उ.ना.	2148	1062	125	25.00	4.12
4	तुळजापूर	उ.ना.	2319	1838	115	23.00	7.75
5	परंडा	58	2170	1830	245	49.00	5.85
6	भूम	उ.ना.	1430	1050	7	1.40	4.45
	जिल्हा एकूण	348	11680	8336	707	141.4	42.16

टिप :- 1) 1997 - 98 या वर्षी तलावात पर्णक्षमते इतके पाणी नअव्यासुळे मत्स्या व्यावसायासाठी क्षेत्र कमी दर्शविण्यात आलेले आहे.

2) उ. ना. = उपलब्ध नाही.

अधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

परिमाणु:- रुपये हजारात.

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार			
			नाद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे याद	ए रू ण	यु रु ष	त्त्रि घा	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	833 शेतीचे पदार्थ तसेच पशुजन्य पदार्थांचा दर्जा ठरविण्याविषयक उत्पादन	833	1	0	1	60	20	40	
2	201 दुग्ध पदार्थांचे उत्पादन	201	1	0	0	0	0	0	
3	206 साखर निर्मिती व शुध्दीकरण निर्या पात्र साखर कारखाने	206	2	0	2	1078	1078	0	
4	211 इतर साध तेलाले उत्पादन	211	3	1	1	3	3	0	
5	235 सुती कापड तयार करणे/ प्रक्रिया करणे.	235	4	0	2	1136	934	202	
6	270 प्लाचवूड व्यतिरिक्त इतर लाकडापासून फळ्या तयार करणे	270	16	1	3	16	16	0	
7	300 नायट्रिक ॲसिड, अमोनिया नायट्रेटचे उत्पादन.	300	1	0	1	64	64	0	
8	301 रासायनिक खते व किटक नाशके.	301	1	0	1	69	69	0	
9	303 पेंट्स, वॉर्निशिससंबंधित उत्पादने व कृत्रिम रंग तयार करणे, व शाई तयार करणे.	303	1	0	0	0	0	0	
10	304 औषध आणि औषधी संबंधी उत्पादन.	304	1	0	1	7	7	0	
11	308 रासायनिक अग्नीजन्य उत्पादने	308	4	0	0	0	0	0	
12	309 रासायनिक अग्नीजन्य उत्पादने \ फ्लुम	309	1	0	0	0	0	0	
13	329 इतर अधातू खनिजाचे उत्पादन	329	2	0	2	44	44	0	
14	330 प्राथमिक स्वरूपात लोखंड तयार करणे	330	1	0	0	0	0	0	
15	335 ॲल्युमिनियमच्या वस्तू तयार करणे	335	1	0	0	0	0	0	
16	341 फॅब्रीकेटेड धातूचे उत्पादन.	341	1	0	0	0	0	0	
17	398 जड वाहनाची दुरुस्ती	398	6	0	6	386	373	13	
18	682 किरकोळ पेट्रोल विक्री	682	8	0	3	14	14	0	
एकूण			--	53	2	23	2877	2622	255

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची संख्या	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 10 मधील कारखान्या- तील कामगार			
	2	3	10	11	12			
1	033 शेतीचे पदार्थ तसेच पशुजन्ध पदार्थांचा दर्जा ठरविण्याविषयक उत्पादन	033	10800	0	0			
2	201 द्रुग्ध पदार्थांचे उत्पादन	201	247257	0	0			
3	206 साखर निर्मिती व शुध्दीकरण निर्वा पात्र साखर कारखाने	206	516	1	6			
4	211 इतर खाद्य तेलाचे उत्पादन	211	363443	2	175			
5	235 सुती कापड तयार करणे/ प्रक्रिया करणे.	235	373	2	170			
6	270 प्लास्टिक व्यतिरिक्त इतर लाकडापासून फळ्या तयार करणे	270	14	0	0			
7	300 नायट्रिक ॲसिड, अमोनिया नायट्रेटचे उत्पादन.	300	20	0	0			
8	301 रासायनिक घते व किटक नाशके.	301	1	0	1	69	69	0
9	303 पेंट्स, वॉर्निशिससंबंधित उत्पादने व कृत्रिम रंग तयार करणे.	303	1	0	0	0	0	0
10	304 औषध आणि औषधी संबंधी उत्पादन.	304	7	0	0	0	0	0
11	308 रासायनिक अग्नीजन्ध उत्पादने.	308	5	0	0	0	0	0
12	309 रासायनिक उत्पादन/फिल्म	309	0	0	0	0	0	0
13	329 इतर अधातू खनिजाचे उत्पादन	329	13	0	0	0	0	0
14	330 प्राथमिक स्वरूपात लोखंड तयार करणे	330	1	0	0	0	0	0
15	335 ॲल्युमिनियमच्या वस्तू तयार करणे	335	1	0	0	0	0	0
16	341 फॅब्रीकेटेड धातूचे उत्पादन.	341	0	1	0	0	0	22
17	398 जड वाहनाची दुरुस्ती	398	105	1	0	0	0	55
18	682 किरकोळ पेट्रोल विक्री	682	9	0	0	0	0	0
	एकूण	--	897	6	0	0	0	285

आधार : औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.2

घाल कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगजिहाय वर्गीकरण सन 1997

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	03 कृषि, वने, मत्स्य, खाण	0	0	0	0	0	0	1	60	0	0
2	20 खाद्यपदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	50	1	388
3	21 वनस्पती तूप, तेल, उत्पा.	2	9	0	0	0	0	0	0	0	0
4	23 सुती कापडाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	75	1	339
5	27 लाकूड व लाकडी वस्तु- पासूनचे उत्पादन	15	52	0	0	0	0	0	0	0	0
6	30 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पा.	6	34	0	0	0	0	3	183	0	0
7	32 अधातू, खनिज पदार्थांचे उत्पादन	0	0	1	19	1	25	0	0	0	0
8	33 प्राथमिक स्वरूपात लोखंड तयार करणे	0	0	0	0	1	38	1	50	0	0
8	34 धातूच्या वस्तू व सुटे भा- गाचे (घंत्र परिवहन सासुगी वगळून) उत्पा.	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0
9	39 जडघंत्र दुरुस्ती	0	0	0	0	3	116	2	143	1	127
10	68 इतर वर्गीकृत नसलेले किरकोळ व्यापार उत्पादन.	6	35	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		29	130	1	19	6	199	9	561	4	654

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे घालू

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1996

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		ए कू ण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	03 कृषि, वने, मत्स्य, खाण	0	0	0	0	0	0	1	60
2	20 खाद्यपदार्थांचे उत्पादन	1	690	0	0	0	0	3	1128
3	21 वनस्पती तूप, तेल, उत्पा.	0	0	0	0	0	0	2	9
4	23 सुती कापडाचे उत्पादन	1	897	0	0	0	0	4	1311
5	27 लाकूड व लाकडी वस्तु-पासूनचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	15	52
6	30 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पा.	0	0	0	0	0	0	9	217
7	32 अधातू, खनिज पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	2	44
8	33 प्राथमिक स्वरूपात लोखंड तयार करणे	0	0	0	0	0	0	2	88
8	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागाचे (घंत्र परिवहन सासुगी वगळून) उत्पा.	0	0	0	0	0	0	1	20
9	39 जडघंत्र दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	6	386
10	68 इतर वर्गीकृत नसलेले किरकोळ व्यापार उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	6	35
जिल्हा एकूण		2	1587	0	0	0	0	51	3350

टिप- अ= कारखान्यांची संख्या, ब= कामगारांची संख्या.

आधार : औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1997)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या								
		अतुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	03 कृषी, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	1	60
2	28 स्नायु वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	1	690
3	21 वनस्पती तूप, तेल, स्नायु वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	1	3
4	23 कापड उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	27 लाकडी वस्तूंचे फर्निचर	0	0	0	0	1	1	0	0	0
6	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम, कोळसा ह. उत्पादन	0	0	0	0	1	3	0	0	0
7	32 अधातू खनिज पदार्थ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	39 घंत्रासासुग्रीदुरुस्ती (अवजड)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	68 किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	0	0	2	4	3	753	

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

तपता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1997)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	03 कृषी, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	0	0	0	0	1	60
2	20 खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	1	388	2	1078
3	21 वनस्पती तूप, तेल, खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	3
4	23 कापड उत्पादने	0	0	0	0	2	1136	2	1136
5	27 लाकडी वस्तूंचे फर्निचर	0	0	1	6	2	10	4	17
6	30 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम, कोळसा इ. उत्पादन	1	69	0	0	2	71	4	143
7	32 अधातू खनिज पदार्थ	0	0	0	0	2	44	2	44
8	39 घंत्रासामुग्रीद्वरुस्ती (अवजड)	0	0	1	47	5	339	6	386
10	68 किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	3	14	3	14
जिल्हा एकूण		1	69	2	53	17	2002	25	2881

आधार:- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

परिमाण :- रुपये हजारात.

उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भां- डवल रु.	खेळते भां- डवल रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारां- चे वेतन	
1	2	3	4	5	6	7
1 20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	229477	93247	1299	1951	43757	
2 23 सुती कापडाचे उत्पादन	127334	17717	1307	1418	22116	
3 30 रबर प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम कोळसा इ. उत्पादन.	21519	19883	31	53	1087	
4 इतर	4722	40791	621	768	24020	
जिल्हा एकूण	383051	171639	3258	4190	90980	

उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निवृष्टी	सुल्य वृद्धी
1	2	3	4	5
1 20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	91193	795428	1029442	211106
2 23 सुती कापडाचे उत्पादन	35131	328763	407267	57907
3 30 रबर प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम, कोळसा इ. उत्पादने.	2604	103908	113991	7964
4 इतर	38857	17383	56677	39019
जिल्हा एकूण	167784	1245482	1607377	315995

टिप :- आकडे हजारात केल्यामुळे जिल्ह्याची एकूण कदाचीत जुळणार नाही.

टिप :- उद्योगविहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नसुना निवडीवर) माहिती 'इतर' समोर देण्यात आलेली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1997

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बा ब	वर्ष 1997
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	504
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	98
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	9838
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	59369
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) खाजगी क्षेत्र	12
	(ब) सार्वजनिक क्षेत्र	175
	(क) एकूण	187
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	72
	(ब) इतर	115
	(क) एकूण	187
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	104
	ब) नोकरी दिलेले	54
	2) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	1
	3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	469
	ब) नोकरी दिलेले	17
	4) विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5) शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	10
	ब) नोकरी दिलेले	7

तक्ता क्रमांक 5.5 पुढे चालू....

तकता क्रमांक 5.5 पुढे चालू

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1997

जिल्हा :- उस्मानाबाद:

अ.क्र.	बा ब	वर्ष 1997
1	2	3
7	6) खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	-- --
	7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	140 83
	8) क्राफ्टसमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	26 1
	9) सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	37 -
	10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	9052 24
	11) ए कू ण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	9838 187

आधार :- जिल्हा सेवायोजन कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1997-98

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	दा व	परिमाण	वर्ष 1997-98
1	2	3	4
1	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u> (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	निरंक निरंक निरंक
2	<u>विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u> (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	185 15 155

टिप :- 1) विश्वविद्यालयीन सेवायोजन केंद्रातील व्यावसाय मार्गदर्शनाची माहिती संपूर्ण मराठवाडा विभागाची आहे.

अधार :- 1) जिल्हा सेवायोजन कार्यालय, उस्मानाबाद.

2) विधापिठ सेवायोजन व मार्गदर्शन केंद्र, औरंगाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1997)

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ.क्र.	बाब (वेतनश्रेणीनुसार पदाची श्रेणी)	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	अ	264	111	0
2.	ब	808	655	12
3.	क	5015	6949	438
4.	ड	2479	1164	529
5.	एकूण वर्ग - अ ते ड	8566	8879	979
6.	* इ (इतर वर्ग)	1413	3130	534
7.	एकूण - अ ते इ	9979	12009	1513

टिप:- 1) सदरील माहितीत रिक्त पदाचा समावेश नाही.

2):* इतर घामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील अकस्मिक सर्चादन रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 98 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषि	00	19	1017	51	226	1294
2	खाणकाम	10	--	--	--	--	--
3	वस्त्र निर्माण	20 व 21	9	98	--	3354	3452
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 42	3	--	1465	--	1465
5	बांधकाम	50	8	219	503	--	722
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	1	--	--	10	10
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	70 ते 75	2	1403	2255	--	3658
8	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	51	63	621 *	1319	2003
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	90 ते 96	187	6960	10243 *	3024	20227
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	--	--	--	--	--
	जिल्हा एकूण		280	9760	15138	7833	32831

टीप :- * निमशासकीय संस्था तोट्यात गेल्यासुळे बंद. त्यासुळे कर्मचारी संख्येत घट.

आधार :- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च 1998 अखेर

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(लोकसंख्या हजारात)

अ.क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31.3.61	1388	13	1	6
		31.3.71	1368	13	उ.ना.	उ.ना.
		31.3.81	1387	13	1242	1567
		31.3.91	712	8	712	900
		31.3.97	722	8	722	1082
		31.3.98	722	8	722	1082
2	खाजगी विद्युत कंपन्या	31.3.61	सर्व वर्षांसाठी माहिती निरंक आहे कारण खाजगी कंपन्याद्वारे विजेचापुरवठा केला जात नाही.			
		31.3.71				
		31.3.81				
		31.3.91				
		31.3.97				
		31.3.98				
	जिल्हा एकूण	31.3.61	1388	13	1	6
		31.3.71	1368	13	उ.ना.	उ.ना.
		31.3.81	1387	13	1242	1567
		31.3.91	712	8	712	900
		31.3.97	722	8	722	1082
		31.3.98	722	8	722	1082

तक्का क्रमांक : 5.9 पुढे चालू ..

विधुतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

31 मार्च 98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	घंत्रणा	वर्ष	विधुतीकरण झालेली शहरे		एकूण विधुतीकरण झालेली गावे व शहरे	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विधुत मंडळ	31-03-61	4	89	5	95
		31-03-71	13	156	उ.ना.	उ.ना.
		31-03-81	13	237	1255	1804
		31-03-91	8	130	720	1030
		31-03-97	8	194	730	1276
		31-03-98	8	194	730	1276
2	स्वाजगी विधुत	31-03-61				
		31-03-71				
		31-03-81				
		31-03-91				
		31-03-97				
		31-03-98				
सर्व वर्षांसाठी माहिती निरंक आहे. कारण स्वाजगी कंपनीद्वारे विजेचा पुरवठा केला जात नाही.						
जिल्हा एकूण		31-03-61	4	89	5	95
		31-03-71	13	156	उ.ना.	उ.ना.
		31-03-81	13	237	1255	1804
		31-03-91	8	130	720	1030
		31-03-97	8	194	730	1276
		31-03-98	8	194	730	1276

टिप :- 31.3.61, 71, 81, ची माहिती जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची आहे. व 31.3.91 ची माहिती नविन उस्मानाबाद जिल्ह्याची आहे. 2) 31.3.91 साठी 1991 ची जनगणना घेतली आहे. आधार :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विधुत मंडळ उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 1997-98 या वर्षाकरिता

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ.क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्सची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामा-साठी लघु-शक्ती साठी	औधो-गिक	सार्व-जनिक दिवा-बत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	42452	6671	24765	5665	172795	15226	267574	177491
		(15.86)	(2.49)	(9.26)	(2.12)	(64.58)	(5.69)	100.00	
2	हायड्रो	0	0	0	0	0	0	0	0
3	इतर	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण	42452	6671	24765	5665	172795	15226	267574	177491
		(15.86)	(2.49)	(9.26)	(2.12)	(64.58)	(5.69)	100.00	

टिप :- कंसातील अकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

आधार :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद,
विभाग 1 व 2

तक्ता क्रमांक 5.11

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उद्योग

अ. बाब क्र.	कृषि उद्योग		बिगर कृषि उद्योग		कृषि व बिगर कृषि उद्योग					
	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. उद्योगांची संख्या										
अ. स्वकार्यरत	3677	121	3798	19121	5642	24763	22798	5763	28561	
ब. आस्थापना	319	20	339	5096	2524	7620	5415	2544	7959	
एकूण	3996	141	4137	24217	8166	32383	28213	8307	36520	
2. मालकी प्रकारानुसार एकूण उद्योग (संख्या)										
अ. सहकारी	7	-	7	366	132	498	373	132	505	
ब. सार्वजनिक	5	1	6	2366	615	2981	2371	616	2987	
क. खाजगी	3984	140	4134	21485	7419	28904	25469	7559	33023	
3. मालकीचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थेशी टक्केवारी)										
अ. अनु. जाती	11.06	9.21	10.99	12.43	5.93	10.79	12.24	5.99	10.82	
ब. अनु. जमाती	3.22	15.60	3.64	2.32	1.53	2.12	2.45	1.77	2.30	

तक्ता पुढे चालू ...

तबता क्रमांक 5.11 पूढे घालू....

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

1990 च्या आर्थिक गणनेनुसार कृषि व बिगर कृषि उधोग

अ. बाब क्र.	कृषि उधोग		बिगर कृषि उधोग		कृषि व बिगर कृषि उधोग					
	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण	ग्रामीण	नागरी एकूण				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6. सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या										
अ. एकूण कामगार	5408	213	5611	45903	28215	74118	51311	28428	79739	
ब. वेतनावर काम करणारे	454	20	474	19324	18259	37583	19778	18279	38057	
क. वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी %	8.39	9.38	8.43	42.09	64.71	50.70	38.54	64.29	47.72	
ड. कामगारांची प्रती आस्थापना सरासरी संख्या	1	2	1	2	3	2	2	3	2	

आधार : आर्थिक गणना 1990

तक्ता क्रमांक - 5.12

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	3996	5408	141	213	4137	5621
2.	खनिज उत्पादन व खाणकाम	113	272	1	1	114	273
3.	वस्तुनिर्माण	4663	12291	1177	3089	5840	15380
4.	बीज, गॅस आणि प्राणी- पुरवठा	39	60	11	89	50	149
5.	बांधकाम	1288	1947	137	275	1425	2222
6.	घाऊक व्यापार	319	437	198	669	517	1106
7.	किरकोळ व्यापार	7229	9135	3107	4835	10336	13970
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1183	2047	594	1859	1777	3906
9.	वाहतूक	176	428	412	1290	288	1718
10.	साठवणी आणि गोदाम विषयक	38	57	45	92	83	149
11.	दळणवळण	189	368	23	259	212	627
12.	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	518	1029	287	1144	805	2173
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	8462	17832	2473	14618	10935	32443
14.	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	0	0	1	2	1	2
15.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	28213	51311	8307	28428	36520	79739

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1990)

तबला क्र.5.13

महत्वाच्या उद्योगानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	02,03,05,06.	319	20	339
2	खाणकाम व दगडकाम	15	4	0	4
3	वस्तुनिर्माण	20 ते 39	807	341	1148
4	बीज व गॅस पाणी	40,42	31	11	42
5	बांधकाम	50,51	85	23	108
6	घाऊक व्यापार	60 ते 64	59	81	130
7	किरकोळ व्यापार	65 ते 68	628	635	1263
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	69	235	267	502
9	वाहतूक	70,72,73	100	21	121
10	साठवणूक व वस्त्र	74	34	33	67
11	दळणवळण	75	189	22	211
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	80ते85 व 89	155	98	253
13	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90,92ते97,99	2779	992	3771
14	इतर	100	0	0	0
15	एकूण कृषि व बिगर कृषि	0	5415	2544	7959

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन (आर्थिक गणना 1990)

लक्षता क्र.5.14

महत्वाच्या उधोगगटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनांवरील
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	उधोग गट	उधोग गट संकेतांक	आस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	02, 03, 05, 06.	779	42	831
2	खाणकाम व दगडकाम	15	44	0	44
3	वस्तुनिर्माण	20 ते 39	6430	1693	8123
4	वीज व गॅस पाणी	40, 42	43	89	132
5	बांधकाम	50, 51	407	127	534
6	घाऊक व्यापार	60 ते 64	125	377	502
7	किरकोळ व्यापार	65 ते 68	1479	1711	3190
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	69	776	1215	1991
9	वाहतूक	70, 72, 73	346	1196	1542
10	साठवणूक व वखार	74	53	80	133
11	दळणवळण	75	368	258	626
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	80 ते 85 व 89	632	900	1532
13	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90, 92 ते 97, 99	11201	12523	23724
14	इतर	100	0	0	0
15	एकूण कृषि व बिगर कृषि	0	22683	20211	42894

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन (आर्थिक गणना 1990)

तक्ता क्रमांक - 5.15

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र) (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	366	132	498
2.	विजेवर चालणा-घा आस्थापनांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	1.63	4.54	2.40
3.	सहकारी आधोगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ) एकूण कामगार	1471	1191	2662
	ब) प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	4	9	5

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार घांची संख्या

(आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	7	7	0	0	7	7
2.	खाणकाम व दगडकाम	0	0	0	0	0	00
3.	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	6	479	6	103	12	582
4.	बीजबत्ती गॅस व पाणी	1	1	0	0	1	1
5.	बांधकाम	0	0	0	0	0	0
6.	घाऊक व्यापार	16	33	1	3	17	36
7.	किरकोळ व्यापार	30	49	9	62	39	111
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	0	0	0	0	0	0
9.	वाहतूक	0	0	1	2	1	2
10.	साठवणूक व वखार	10	11	2	2	12	13
11.	दळणवळण	2	4	1	8	3	12
12.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालसत्ता, धंदे	54	229	17	248	71	477
13.	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	247	665	95	763	342	1428
14.	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15.	प्रमुख - उद्योग गट	1169	10546	1280	27490	2449	42309
	एकूण	373	1478	132	1191	505	2669

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.17 (अ)

वस्त्रनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	3549	4732	716	953	4265	5685
2.	3	186	558	74	222	269	780
3.	4	85	240	25	100	110	440
4.	5	16	80	14	70	30	150
5.	6 ते 9	19	141	6	41	25	182
6.	10 व अधिक	1	10	1	10	2	20
सर्व आकारमान गट		3856	5861	836	1396	4692	7257

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तज्ज्ञता क्रमांक - 5.17 [द्व]

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटांनुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	333	614	156	282	489	896
2.	3	75	225	59	177	134	402
3.	4	39	156	40	160	79	316
4.	5	50	250	19	95	69	345
5.	6-9	101	750	33	230	134	980
6.	10-19	179	2430	27	357	206	2787
7.	20-49	22	524	4	113	26	637
8.	50-199	8	631	3	279	9	910
9.	200-399	1	300	0	0	1	300
10.	400 व त्यापेक्षा जास्त	1	550	0	0	1	550
सर्व आकारमान गट		807	6430	341	1693	1148	8123

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तबता क्रमांक - 5.18 [अ]

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
करणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	1-2	6790	7709	2473	2938	9263	10647
2.	3	66	198	68	204	134	402
3.	4	14	56	16	64	30	120
4.	5	1	5	4	20	5	25
5.	6-9	0	0	28	190	28	190
6.	10 व अधिक	0	0	0	0	0	0
सर्व आकारमान गट		6871	7968	2589	3416	9460	11384

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.18 [ब]

घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	500	936	435	819	935	1755
2.	3	125	375	141	423	266	798
3.	4	22	88	54	216	76	304
4.	5	15	75	26	130	41	205
5.	6-9	11	73	51	342	62	415
6.	10-19	3	34	7	84	10	118
7.	20-49	1	23	2	74	3	97
8.	50-119	0	0	0	0	0	0
9.	200-399	0	0	0	0	0	0
10.	400 आणि त्यापेक्षा जास्त	0	0	0	0	0	0
सर्व आकारमान गट		677	1604	716	2088	1393	3692

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.19 (आ)

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी
करणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	5565	6197	1385	1726	6950	7923
2.	3	85	255	60	180	145	435
3.	4	16	64	18	72	34	136
4.	5	8	40	9	45	17	85
5.	6 ते 9	7	55	8	55	15	110
6.	10 व अधिक	2	20	1	10	3	30

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.19 [ब]

सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या	एकूण संख्या	करणा-या व्यक्तींची संख्या
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	1-2	1713	2737	329	549	2042	3286
2.	3	288	864	129	387	417	1251
3.	4	144	576	63	252	260	828
4.	5	79	395	54	270	133	665
5.	6-9	305	2234	112	803	417	3037
6.	10-19	185	2376	142	1976	327	4352
7.	20-49	60	1643	113	3590	173	5233
8.	50-199	5	376	46	3691	51	4067
9.	200-399	0	0	4	1005	4	1005
10.	400 व त्यापेक्षा जास्त	0	0	0	0	0	0
सर्व आकारमान गट		2779	11201	992	12523	3771	23724

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.20 [अ]

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-घा कर्मचा-घांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	रोजगाराच्या आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	22060	26037	5337	6582	27397	32619
2.	3	519	1557	252	756	771	2313
3.	4	150	600	84	336	234	936
4.	5	36	180	41	205	77	385
5.	6 ते 9	29	214	47	318	76	532
6.	10 व अधिक	4	40	2	20	6	60
सर्व आकारमान गट		22798	28628	5763	8217	28561	34845

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.20 [ब]

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-घा कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :-

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		अस्थापनाची संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	अस्थापनाची संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या	अस्थापनाची संख्या	नेहमी काम करणा-घा व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	3189	5411	1076	1925	4265	7336
2.	3	743	2229	423	1269	1166	3498
3.	4	306	1224	222	888	528	2112
4.	5	214	1070	132	660	346	1730
5.	6-9	477	3463	265	1869	742	5332
6.	10-19	383	5037	233	3148	616	8185
7.	20-49	89	2332	135	4217	224	6549
8.	50-199	12	1067	51	4102	63	5169
9.	200-399	1	300	6	1621	7	1921
10.	400 आणि त्यापेक्षा जास्त	1	550	1	512	2	1062
सर्व आकारमान गट		5415	22683	2544	20211	7959	42894

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्रमांक : 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31-3-98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1	2	3
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	459
1.1	जिल्हामध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	457
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	-
1.5	धान्य बँका	1
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार ध्यावा)	-
2.0	बिगर कृषि पत संस्था (एकूण)	308
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	12
	अ. नागरी बँका	12
	ब. कर्मचारी पत संस्था	-
2.2	इतर बिगर कृषि पत संस्था	296
	अ. कर्मचारी पत संस्था	134
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिशी, थ्रिप्ट आणि पतसंस्था वगैरे)	162
	क. इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकूण)	26
3.1	जिल्हा पणन संस्था	-
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	-
	ब. विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	26
	अ. सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	6
	ब. विशेष	2
3.3	इतर	18
4.0	उत्पादक संस्था (एकूण) (तपशील 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	939
5.	सामाजिक सेवा संस्था (तपशील 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	485
	एकूण	2716

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तत्ता क्रमांक 6.2

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती

(31-03-1998 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा:- उस्मानाबाद: (रूपये व सभासद संख्या हजारात)

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	2216
2	एकूण सभासद	475
3	भरणा झालेले भागभांडवल	434284
4	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल	165345
	ब. स्वतःचा निधी	128572
5	ठेवी	1859996
6	खेळते भांडवल	8535314
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	6481513
8	खरेदीची किंमत	51385
9	विक्रीची किंमत	41455
10	नफा मिळालेल्या:- अ. संस्था	796
	ब. रक्कम	81365
11	तोदप्यातील:- अ. संस्था	420
	ब. रक्कम	91715

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 6.3

जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	लेखा परीक्षणाचासुसार वर्गवारी				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	उस्मानाबाद	19	35	102	0	17	321	494
2	कळंब	18	36	111	0	23	264	452
3	उमरगा	12	15	76	0	6	263	372
4	तुळजापूर	10	16	80	0	4	187	297
5	परंडा	12	20	87	0	7	196	322
6	भूम	11	24	106	0	13	125	279
जिल्हा एकूण		82	146	562	0	70	1356	2216

टिप : 1) स्तंभ 8 मध्ये लेखा परिक्षेसाठी अपात्र असलेल्या संस्थेचा सुध्दा समावेश आहे.

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 6.4

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

'रुपये हजारात'

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल (रु)	राखीव व इतर निधी (रु)	ठेवी (रु)	खेळते भांडवल (रु)
			संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
2	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, लि.	96	1912	1	149356	98980	1297477	2613636
3	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक,	-	-	-	-	-	-	-
4	राज्य भुविकास बँकेची जिल्हा शाखा.	10	42	52593	34661	-	6926	46336

तक्का क्रमांक : 6.4 पुढे सुरु

अ. क्र.	अल्प सुदतीचे कर्ज			मध्यम दीर्घ		घेणे कर्जे			थकलेली कर्जे			
	रोख पत बिले (रु)	वटवि-लेली (रु)	एकूण (10 + 11) (रु)	शेतीच्या कामा-साठी (रु)	सुदती-ची कर्जे (रु)	दीर्घ सुदती-ची कर्जे (रु)	अल्प सुद-तीची (रु)	मध्यम सुदती-तीची (रु)	दीर्घ सुद-तीची (रु)	अल्प सुद-तीची (रु)	मध्यम सुदती-तीची (रु)	दीर्घ सुद-तीची (रु)
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2045251	135193	2180444	515494	83876	3589	1755073	201498	19954	445661	27362	4334
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53176	53176

** स्तंभ क्र. १३ मधील कर्जे स्तंभ क्र. १२ पैकी आहेत.

आधार : 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

2) राज्य भुविकास बँकेची जिल्हा शाखा, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल रु.	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल रु.
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	उस्मानाबाद.	88	46145	46145	22310	19737	4098	29875	690
2	कळंब	81	59060	59060	28898	13509	16653	27585	151
3	उमरगा	96	48051	48051	10871	23500	13680	29487	539
4	तुळजापूर	72	40739	40739	12095	21822	6822	21857	126
5	परंडा	72	34693	34693	11365	17258	6070	11529	330
6	भूम	48	27035	27035	6350	13399	7286	9684	230
जिल्हा एकूण		457	255723	255723	91889	109225	54609	130017	2066

पुढे सुरु . .

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर
जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे	खेळते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ सुदतीची) कर्जदार रक्कम	घेणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ सुदतीची) बाकी असलेले सभासद	रक्कम	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	1599	228633	295596	19645	144228	20462	213493
2	कळंब	509	206611	230955	12577	130285	29830	201464
3	उमरगा	3376	204206	242175	16927	142649	10814	179013
4	तुळजापूर	673	114591	131760	7401	78705	20980	108609
5	परंडा	1164	88407	104683	8460	42699	28623	72054
6	धूम	320	69418	76256	7152	43947	15472	61412
जिल्हा एकूण		7641	911866	1081425	72162	582513	126181	836045

तत्का क्रमांक : 6.5 पुढे सुरु . . .

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची धकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ सुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची धकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची धकबाकी	
		धकबाकीदार	रक्कम (रु.)	धकबाकी- दार	रक्कम (रु.)	धकबाकी- दार	रक्कम (रु.)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	उस्मानाबाद.	10560	84412	8432	70872	2128	13540
2	कळंब	14310	72883	5760	34309	8550	38574
3	उमरगा	10814	51374	9512	42196	1302	9178
4	तुळजापूर	4901	30001	2630	27601	2271	2400
5	परंडा	9785	49939	6143	27473	3642	22466
6	भूम	6540	24425	5355	21639	1185	2786
जिल्हा एकूण		56910	313034	37832	224090	19078	88944

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तला कमांक : 6.8

जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना 4 ते 13 (रु)	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापू- स	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताग व मेषटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	117262	0	0	16742	8725	6935	0	35739	45706	0	3415
2	कळंब	110112	4725	0	16292	0	38	0	22483	66510	0	64
3	उमरगा	135071	0	0	1234	7203	0	0	21870	101126	0	3638
4	तुळजापूर	73217	0	0	6016	5291	9845	0	2947	39963	0	9155
5	परंडा	28574	0	0	8285	1269	223	0	5827	9430	0	3540
6	भूम	34671	0	0	24421	0	0	0	790	9460	0	0
जिल्हा एकूण		498907	4725	0	72990	22488	17041	0	89656	272195	0	19812

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 6.11

जिल्ह्यातील बिगर कृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभा सदस्य संख्या	भाग-भांडवल (रु.)	राखीव व इतर निधी (रु.)	ठेवी (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	अग्रिम वसूल झालेले (रु.)	घणे (रु.)	थकीत (रु.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. प्राथमिक सहकारी बँका											
1.	नागरी बँका	12	41831	62899	72612	1143912	1379423	3081718	27357900	3645025	563307
2.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. इतर बिगरकृषि											
1.	नागरी बँका	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	कर्मचारी पतपेढी	134	32895	187249	27915	40566	661798	558885	514272	683876	124991
3.	इतर (नागरी पतपेढी)	162	43103	12928	2520	20013	55742	40255	23965	48051	7816

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभास-दांची संख्या	खेळने भांड-वल (रु.)	खरेदीची किंमत(रु.)			विक्रीची किंमत(रु.)		
					कृषि उत्पादन (रु.)	शेतीच्या जेव्या वस्तू (रु.)	उप-भोगाच्या वस्तू (रु.)	मालक म्हणून त्या म्हणून (रु.)	अड-त्या म्हणून (रु.)	एकूण (रु.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	7	2467	5641	0	6070	1025	6965	0	6965
2	कळंब	4	661	3310	14809	3835	9739	12171	14809	26980
3	उमरगा	3	593	631	0	1385	132	1481	0	1481
4	तुळजापूर	8	741	11781	0	3739	11667	14311	0	14311
5	परंडा	1	428	191	0	1671	151	1741	0	1741
6	भूम	3	534	6186	27385	2174	1065	3194	27385	30579
जिल्हा एकूण		26	5424	27740	42194	18874	23779	39863	42194	82057

जिल्हा पातळी- 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
 वरील संस्था

तक्रा पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक : 4.12 पुढे सरु . . .

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्न-धान्ये	कापूस	गळी-ताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
		(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)	(रु)

1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	उस्मानाबाद	0	0	0	0	0	0	0	0
2	कळंब	0	0	0	0	0	0	0	0
3	उमरगा	0	0	0	0	0	0	0	0
4	तुळजापूर	0	0	0	0	0	0	0	0
5	परंडा	0	0	0	0	0	0	0	0
6	भूम	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता पुढे चालू

तत्का क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु . . .

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (आडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री (रु)
		खते (रु)	बिघाणे (रु)	कृषि अवजारे (रु)	इतर (रु)	एकूण (रु)	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	उस्मानाबाद	5080	725	225	0	6030	935
2	कळंब	2640	380	210	0	3230	8941
3	उमरगा	1349	0	0	0	1349	132
4	तुळजापूर	2090	815	445	0	3350	10961
5	परंडा	1590	0	0	0	1590	151
6	भूम	1980	0	273	0	2253	941
जिल्हा एकूण		14729	1920	1153	0	17802	22061
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		0	0	0	0	0	0

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्का क्रमांक : 6.13

जिल्ह्यातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळते भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	<u>उत्पादक संस्था</u>					
1.1	साखर कारखाने	5	19580	20112	23142	762113
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	3	567	985	61	935
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, घंत्रमाग)	4	71	235	59	618
1.4	सूत गिरण्या	5	26144	132847	64492	267174
1.5	औद्योगिक वसाहती/संस्था	1	32	115	0	169
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	136	3243	5734	1555	21741
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	646	67814	1320	610	8334
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघटना	2	750	6891	1522	28121
1.9	मत्स्यव्यवसाय संस्था	52	2312	151	5	280
1.10	शेती संस्था	2	32	132	0	2775
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	37	1410	451	2	4231
1.12	वन कामगार संस्था	0	0	0	0	0
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	45	4710	340	125	540
	एकूण	938	126665	169313	91573	1097031
2	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
2.1	ग्राहक भांडारे	35	12935	1247	111	5138
2.2	गृह निर्माण संस्था	275	9667	2595	311	5559
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	135	8819	865	735	21275
2.4	परिवहन संस्था	3	31	3	0	35
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	2	61	7	0	31
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	503	0	0	0
	क) मजूर संस्था व इतर	34	39147	1545	85	24191
	एकूण	485	71163	6262	1242	56229

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तज्ञा क्रमांक : 6.14

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशील
जिल्हा : उस्मानाबाद. 31.3.98 अखेर

अ.क्र	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन	हजार मे.टन	759.30
		ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत	लाख रुपये	6049.33
		क. उत्पादित साखरेचे वजन	हजार मे.टन	81.72
		ड. उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	10716.49
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू माग	संख्या	13.00
		ब. सूत खरेदी	लाख रुपये	0.77
		क. उत्पादन	लाख रुपये	1.47
		ड. विक्री	लाख रुपये	1.19
3	सूत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या	संख्या "00"	144.00
		ब. उत्पादित सूत	हजार टन	5.00
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कचरा माल खरेदी	लाख रुपये	7.35
		ब. उत्पादन	लाख रुपये	10.31
		क. विक्री	लाख रुपये	9.71
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुग्ध खरेदीची किंमत	लाख रुपये	1254.11
		ब. दुग्ध विक्रीची किंमत	लाख रुपये	1297.59
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. खरेदीची किंमत	लाख रुपये	559.78
		ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	581.78

तज्ञता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 6.14 पुढे चालू ..

1	2	3	4	5
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	141.40 141.40
8	मत्स्य व्यवसाय	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत	लाख रुपये	0.00
9	केंद्रीय संस्था	ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये	0.00
9	कृषि संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन	"00" हेक्टर लाख रुपये	0.20 0.77
10	उपसा सिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	1.95
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली रूपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	0.00 0.00
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	79.81 82.05
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	61.71 70.62
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामांची अदा. किं. क. दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये -- " --	1162.00 1034.37 1034.00
15	गृह निर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची संख्या	संख्या	1365

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(परिमाण - टनामध्ये ; मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू परिमाण	मूल्य (रुपये)	ज्वारी(पां.) परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	330	2328	321	1926
2	कळंब	कळंब	-- ' --	2	422	3714	497	3434
3	सुरम	उमरगा	-- ' --	2	28	132	27	175
4	उमरगा	उमरगा	-- ' --	0	93	289	25	178
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- ' --	0	3681	14711	13	99
6	परंडा	परंडा	-- ' --	0	1860	4575	1196	8654
7	भंस	भंस	-- ' --	0	22	141	138	925
एकूण				6	5628	25886	2217	15383

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					ज्वारी (पि.) परिमाण	मूल्य (रुपये)	हायबीड परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	238	825	1096	3493
2	कळंब	कळंब	-- ' --	2	855	2494	3006	9383
3	सुरुम	उमरगा	-- ' --	2	1	2	41	126
4	उमरगा	उमरगा	-- ' --	0	4	12	48	230
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- ' --	0	2	17	21	65
6	परंडा	परंडा	-- ' --	0	3	9	5	17
7	भूम	भूम	-- ' --	0	2	6	64	176
एकूण				6	1105	3365	4281	13498

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					बाजरी परिमाण	बाजरी मूल्य (रुपये)	मका परिमाण	मका मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	17	49	25	55
2	कळंब	कळंब	-- ' --	2	920	3463	91	315
3	सुरुम	उमरगा	-- ' --	2	54	202	2	3
4	उमरगा	उमरगा	-- ' --	0	177	418	2	7
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- ' --	0	2	8	94	366
6	परंडा	परंडा	-- ' --	0	154	606	165	588
7	भूम	भूम	-- ' --	0	48	158	2	5
एकूण				6	1372	4904	381	1339

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					तूर परिमाण	मूल्य (रुपये)	चणा परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	322	4721	120	1497
2	कळंब	कळंब	-- ' --	2	712	11252	165	1964
3	सुरुम 4383	उमरगा	-- ' --	2	280	4561	309	4383
4	उमरगा	उमरगा	-- ' --	0	187	3046	33	407
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- ' --	0	83	1462	9	119
6	परंडा	परंडा	-- ' --	0	213	2927	31	390
7	धूम	धूम	-- ' --	0	72	892	10	116
एकूण				6	1869	28861	677	8876

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(परिमाण - टनामध्ये , मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक				
					उडादे परिमाण	मूल्य (रुपये)	मूग परिमाण	मूल्य (रुपये)	
1	2	3	4	5	22	23	24	25	
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	362	8852	30	358	
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	1032	10707	61	797	
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	2741	28426	14	140	
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	798	7964	181	2268	
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	860	8646	67	772	
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	7	69	99	1294	
7	भूम	भूम	-- " --	0	149	1367	3	37	
एकूण					6	5949	65231	455	5666

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समि- तीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सुळ परिमाण	शेंग मूल्य (रुपये)	परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	5	48	1616	17776
2	कळंब	कळंब	-- ' --	2	327	2703	528	5808
3	सुरुम	उमरगा	-- ' --	2	-	-	3	29
4	उमरगा	उमरगा	-- ' --	0	5	36	13	143
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- ' --	0	-	-	102	1339
6	परंडा	परंडा	-- ' --	0	14	130	-	-
7	भूम	भूम	-- ' --	0	21	180	17	178
एकूण				6	372	3097	2279	25273

तक्ता पुढे चालू . . .

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक					
					करडी परिमाण	जवस मूल्य (रुपये)	परिमाण	जवस मूल्य (रुपये)	तीळ परिमाण	तीळ मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	30	31	32	33	34	35
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	6	71	5	66	6	96
2	कळंब	कळंब	-- " --	2	5	57	16	199	161	2729
3	सुरुम	उमरगा	-- " --	2	1	15	-	-	4	54
4	उमरगा	उमरगा	-- " --	0	1	11	0	0	21	304
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- " --	0	0	0	0	0	0	0
6	परंडा	परंडा	-- " --	0	2	17	0	0	0	0
7	भूम	भूम	-- " --	0	0	0	0	0	0	0
एकूण				6	15	171	21	265	192	3183

तक्ता पुढे चालू

तत्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सुर्यफूल परिमाण	मूल्य (रुपये)	इतर परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	36	37	38	39
1	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	प्राथमिक	2	492	4377	487	4683
2	कळंब	कळंब	-- * --	2	1182	15387	1853	19625
3	सुरुम	उमरगा	-- * --	2	240	3049	1412	9101
4	उमरगा	उमरगा	-- * --	0	66	749	23	106
5	तुळजापूर	तुळजापूर	-- * --	0	71	886	27	128
6	परंडा	परंडा	-- * --	0	125	1308	506	2504
7	भूम	भूम	-- * --	0	59	816	1437	18372
एकूण				6	2155	26572	5745	54439

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तज्ञा क्रमांक : 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.7.98 अखेर

जिल्हा : उस्मानाबाद.

रु.हजारात

अ.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-घाना दिलेली कर्जे (रु)	व्यापा-घां-व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे (रु)	एकूण (रु)
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	7	211	41	252
2	कळंब	6	10428		10728
3	उमरगा	10	4265	785	5050
4	तुळजापूर	12	1235	310	1545
5	परंडा	2	16	154	170
6	भूम	1	15	-	15
जिल्हा एकूण		38	16170	1290	17460

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - 7.1

सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैधकीय सुविधांची माहिती-1997. यावर्षाकरीता.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	रुग्णालये	दवाखाने	प्रसुतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	उस्मानाबाद	2	4	-	11	52	268
2.	कळंब	1	2	-	7	12	105
3.	उमरगा	2	3	-	9	22	131
4.	तुळजापूर	1	2	1	8	21	109
5.	परंडा	1	1	-	5	11	83
6.	भूम	1	2	-	5	12	67
जिल्हा एकूण		8	14	1	45	130	763

तक्ता क्रमांक 7.1 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक - 7.1 पुढे चालू

अ.क्र.	तालुका	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (००)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(००)		
		एकूण स्त्रियां- साठी	सुलां- साठी	सुलां- साठी	पुरुष	स्त्रिया	सुले	पुरुष	स्त्रिया	सुले
1		9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	उस्मानाबाद	411	216	41	112	146	61	1053	691	521
2.	कळंब	78	52	24	12	24	3	216	106	182
3.	उमरगा	128	74	39	13	23	12	100	550	142
4.	तुळजापूर	118	80	20	68	21	3	119	248	191
5.	परंडा	60	35	20	11	25	3	131	146	26
6.	भूम	74	38	18	22	44	18	180	202	179
एकूण जिल्हा बेरीज		869	495	162	238	285	100	1799	2323	1241

टीप:- 1) परिचारीका या प्रकारामध्ये पी, एच, एन, एन, एम, एल, एच, व्ही व ए, एम, एम, यांचा समावेश आहे.

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, उस्मानाबाद.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. उस्मानाबाद.

3) वैद्यकीय अधीक्षक, ग्रामीण रुग्णलये उमरगा, सुरुम, तुळजापूर, परंडा, कळंब, व वाशी.

4) जिल्हा क्षयरोग अधिकारी, उस्मानाबाद.

5) अधिष्ठाता शासकीय आयुर्वेदिक रुग्णलय, उस्मानाबाद.

6) सुल्यधिकारी नगरपरिषद, तुळजापूर.

तक्ता क्रमांक - 7.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1997

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. उबाद.	एकूण		2963	2581	5544	580	433	1013	34	35	69
	ग्रामीण		1225	1085	2310	320	242	562	13	13	26
	नागरी		1738	1496	3234	260	191	451	21	22	43
2. कळंब	एकूण		1310	1046	2356	324	227	551	13	10	23
	ग्रामीण		997	813	1810	294	210	504	13	10	23
	नागरी		313	233	546	30	17	47	-	-	-
3. उमरगा	एकूण		2754	2151	4905	594	404	998	12	15	27
	ग्रामीण		1750	1377	3127	485	359	844	12	15	27
	नागरी		1004	774	1778	109	45	154	-	-	-
4. तुळजापूर	एकूण		2013	1683	3696	519	344	863	5	13	18
	ग्रामीण		1334	1135	2469	404	304	708	5	13	18
	नागरी		679	548	1227	115	40	155	-	-	-
5. परंडा	एकूण		915	643	1558	228	151	379	2	3	5
	ग्रामीण		712	494	1206	197	129	326	2	3	5
	नागरी		203	149	352	31	22	53	-	-	-
6. भूम	एकूण		668	534	1202	210	122	332	9	2	11
	ग्रामीण		476	382	858	169	104	273	9	2	11
	नागरी		668	152	344	41	18	59	0	0	0
जिल्हा बेरीज	एकूण		10623	8638	19261	2455	1681	4136	75	78	153
	ग्रामीण		6494	5286	11780	1869	1348	3217	54	56	110
	नागरी		4129	3352	7481	586	333	919	21	22	43

अधार - असेच्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तबता क्रमांक - 7.3

विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या-1997

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	मृत्युचे कारण	मृत्युची संख्या
1	2	3
1.	हिवताप	8
2.	पटकी	8
3.	देवी	8
4.	क्षय	43
5.	न्युमोनिया	3
6.	अमांश, अतिसार, गैस्ट्रो	1
7.	हृदय विकार	87
8.	विषमज्वर	2
9.	कर्करोग	103
10.	श्वसन क्रियेसंबंधी	98
11.	<u>अपघात</u>	
	अ) आत्महत्या	48
	ब) रहदारी वाहतूक	11
	क) इतर अपघात	264
12.	इतर कारणे	3476
13.	एकूण मृत्यु	4136

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक - 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी सन 1997-98 या वर्षा करिता

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. तहसील बा- त्रिगुणी पोलिओ बासोजी गावचे त्रिगुणी विष- ध.लस
 क्र. ब लस ति.डो. (डीटी) मजवर १० वर्षे १६ वर्षे गरोदर स्त्रिया

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. उ.बाद	ग्रामीण	5710	5710	5579	5035	6232	-	5736	5256	6370	
	नागरी	2120	2120	1967	2043	1913	-	1913	1578	1994	
	एकूण	7830	7830	7566	7078	8145	-	7649	6834	8364	
2. कळंब	ग्रामीण	5473	5473	5341	5150	4973	-	4828	4387	5577	
	नागरी	488	488	591	491	367	-	351	369	361	
	एकूण	5961	5961	5932	5641	5340	-	5179	4756	5938	
3. उमरगा	ग्रामीण	6116	6116	5912	6912	5701	-	5959	5520	6756	
	नागरी	1349	1349	1432	1332	1188	-	1143	1179	1129	
	एकूण	7465	7465	7344	8244	6889	-	7102	6699	7885	
4. तुळजापूर	ग्रामीण	4942	4942	4718	5618	5267	-	5089	4352	5721	
	नागरी	971	971	833	735	774	-	693	642	817	
	एकूण	5913	5913	5551	6353	6041	-	5782	4994	6538	
5. परंडा	ग्रामीण	3250	3268	4145	3165	2868	-	3327	2992	3800	
	नागरी	4681	4681	405	479	415	-	461	468	458	
	एकूण	7931	7949	4550	3644	3283	-	3788	3460	4258	
6. भूम	ग्रामीण	3023	3023	3029	2896	2681	-	2809	2282	3095	
	नागरी	442	442	436	416	399	-	342	-	478	
	एकूण	3465	3465	3465	3312	3080	-	3151	2282	3573	
जिल्हा	ग्रामीण	28514	28532	28724	28776	27722	-	27748	24789	31319	
	नागरी	10051	10051	5684	5496	5056	-	4903	4236	5237	
	एकूण	38565	38583	34408	34272	32778	-	32651	29025	36556	

आधार:- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका.

तक्ता क्रमांक - 7.5

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1997-98

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	ग्रामीण नागरी एकूण	31-3-97 रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या		रूपपध्दती जननक्षम I.U.C.D. जोडण्यांची संख्या		
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी	संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. उम्बाद	ग्रामीण		10	0	1629	1629	1552	38885
	नागरी		1	3	662	665	312	14622
	एकूण		11	3	2291	2294	1864	53507
2. कळंब	ग्रामीण		6	1	1419	1420	1231	30765
	नागरी		1	0	161	161	75	3701
	एकूण		7	1	1580	1581	1306	34466
3. उमरगा	ग्रामीण		7	1	2053	2054	1530	41041
	नागरी		2	0	313	313	226	8190
	एकूण		9	1	2366	2367	1756	49231
4. तुळजापूर	ग्रामीण		6	1	1459	1460	1245	31804
	नागरी		2	0	280	280	276	6930
	एकूण		8	1	1739	1740	1521	38734
5. परंडा	ग्रामीण		4	0	1103	1103	959	22959
	नागरी		1	0	91	91	19	2882
	एकूण		5	0	1194	1194	978	25841
6. भूम	ग्रामीण		4	1	1005	1006	666	18732
	नागरी		1	0	108	108	89	2815
	एकूण		5	1	1113	1114	755	21547
एकूण जिल्हा		ग्रामीण	37	4	8668	8672	7183	184186
		नागरी	8	3	1615	1618	997	39140
बेरीज		एकूण	45	7	10283	10290	8180	223326

अधार :- जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी,
जि.प.उस्मानाबाद.

तत्ता क्रमांक : 8 .1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उस्मानाबाद	66	34	100	26	17	43	92	51	143
		(68.71)	(37.90)	(53.80)	(85.67)	(67.09)	(77.09)	(72.77)	(44.42)	(59.20)
2	कळंब	56	30	86	7	5	12	63	35	98
		(71.06)	(40.67)	(56.26)	(86.69)	(60.95)	(74.46)	(72.58)	(42.56)	(58.00)
3	उमरगा	68	34	102	14	8	21	81	42	123
		(66.00)	(35.41)	(51.10)	(77.59)	(48.88)	(63.83)	(67.68)	(37.32)	(52.53)
4	जुळजापूर	46	22	68	12	8	20	58	30	88
		(60.12)	(31.27)	(46.18)	(81.56)	(55.96)	(69.34)	(63.72)	(35.33)	(50.03)
5	परंडा	31	15	46	5	3	7	36	18	53
		(59.51)	(30.56)	(45.44)	(76.49)	(48.15)	(62.94)	(61.27)	(32.33)	(47.22)
6	भूम	30	16	46	5	3	8	36	19	55
		(66.55)	(37.33)	(52.44)	(83.09)	(56.46)	(70.42)	(68.53)	(39.57)	(54.57)
एकूण जिल्हा		296	152	446	69	43	112	135	195	560
		(65.78)	(35.80)	(51.23)	(82.49)	(58.27)	(71.06)	(68.39)	(39.16)	(54.27)

टिप : 1) आकडे पूर्णांकाने केलेल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. 2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात. 3) साक्षरांची टक्केवारी काढतांना एकूण लोकसंख्येमधून 0 ते 6 या वयोगटातील लोकसंख्या वगळून साक्षरांची टक्केवारी काढलेली आहे.

आधार: 1991 जनगणना प्रकाशन.

तला क्रमांक : 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1996 - 97

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/96 रोजीची)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशि- कित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	130	140	140	उ.ना.	उ.ना.	4189	30
2	<u>प्राथमिक शाळा :-</u>							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	0	0	0	0	0	0	0
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	458	1732	390	1732	390	69088	40
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	550	3616	644	3616	644	145190	40
	ड) एकूण (अ+ब+क)	1008	5348	1034	5348	1034	218467	40
3	माध्यमिक शाळा	244	2478	269	2384	254	69830	28
4	उच्च माध्यमिक शाळा	41	1199	153	1186	152	38950	33
5	सामान्य शिक्षणाची महा- विद्यालये (कला,शास्त्र, वाणिज्य)	26	573	41	573	41	17054	30
जिल्हा एकूण		1449	9738	1637	9491	1481	344301	35

आधार : शिक्षण संचालनालय ; महाराष्ट्र राज्य , पुणे.

तक्ता क्रमांक : 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1996 - 97

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/96) लेखी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थे	तील	विद्यार्थ्यांची संख्या	एकूण	सुली
क्र.		पूर्वप्राथमिक	प्राथमिक	माध्यमिक (उच्च माध्यमिकसह)	एकूण	सुली
1	2	3	4	5	6	7
1	पूर्व प्राथमिक	4189	1948			
2	इयत्ता 1 ते 4	0	0	170720	83421	-
3	इयत्ता 5 ते 7	0	0	45553	21435	42758
4	इयत्ता 8 ते 10	0	0	0	0	55990
5	इयत्ता 11 व 12	0	0	0	0	10032
6	उच्च माध्यमिक नंतर	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		4189	1948	214278	104856	108780
						44006

पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु

शैक्षणिक स्तर	संस्थे	तील	विद्यार्थ्यांची संख्या
सा. शिक्षणाची महाविद्यालये	एकूण	सुली	एकूण सुली
	एकूण	सुली	(3+5+7+9) (4+6+8+10)
1	2	9	10
1	पूर्व प्राथमिक	0	0
2	इयत्ता 1 ते 4	0	0
3	इयत्ता 5 ते 7	0	0
4	इयत्ता 8 ते 10	0	0
5	इयत्ता 11 व 12	5684	1470
6	उच्च माध्यमिक नंतर	11370	2516
जिल्हा एकूण		17054	3986
			344301
			154797

तक्का क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु . . .

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1996 - 97
जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर		एकूण	
		एकूण	सुली	एकूण	सुली	एकूण	सुली	एकूण	सुली
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	इयत्ता 1 ते 4	32636	15819	22856	11157	23106	11405	78598	38381
3	इयत्ता 5 ते 7	16700	7345	8401	3627	10611	4978	35712	15950
4	इयत्ता 8 ते 10	11061	3852	4679	1675	6701	2727	22441	8254
5	इयत्ता 11 व 12	3270	912	1363	280	1540	552	6173	1744
6	उच्च माध्य. नंतर	2161	379	1068	137	895	277	4124	793
	एकूण	65828	28307	38367	10876	42853	19939	147048	65122

टीप = उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक : 8.4

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1996 - 97

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/97)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	वि धा र्था ची		सं स्था					
			अनु. जाती	अनु. जमाती	इ.मा.व.	एकूण मा.व.				
			एकूण सुली	एकूण सुली	एकूण सुली	एकूण सुली				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये *	7	157	16	84	8	111	21	352	45
2	विधी महा-विद्यालये	1	22	4	16	1	14	2	52	7
3	वैधकीय महाविद्यालये	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	आयुर्वे. महाविद्यालये	1	14	8	13	5	10	9	37	22
5	आभि. महाविद्यालये **	2	21	2	6	3	79	7	106	12
6	इतर	उ. ना.								
	अ. तंत्रनिकेतन	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ब. आय.टी.आय. **	10	171	40	28	0	386	33	585	73
	क. डी.एड.	8	133	25	104	38	103	32	340	95
	ड. जी.सी.डी.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	इ. औषध निर्माण पदविका	0	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक : 8.4 पुढे सुरु...

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				ए कू ण शि क्ष क	
		बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		एकूण शिक्षिका	शि क्ष क
		एकूण	सुली	एकूण	सुली		
1	2	12	13	14	15	16	17
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये *	375	39	727	84	61	6
2	विधी महाविद्यालये	168	25	220	32	14	1
3	वैधकीय महाविद्यालये	0	--	--	--	--	--
4	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	45	17	82	39	23	2
5	अभियांत्रिकी महाविद्यालये **	1265	65	1371	77	78	4
6	इतर : अ. तंत्रनिकेतन	0	0	0	0	0	0
	ब. आय. टी. आय. **	711	119	1296	192	78	9
	क. डी. एड.	413	131	753	226	66	6
	ड. जी. सी. डी.	0	0	0	0	0	0
	इ. औषध निर्माण पदविका	0	0	0	0	0	0

टीप :- 1) * घात बी. एड. आणि बी. पी. एड. महाविद्यालयाचा समावेश आहे.

2) ** संदर्भ वर्षाची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे मागील प्रकाशनातील माहितीय प्रकाशित केली आहे.

आधार : 1) उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे.

2) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई.

तक्का कर्मांक : 8.5

आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1996-97

जिल्हा : उस्मानाबाद.

(30/9/96 रोजीचे)

अ. क्र.	ला	भा	ध्या	ची	सं	ख्या	प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजारत)	
	माध्य-मिक	कनिष्ठ महावि-धालये	उच्च शिक्षण	अभिधा-त्रिकी महावि-धालये	वैधकीय महावि-धालये	इतर महावि-धालये	इतर संस्था	एकूण

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0	7060	10373	0	293	273	8990	26990	3576

अधार : शिक्षण संचालनालय , महाराष्ट्र राज्य , पुणे.

तत्त्वा क्रमांक : 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1997 - 98

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	घंत्रणा	घोजनेतर				घोजनांतर्गत			
		आवर्ती अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम काम	बांध- काम	एकूण	आवर्ती अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम काम	बांध- काम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	394227	---	---	394227	13347	---	7278	20625
2	नगरपरिषद	10800	--	--	10800	290	--	--	290
3	कटक मंडळ	0	0	0	0	0	0	0	0
4	महानगरपालिका								
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		405027	---	---	405027	13637	--	7278	20915

तक्ता पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक : ४ . ६ पुढे सुरु

अ. क्र.	पं त्र णा	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हापरिषद	407574	---	7278	414852
2	नगरपरिषद	11090	--	--	11090
3	कटक मंडळ	0	0	0	0
4	महानगरपालिका		0	0	0
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		418664	---	7278	425942

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
2) शिक्षण उपसंचालक, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद.

तक्रा क्रमांक : 8.7

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन(कनिष्ठ महाविधालये) व तांत्रिक शाळा(आठवी ते बारावी)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

1997 - 98

अ.क.	बा	ब	प रि मा ण	माहिती वर्ष 1997 - 98
1	2		3	4
1	शाळांची संख्या		संख्या	23
2	पटावरील विद्यार्थी संख्या	अ. सुले	संख्या	2411
		ब. सुली	संख्या	400
	एकूण (अ + ब)		संख्या	2811
	एकूण खर्च		रुपये हजारात	11398

टीप :- शाळांची संख्या घामध्ये अधिक 2 स्तरांवरील व्यावसाय शिक्षण अभ्यासक्रम (द्विलक्षी) अधिक 2 स्तरावरील केंद्रशासन पुरस्कृत व्यावसाय शिक्षण अभ्यासक्रम आणि तंत्र माध्यमिक (शासकीय, शासन सहाय्यित व खाजगी) शाळांचा तसेच अनुदानित कनिष्ठ महाविधालयाचा समावेश आहे.

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, उस्मानाबाद.

तज्ञा क्रमांक : 8.8

जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1997 - 98

जिल्हा : उस्मानाबाद

अ.क्र.	तहसील	प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	पटावरील उमेदवारांची संख्या
1	2	3	4
1	उस्मानाबाद	2012	20113
2	कळंब	1945	19450
3	उमरगा	2144	21441
4	तुळजापूर	1988	19875
5	परंडा	1474	14730
6	धुम	1412	14125
जिल्हा एकूण		10975	109734

टीप :- 1) सदरील माहिती संपूर्ण साक्षरता अभियान या कार्यक्रमांतर्गत सुरु केलेल्या केंद्रांची संख्या आहे.

आधार : जिल्हा प्रौढ शिक्षणाधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्रा क्रमांक : 8.9

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था 1996-97 (30 - 9 - 19996 रोजी)

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बा	ब	परिमाण	माहिती
1	2		3	4
1	<u>शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>			
	अ. पदवीस्तर		संख्या	7
	ब. पदवीपूर्व स्तर		-- ' --	8
	क. शाळास्तर		-- ' --	0
2	<u>पटावरील संख्या*</u>			
	अ. पदवीस्तर		-- ' --	727
	ब. पदवीपूर्व स्तर		-- ' --	753
	क. शाळास्तर		-- ' --	0
3	<u>एकूण खर्च (रुपये)</u>			
	अ. पदवीस्तर		रुपये	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्व स्तर		-- ' --	उ.ना.
	क. शाळास्तर		-- ' --	उ.ना.

टिप : उ.ना. = उपलब्ध नाही.

अधार : 1) शिक्षण संचालनालय , महाराष्ट्र राज्य , पुणे.

तक्ता क्रमांक-१.१ (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी १ ३१ मार्च १९९८ या वर्षाअखेर १

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
१	२	३
१.	११ बाडगेज	०
	२१ दुहेरी	०
	३१ तिहेरी व अधीक	०
२.	मिटर गेज	०
३	नॅरो गेज	३०
	एकूण रेल्वे मार्ग	३०

आधार :- ११ भारतीय रेल्वे वेळापत्रक.

तक्ता क्रमांक-9.1(ब)

रेल्वे स्थानकांची तहसिलवार यादी । 31.3.98 या दिवशीची ।

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ.क्र.	तहसिल	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	उस्मानाबाद	पळसप	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
2	उस्मानाबाद	तेर	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
3	उस्मानाबाद	ढोकी	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
4	उस्मानाबाद	कळंबरोड	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
5	उस्मानाबाद	घडशी	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे
6	उस्मानाबाद	रामलिंग	नॅरोगेज	दक्षिण मध्ये रेल्वे

आधार ; भारतीय रेल्वे वेळापत्रक

तक्ता क्रमांक 9.2

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार स्त्रियांची लांबी 31 मार्च, 1998 अखेर

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[लांबी कि.मी. मध्ये]

अ. क्र.	बाब	स्त्रियांचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा स्ते	इतर जिल्हा स्ते	खेड्या-तील स्ते	इतर योजना-तर	एकूण स्त्रियांची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	<u>सिमेंट काँक्रीट</u>								
	आ सा.बां.वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	8	8
2	<u>डांबरी</u>								
	आ सा.बां.वि.	79	163	656	688	-	-	-	1586
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	91	376	433	-	900
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	81	81
3	<u>खडीचे</u>								
	आ सा.बां.वि.	-	-	4	108	-	-	-	112
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	34	444	1305	-	1783
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	72	72

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक १ . २ पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	इतर माल वापरून केलेले								
	आ सा.बां.वि.	-	-	-	7	-	-	-	7
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	-	40	127	-	167
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	99	99
5	इतर								
	आ सा.बां.वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	51	51
	<u>एकूण लांबी</u>								
	आ सा.बां.वि.	79	163	660	803	-	-	-	1705
	बा जिल्हा परिषद	-	-	-	125	860	1865	-	2850
	का न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	411	311
	जिल्हा एकूण	79	163	660	928	860	1865	311	4866

टीप :- घामध्ये फरशी केलेले रस्ते समाविठ केलेले आहेत.

आधार :- 1) जिल्हातील सर्व नगरपालीका.

2) अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग उस्मानाबाद.

3) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जिल्हा परिषद , उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 9.3
वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या
(31 मार्च 1998 वर्षाअखेर)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2.	3
1.	मोटर सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	10593
2.	मोटारी/जीप्स/स्टेशन वॅग्स	2251
3.	टॅक्सी कॅबज	76
4.	स्वयंचालित रिक्शा अ) खाजगी	21
	ब) सार्वजनिक (टॅक्सी)	776
5.	<u>स्टेट कॅरेजेस</u>	
	1) डिझेलवर चालणा-या	307
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
	3) डिझेलवर चालणा-या कॉन्टॅक्ट कॅरेजेस	19
6.	<u>मालमोटारी-खाजगी वाहने</u>	
	1) डिझेलवर चालणा-या	69
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
	<u>मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने</u>	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1932
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	0
7.	रुग्णवाहिका	9
8.	शाळेच्या बसेस	4
9.	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयायन)	4
10.	जोड वाहने	2221
11.	ट्रॅक्टर	1885
12.	इतर	4
	जिल्हा एकूण	20171

आधार - : प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, औरंगाबाद.

तबता क्रमांक १.४

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी १९९७-९८ वर्षाकरिता
जिल्हा - उस्मानाबाद

अ.क्र. बाब उपक्रमाचे नांव
महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन
महामंडळ, उस्मानाबाद
विभाग, उस्मानाबाद

१	२	३
१	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	४७४
२	मार्गांची एकूण लांबी [कि.मी.]	४०९१६
३	मार्गांची सरासरी लांबी [कि.मी.]	८६.३२
४	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	३७४
५	रस्त्यावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	३४८
६	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	१.५६
७	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये लाखात)	४७००.९७
८	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये	८२३.०७

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
विभाग, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 9.5

महत्त्वाच्या स्थावरील वाहतूक गणना डिसेंबर 1997 चा वर्षाकरीता
 महत्त्वाच्या वाहतूक गणना डिसेंबर 1997

जिल्हा - उस्मानाबाद.

पृष्ठ भागाचा प्रकार	स्था- ची रुंदी	जलदगती वाहने					मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन आर
		कार, जीप्स ड्या	बस- गा- र, ट्रक	माल- मोटा- र, स्कूटर	मोटर साय- कल/ स्कुटर	एकूण 3 ते 6	जनव- रांकर- न ओढ- ली जा- णारी	साय- कल ने	इतर वाह- ने	एकूण 8 ते 10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
महामार्गाचे नाव - सोलापूर - औरंगाबाद - धुळे - बडोदा स्ता सुव्य राज्य महामार्ग क्र. 1											
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना डिसेंबर 1997)											
1) 393 / 0 लांबी कि.मी.जवळपासचे शहर/खेडे तुळजापूर											
डांबरी	5.50	1094	535	1293	106	3028	533	804	0	1337	20293
2) 138 / 200 लांबी कि. मी.मध्ये जवळचे शहर / खेडे पारगाव											
डांबरी	5.50	6456	628	8145	2582	17811	639	968	2516	4123	28233
महामार्गाचे नाव - रत्नागिरी - सोलापूर - नागपूर स्तासुव्य राज्य मार्ग क्र. 3											
1) 496 / 400 लांबी कि. मी. जवळपासचे शहर / खेडे पाटोदा											
डांबरी	5.50	1043	135	1586	920	3684	509	1332	0	1841	18129
महामार्गाचे नाव - पाटस - पुसद - राशिन - करमाळा - बार्शी - उस्मानाबाद - बोरफळ - स्ता राज्य महामार्ग क्र. 67											
1) 109 / 400 लांबी कि.मी. जवळपासचे शहर / खेडे परंडा											
डांबरी	5.50	3354	422	2929	1581	8286	2005	4807	0	6812	602474
महामार्गाचे नाव - म्हसवड-माळसिरस-टेंभुणी-लातूर स्ता राज्य महामार्ग क्र. 77											
1) 245/200 लांबी किं.मी. जवळपासचे शहर/खेडे घेडशी											
डांबरी	5.50	708	424	1520	502	3154	199	572	112	883	20967
2) 264/400 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे ढोकी											
डांबरी	5.50	787	496	1891	561	3735	322	762	205	1289	25170
महामार्गाचे नाव- अहमदनगर-जामखेड-धुम-पाडी स्ता राज्य महामार्ग क्र. 142											
1) 99/ 00 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे अंतरवली											
डांबरी	5.50	2829	1361	5740	5156	15086	5107	2644	0	7751	5107

तक्ता पुढे घालू ..

तक्ता क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

महामार्गाचे नांव- माढा-वैराग-उस्मानाबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्र.150
1) 62 / 600 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे उस्मानाबाद(वैराग नाका)
डांबरी 3.70 498 33 652 509 1692 215 1279 - 1494 7136

महामार्गाचे नांव- बार्शि-तुळजापूर-नळदुर्ग रस्ता राज्य महामार्ग क्र.153
1) 0/200 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे तुळजापूर
डांबरी 3.70 234 63 275 202 774 75 208 - 283 3596

महामार्गाचे नांव- तुळजापूर-जिटकळ-अक्कलकोट-सोलापूर-गंगापूर-रस्ता राज्य महामार्ग क्र.154
1) 0/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे मंगरुळ
डांबरी 3.70 324 39 609 330 1302 75 208 - 283 3596

महामार्गाचे नांव- महार टाकळी-पाटोदा-भूम-वारदवाडी रस्ता राज्य महामार्ग क्र.155
1) 114/200 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे ईट
डांबरी 5.50 2513 339 2770 1756 7318 3058 2259 - 5317 6708

महामार्गाचे नांव- माजलगाव-केज-कळंब-कुसळंब-रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 158
1) 72 /500लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे कळंब
डांबरी 5.50 72500 4981 8803 9364 95648 5223 13312 - 18535 18743

महामार्गाचे नांव- कळंब-ढोकी-तुळजापूर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 159
1) 0/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे कळंब
डांबरी 5.50 22832 897 1661 28398 53388 876 43186 - 44062 10568

महामार्गाचे नांव- कळंब-ढोकी-तुळजापूर रस्ता महामार्ग क्र.160
2) 43 / 200 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे शिराढोण
डांबरी 5.50 2767 336 2726 2445 8274 2799 1337 - 4136 4772

महामार्गाचे नांव- सांगोला- पंढरपूर-कुईवाडी-परंडा-पाथुड रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 161
1) 121/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे परंडा(कुईवाडी नाका)
डांबरी 5.50 3306 266 3406 2289 9267 1915 6715 - 8630 6389

महामार्गाचे नांव- मोमीनाबाद-सुरुड-उजनी-लोहारा-जळकोट-लातूर-अक्कलकोट-रस्ता राज्य महामार्ग क्र. 162
1) 10/0 लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे जागजी
खडी 3.70 409 21 399 402 1231 441 466 172 1079 5151

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक १.५ पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2) ०/२०० लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे लोहारा											
डांबरी	३.७०	९९९	६५	१०८२	१२५०	३३९६	७४५	१५१४	-	२२५९	१९३९९
महामार्गाचे नांव- लोहारा-माकणी-कासारसिरसी-तांबाळा ते जिल्हा हद्द रस्ता रस्ता राज्य महामार्ग क्र. १६३											
१) १५/९०० लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे नारंगवाडी											
डांबरी	३.७०	१५९३	५५	१७४०	१४५९	४८४७	१०९६	८७३	८३८	२८०७	१९६९९
महामार्गाचे नांव- औसा-लामजाना-उमरगा-आळंद-रस्ता राज्य महामार्ग क्र. १६४											
१) ४२/२०० लांबी कि.मी. मध्ये जवळपासचे शहर/खेडे उमरगा											
डांबरी	३.७०	५५६	१६५	१०७१	३७९	२१७१	८१	३९६	७९	५५६	१४०४७

आधार : अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक-१.६

पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच घांची आकडेवारी (वर्षा १९९७-९८ अखेर)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	संख्या
१	२	३
१	पोस्टांची संख्या	२७२
२	तारघरांची संख्या	२
३	पत्र पेट्यांची संख्या	७६९
४	<u>पोस्टमनांची संच संख्या</u>	
	अ) नियमित आस्थापने वरिल	३०
	ब) नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	११५
५	दुरध्वनी संख्या	११६७५
६	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	२७५
७	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या	१८९

टिप:-१. अ.क्र. ७ मध्ये नगरपालिकांचा समावेश आहे. २. दुरध्वनी संख्या यामध्ये विस्तारीत व पि.सी.ओ. घांचा समावेश आहे.

आधार :- १) अधीक्षक, डाकघर, उस्मानाबाद.

२) सहायक उपविभागीय कार्यालय, ग्रामीण ध्वनिकेपण कार्यालय, लातूर.

३) सब डिव्हिजनल ऑफिसर, टेलिकॉम, उस्मानाबाद.

४) सब डिव्हिजनल इंजिनियर, फोन्स, उस्मानाबाद.

तपला क्रमांक-10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1997 - 98. करिता]

जिल्हा : उस्मानाबाद

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
	<u>संख्या</u>	615	1	8
अ)	<u>प्राप्ती</u>			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	4966	26956	20105
	2) अहदाने व वर्गणी	16390	985342	39176
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	18110	748148	89757
	<u>एकूण प्राप्ती</u>	<u>39466</u>	<u>1760446</u>	<u>149038</u>
ब)	<u>खर्च</u>			
	1) चालू वर्षातील खर्च	27473	1716270	133325
	2) अखेरची शिल्लक	11993	44176	15713
	<u>एकूण खर्च</u>	<u>39466</u>	<u>1760446</u>	<u>149038</u>

आधार:- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद उस्मानाबाद.

- कार्यरत असलेल्या ग्रामपंचायतीचा वार्षिक प्रशासन अहवाल 1997-98
- जिल्ह्यातील सर्व नगर पालिका;

तक्ता क्रमांक- 10.2

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 11997-98 या वर्षाकरीता

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संस्था	उत्पन्न			अंशदान
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय	अनुदाने इतर	
1.	2	3	4	5	6	7
1.	उस्मानाबाद	110	152	860	0	1343
2.	कळंब	113	952	1198	0	226
3.	उमरगा	119	777	2795	0	988
4.	तुळजापूर	107	842	415	0	391
5.	परंडा	91	588	2542	0	3251
6.	भूम	73	1655	2220	0	161
जिल्हा बेरीज		613	4966	10030	0	6360

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक-10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	देणगी	कर	उत्पन्न			
					शुल्क	इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
1	2	3	8	9	10	11	12	13
1.	उस्मानाबाद	110	0	987	1957	-	5147	5299
2.	कळंब	113	0	1593	1741	105	4863	5815
3.	उमरगा	119	0	832	2312	25	6952	7729
4.	तुळजापूर	107	0	1039	1702	78	3625	4467
5.	परंडा	91	0	1201	2101	33	9128	9716
6.	भूम	73	0	792	1542	70	4785	6440
जिल्हा बेरीज		613	0	6444	11355	311	34500	39466

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक- 10.2 पुढे सुरु.....

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1997-98 यावर्षाकरिता

जिल्हा : उस्मानाबाद.

खर्च

अ. पंचायत

क्र.	पंचायत समिती	आरो- ग्य सेवा	सार्वज- निक बांध- काम	सामा- जिक, नैतिक वृध्दी	प्रशा- सन	समा- ज क- ल्याण	पशुध- नाचे संव- र्धन	जमीन महसू- ल व देख- भाल	इतर	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेर- ची शिल्ल- क (रकाना 13-22)	एकूण 22+23
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	उस्मानाबाद	1444	676	0	119	18	-	1270	22	3549	1750	5299
2	कळंब	1253	1554	0	935	483	27	782	27	5061	754	5815
3	उमरगा	3700	560	0	876	144	14	355	14	5663	2066	7729
4	तुळजापूर	1253	186	0	1192	148	-	502	-	3281	1186	4467
5	परंडा	1201	888	0	496	74	410	319	410	3798	5918	9716
6	भूम	3591	505	0	448	103	567	340	567	6121	319	6440
जिल्हा एकूण		12442	4369	0	4066	970	1018	3568	1040	27473	11993	39466

आधार : उपसुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामपंचायत, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

तबता क्रमांक-18.3

जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (1997-98 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद

(रुपये - हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1996-97	सुधारित 1997-98	अंदाज 1998-99
1	2	3	4	5
एक जमा				
1) स्वनिर्मित उत्पन्न				
	अ) स्थानिक उपकर सुद्धांक शुल्कासह	1625	4230	2650
	ब) शिक्षण	(-) 283	76	-
	क) कृषि	7	112	-
	ड) इमारत व दळणवळण	1678	1206	1400
	इ) इतर	1142	2123	11830
	एकूण (1)	4169	7747	15880
2) शासकीय अनुदाने				
	अ) सहेतुक अनुदान	503411	601182	550399
	ब) आस्थापना अनुदान	113154	130934	87133
	क) योजनांतर्गत घोजनेसाठी अनुदान	193495	253226	124933
	ड) इतर	47026	16013	105047
	एकूण (2)	857086	1001355	867512
3) कर्जे				
	अ) कर्जे व अग्रिम	(-) 37291	(-) 36177	556
	ब) ठेवी व अग्रिम	49936	55676	37005
	क) वित्त प्रेषण	610363	704889	670000
	ड) इतर	0	0	0
	एकूण (3)	623008	724388	707561
	4) आरंभीची शिल्लक	44689	26956	6222
	एकूण (1 ते 4)	1528952	1760446	1597175

तक्ता क्रमांक 10.3 (प्रदे चालू)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1996-97	सुधारित 1997-98	अंदाज 1998-99
1	2	3	4	5
दोन खर्च				
	अ) सामान्य प्रशासन	43059	54864	39571
	ब) शिक्षण	416557	469083	455312
	क) वैधकीय	21362	40179	74523
	ड) पशुसंवर्धन	113672	13123	12416
	इ) इमारती व दळणवळण	12885	86629	75370
	फ) समाज कल्याण	91981	110908	32924
	ग) सिंचन	9911	53797	81197
	ह) कृषि	49710	29744	40510
	न) इतर	84862	97047	73865
एकूण (अ ते न)		843999	955374	885488
कर्ज				
	अ) कर्जे व अग्रीम	1754	570	555
	ब) ठेवी व अग्रीम	45680	55437	37085
	क) वित्त प्रेषण	610563	704889	670000
	ड) इतर	0	0	0
एकूण (अ ते ड)		657997	760896	707540
अखेरची शिल्लक		26956	44176	4227
एकूण		1528952	1760446	1597175
(खर्च + अखेरची शिल्लक)				

*आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 10.4

**महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
[1997-98 वर्षाकरिता]**

जिल्हा - उस्मानाबाद

[रुपये-हजारात]

क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	सुरुवातीची शिल्लक		उत्पन्न					नगरपालिकेच्या इतर	
		अनुदाने, वर्गणी	शासकीय	नगरपालिकेचे दर व कर	जकात	घर व जमीन घावरील कर	इतर	एकूण	लिकेच्या मालमत्ते-पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उ.बाद	8062	13165	0	17456	6275	1062	46020	2637	10466
2	कळंब	3380	4741	0	4562	524	80	13287	519	5619
3	सुरम	502	1751	0	1187	66	21	3527	41	389
4	उमरगा	2607	2840	0	6893	265	162	12767	518	1566
5	तुळजापूर	2630	9835	0	10622	1317	132	24536	399	6470
6	नळदुर्ग	1384	2970	0	3368	194	100	8016	74	342
7	परंडा	1103	1971	0	1438	41	50	4603	258	827
8	भूम	437	1903	0	1766	709	310	5125	321	711
एकूण जिल्हा		20105	39176	0	47292	9391	1867	177851	4767	26390

तक्ता पुढे चालू

तबता क्रमांक 10.4 पुढे चालू

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च

[1997 - 98 वर्षाकरिता]

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न	सामान्य प्रशासन	कर व सुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण इतर	एकूण	अखेरची शिल्लक	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	उबाद	59123	1234	2378	1230	12556	13951	8870	9874	50093	9030
2	कळंब	19425	1246	2093	932	3155	2637	1633	5437	17133	2292
3	सुरुम	3957	316	71	116	1214	859	0	675	3251	706
4	उमरगा	14851	834	218	2342	3816	342	226	7042	14820	30
5	तळजापूर	31405	1054	2000	1995	9329	3681	2564	10174	30797	608
6	गळदुर्ग	8432	578	1035	248	1813	1987	0	797	6458	1975
7	परंडा	5688	502	670	33	1731	411	0	1475	4822	866
8	भूम	6157	979	830	125	1984	1592	249	192	5951	206
एकूण जिल्हा		149038	6743	9295	7021	35598	25460	13542	35666	133325	15713

आधार : उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका

तक्ता क्रमांक -11.1

विविध विकास शिर्षांशालील झालेला योजनांतर्गत खर्च 1997-98

जिल्हा : उस्मानाबाद :

(रुपये लाखात)

अ.क्र. विकास शिर्ष व उपशिर्ष जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च

जिल्हा वार्षिक योजना बिगर स्टेट अनु एकूण
आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रा पूल शेष
बाहरील योजना मिळून.

1	2	4	5	6
(एक)	कृषि संलग्न सेवा			
1	पिक संवर्धन	43.13	0	0 43.13
2	फलात्पादन	03.50	0	0 03.50
3	बूंद व जल संधारण	04.12	0	0 04.12
4	पशुसंवर्धन	07.52	0	0 07.52
5	दुग्ध व्यवसाय विकास	09.80	0	0 09.80
6	मत्स्य व्यवसाय	08.30	0	0 08.30
7	वने	01.64	0	0 01.64
8	पणन कोठारे व वसारी	00.00	0	0 00.00
9	सहकार	42.79	0	0 42.79
	एकूण एक	120.80	0	0 120.80
(दोन)	ग्रामीण विकास			
1	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	83.22	0	0 83.22
2	आवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	225.74	0	0 225.74
3	जवाहर रोजगार योजना	00.00	0	0 00.00
4	रोजगार हमी योजना	266.80	702.17	0 968.97
5	जमीन सुधारणा	0.25	0	0 0.25
6	सासुहीक विकास	88.03	0	0 88.03
	एकूण दोन	664.04	702.17	0 1366.21

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 11 .1 पुढे चालू ...

	2	3	4	5	6
(तीस) पाटबंधारे व पुर नियंत्रण					
1 लघु पाटबंधारे,	41.96		0	783.79	825.75
2 जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	00.00		0	0	0
3 आघाकट विकास	02.75		0	0	02.75
4 पुर नियंत्रण कामे.	00.00		0	0	0
एकूण तीन	44.71		0	783.79	828.50
(चार) विधुत विकास	91.27		0	0	91.27
(पाच) उद्योग व साणकाम					
1 मोठे व मध्यम उद्योग	00.00		0	0	00.00
2 ग्रामीण व लघु उद्योग	20.80		0	0	20.80
एकूण पाच	20.80		0	0	20.80
(सहा) वाहतूक व दळणवळण					
1 मोठी व लहान बंदरे	00.00		0	0	00.00
2 अंतर्देशीय जल वाहतूक	00.00		0	0	00.00
3 स्ते विकास.	98.07		0	0	98.07
एकूण सहा	98.07		0	0	98.07
(सात) सामान्य आर्थिक सेवा.					
1 पर्यटन	00.00		0	0	00.00
2 स्थानिक विकास कार्यक्रम	00.00		0	0	00.00
एकूण सात	00.00		0	0	00.00

तक्ता पुढे चालू

तस्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू ...

	2	3	4	5	6
(आठ) सामाजिक आणि सांख्यिक सेवा					
1 सामान्य शिक्षण	284.45		0	0	284.45
2 क्रिडा व युवक कल्याण	6.34		0	0	6.34
3 कला व संस्कृती	1.00		0	0	1.00
4 तांत्रिक शिक्षण	3.83		0	4.73	8.56
5 वैधकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य	0		0	0	0
6 आरोग्य सेवा	73.01		0	244.87	317.88
7 ग्रामीण पाणि पुरवठा व स्वच्छता	104.69		0	232.77	337.46
8 गृहनिर्माण	0.65		0	0	0.65
9 नगरविकास	14.61		0	0	14.61
10 माहिती व प्रसिध्दी	00.00		0	0	00.00
11 मागासवर्गीयांचे कल्याण	51.00		0	0	51.00
12 कामगार व कामगार कल्याण	86.55		0	32.43	118.98
13 समाज कल्याण	13.06		0	0	13.06
14 पोषण	0.00		0	0	0.00
एकूण आठ	639.19		0	514.80	1153.99
एकूण एक ते आठ	1678.88		702.17	1298.59	3679.64

अधार: जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11 . 2

घोजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1997 - 98 या वर्षाकरीता

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ.क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	परिमाण	भौतिक साधने
1	2	3	4	5
एक	<u>कृषी व संलग्न सेवा</u>			
		1) तालुका बिज ग्रुपन क्षेत्र विकास	तुषार व ठिंबक संख्या	1
		2) मागासवर्गीय आणि नवबौध्दांना दारिद्र्य रेषेवर आणणे.	लाभार्थी संख्या	-
		3) कडधान्ये उत्पादन कार्यक्रम.	क्विंटल	112
		4) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम	क्विंटल	360
		5) तेलबिया विकास कार्यक्रम.	क्विंटल	528
		6) तुषार ठिंबक सिंचन	संच	46
		7) एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम	क्विंटल	675
दोन	<u>फलोत्पादन</u>			
		1) बागायती रोज मळघाचे बळकटीकरण योजना	ला.संख्या	260000
		1) अल्प व सिमांतिक शेसक-घांना फलोत्पादन विकासासाठी भांडवली अहुदान		
		अ) कर्जासी निगडीत अहुदान	लाभार्थी संख्या	-
तीन	<u>मृदसंधारण</u>			
		1) एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम मृदसंधारण करिता फलोधान	बंधारे संख्या	-
पाच	<u>पशुसंवर्धन</u>			
		1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे		
		अ) बांधकाम	संख्या	1
		2) पशु प्रथमोपचार केंद्राची स्थापना करणे	संख्या	2
		3) पशु प्रथमोपचार केंद्रे/आधारभूत ग्राम केंद्रे/कृत्रिम रेतन उपकेंद्राचा दर्जा वाढविणे.	संख्या	3

तक्ता पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू ..

1	2	3	4	5
	4) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थ सहाय्य	लस मात्रा संस्था		8200
	5) प्रसिध्दी व सामुहिक प्रचार	शिबीरे संस्था		10
	6) प्रकक्षित कुक्कुट विकास गटा जवळील निवासी व बिगर इमारतीचे बांधकाम	इमारत संस्था		-
	7) तलंगाचे गट वाटप	गट संस्था		-
सहा	<u>दुग्ध व्यवसाय विकास</u>			
	1) शासकीय दुग्ध योजना	घंत्र संस्था		1
	2) निविष्टा कार्यक्रम आदिवासी/अनुजाती, जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण	संस्था		-
	3) सुंबईच्या तबेल्हातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्याचा पूरवठा	संस्था		-
सात	<u>मत्स्य व्यवसाय</u>			
	1) मत्स्य बीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना	संस्था		100
	अ) मत्स्य बीज	(लाखात)		
	2) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन			
	अ) संचयन	संस्था		51
	ब) मत्स्योत्पादन	मेटन		700
	3) मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य			
	अ) नायलॉन सूत	किलो		-
	4) मत्स्य व्यवसाय विकास संस्था स्थापना व मत्स्य संवर्धन विकास घंत्रणा	संस्था		13

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक 11.2 पुढे चालू

1	2	3	4	5
आठ वने नऊ सहकार	निकृष्ट वनाचे पुर्नवनिकरण	हेक्टर (लाखात)	10	
	1) लहान शेतकऱ्यांना व्याजाकरिता अर्थसहाय्य	सभासद संख्या	-	
	2) प्राथमिक सहकारी ग्राहक भांडारांना अनुदान	लाभार्थी संख्या	-	
	3) ग्रामीण भागात ग्राहगोपयोगी वस्तूंचे वितरण	सभासद संख्या	14	
	4) उत्पादन प्रोत्साहन योजना	सभासद संख्या	23950	
	5) मागासवर्गीय व नवबौद्ध घांना व्याजाकरिता अर्थ सहाय्य	सभासद संख्या	-	
	6) प्राथमिक मध्यवर्ती सहकारी ग्राहक भांडारांचे भाग विकत घेण्यासाठी मागासवर्गीय व नवबौद्धांना 7 वर्षे सुद्धतीचे बिन व्याजी कर्जे	सभासद संख्या	-	
	7) अनुसूचित जाती/नवबौद्ध घांना गरजा पुरविण्यासाठी कर्ज	सभासद संख्या	-	
	8) हरिजन वस्तीमध्ये प्राथमिक मध्यवर्ती ग्राहक भांडारांच्या शाखा उघडण्यासाठी व्यवस्थापकिय अनुदान	संस्था संख्या	-	
दहा ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम	11) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभार्थी संख्या	1872	
	अ) अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	गट संख्या	2	
	ब) जवाहर रोजगार योजना	लाभार्थी संख्या	10	
	2) जवाहर रोजगार योजना			
	अ) मनुष्य दिन	लाखात	-	
	4) रोजगार हमी योजना			
	अ) मनुष्य दिन	लाखात	6	
	5) जमीन सुधारणा			
	अ) अतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी	14	
दहा सांख्यिक विकास				
	अ) महिला व बाल कल्याण समिती	लाभार्थी	-	
	ब) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम	शाख्यालय संख्या	11185	
	क) दहन व दफन भूमीसाठी	गावे संख्या	8	

तक्ता क्रमांक 11 : 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5
अकरा	पाटबंधारे व पुरनिघंत्रण	11 लघुपाटबंधारे अ) लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र) ब) अथशस्वी-विहिरींना अनुदान 4) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे (स्थानिक क्षेत्र) 5) लघु पाटबंधारे (राज्यक्षेत्र) 6) आयाकट विकास	सिंचन क्षमता हेक्टर विहिरी संख्या सिंचन क्षमता हेक्टर को.प.बंधारे संख्या हेक्टर	292 - 185 2 1000
बारा	विद्युत विकास	अ) सामान्य विकास ब) पध्दती सुधारणा क) हरिजन/आदिवासी वस्थांचे विद्युतीकरण ड) ग्रामीण विद्युतीकरण	पंप संख्या दोन कनेक्शन संख्या मोफत घरगुती कनेक्शन संख्या लाभार्थी संख्या	- - - -
तेरा	ग्रामीण लघु उद्योग	11 रेझिम उद्योग 2) सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य 3) जिल्हा उद्योग केंद्र अस्थापना योजना 4) औद्योगिक सहकारी संस्थांना अर्थ-सहाय्य भागभांडवल 5) जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योगधारकां-करिता कर्ज योजना 6) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम 7) गट पातळीवरील ग्रामीण कारागिरांच्या बहुउधेशिय सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य (बलुतेदार) सहकारी विभाग	लाभार्थी संख्या कर्मचारी संख्या संस्था संख्या लाभार्थी संख्या प्रशिक्षणार्थी संख्या	65 39 - - 9 6
चौदा	वाहतुक व दळणवळण	1) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून) अ) मोरीकाम 2) किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा रस्ते अ) मो-घा 3) हरिजन वस्थांना जोडणारे जोडरस्ते (वि.घ. योजना) अ) पुल	संस्था संख्या पुल संख्या संख्या पुल संख्या संख्या	- 64 - 156 -
पंधरा	सामाजिक व सामुहिक सेवा	11 सामान्य शिक्षण 1) प्राथमिक शाळेत बालवाइया	संख्या	14

तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5
	2)	प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेदया सुरु करणे अ) विद्यार्थी	संख्या	3342
	3)	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागा- मधील प्राथमिक शाळेतील अनु- जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती अ) विद्यार्थी	संख्या	-
	4)	माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेदया उघडणे अ) विद्यार्थी	संख्या	6000
	5)	प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान अ) खोली	संख्या	68
	6)	झाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान अ) शाळा	संख्या	20
	7)	दुर्बल घटकातील सुलींना शाळेत नियमित घेण्यासाठी उपस्थिती भत्ता अ) विद्यार्थीनी	संख्या	4091
	8)	प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारामुळे शिक्षकां- च्या नियुक्ती करिता नगरपरिषदांना अनुदान अ) शिक्षक	संख्या	-
	9)	प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारामुळे शिक्षकां- च्या नियुक्ती करिता जिल्हा परिषदांना अनुदान अ) शिक्षक	संख्या	-
	10)	सुलींची पटसंख्या वाढविण्यासाठी प्रा. शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारितोषिके	शिक्षक संख्या	8
	11)	शाळा समुहाचा विस्तार करणे	शाळा संख्या	5
	12)	अशासकीय नवीन प्रा.शाळा उघडणे विना अनुदागित मा.शाळा अनुदान तत्वावर आणणे.	शिक्षक संख्या	10
	13)	अशासकीय नवीन मा.शाळांच्या विकास व विस्तार जादा तुकड्या उघडणे.	तुकड्या संख्या	42
	14)	पूर्वीच्या शासकीय मा.शाळेच्या इमारती बाधण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान	इमारत संख्या	4
	15)	उच्चस्तर मा.शिक्षण(क.) महाविद्यालय अतिरिक्त वर्ग	वर्ग संख्या	8
	16)	आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती.	विद्यार्थी संख्या	5400

1	2	3	4	5
	17)बारावी पर्यंतच्या सुलीना मोफत शिक्षण		विद्यार्थीनी संख्या	3000
	18)प्रा.शाळा इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा			
	19)विना अनुदानात शैक्षणिक संस्थेत शिकणाऱ्या आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती.		विद्यार्थी संख्या	-
	20)सामाजिक सुरक्षा कवच.		डी.पी.ई.पी.संख्या	1
सोळा	<u>क्रिडा व युवक कल्याण</u>			
	1) गाव तेथे मैदान व व्यायामशाळा	संस्था संख्या		-
	2)जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना	केंद्र संख्या		-
	3)क्रिडांगणांचा विकास	संस्था संख्या		-
	4)व्यायामशाळा विकास	व्यायाम शा.संख्या		-
	5)सामाजिक सेवा शिबीरे-भरविणे	शिबीरे संख्या		-
	6)ग्रामिण/नागरी भागातील स्वयंसेवी युवक मंडळांना आर्थिक सहाय्य	युवक संस्था संख्या		-
सतरा	<u>कला व संस्कृती</u>	1)सार्वजनिक ग्रंथालयांना सहाय्यक अनुदान देणे	ग्रंथालय संख्या	20
अठरा	<u>तांत्रिक शिक्षण</u>	1)+2 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम अ)संस्था	संख्या	1
एकोणिस	<u>आरोग्य सेवा</u>	1)रुग्णालये व दवाखाने यातील सुविधातील वाढ(शिक्षणेत्र) व जिल्हा रुग्णालयात गुप्त रोग चिकित्सा केंद्रे स्थापन करणे.	संख्या	-
	2)राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन	खतगट नमुने संख्या		107150
	3)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/उपकेंद्रे/ग्रामिण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/शव-विच्छेदन केंद्रे	संख्या		10
	4)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या		41
	5)प्रा.आरोग्य उपकेंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ)प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या		-
	6)प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ)प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या		-

तक्ता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5
		7) प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या आरोग्य केंद्राच्या वाहनाची बदली	वाहने संख्या	-
		8) ग्रामीण रुग्णालयास अतिरिक्त		
विस	<u>ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता</u>			
		1) नळाने पाणी पुरवठा (खास उपाय)		
		म.पा.पु. जलनिःसारण मंडळ	पा.पु.योजना संख्या	21
		2) जी.एस.डी.ए. चा नुलीका खणण्याचा कार्यक्रम		
		अ) विंधन विहीरी	संख्या	270
		3) विहीरी बांधणे (साधे उपाय)	संख्या	-
एकविस	<u>गृहनिर्माण</u>			
		1) शेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद		
		अ) गावे	संख्या	1
बाविस	<u>नगर विकास</u>	नगर परिषदांना अर्थ सहाय्य	न.पा.संख्या	8
तेवीस	<u>मागासवर्गीयांचे कल्याण</u>			
		1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे		
		अ) विद्यार्थी	संख्या	400
		2) विसुक्त व भटक्या जमातीसाठी		
		भारत सरकार शिष्यवृत्ती		
		अ) विद्यार्थी	संख्या	3000
		3) सुला-सुलीसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे		
		अ) वसतीगृहे	संख्या	-
		4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील		
		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता		
		अ) विद्यार्थी	संख्या	-
		5) मागासवर्गीयांच्या सरकारी गृह-		
		निर्माण मंडळाला वित्तीय सहाय्य		
		अ) संस्था	संख्या	20
		6) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा		
		अ) वस्त्या	संख्या	-
		7) आंतरजातीय विवाहांस प्रोत्साहन		
		अ) जोडपे	संख्या	-
		अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	-

तक्ता क्रमांक 11.1 पुढे चालू

- 8) गलिच्छवस्ती व्यवसायात असलेल्या सुलाना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती
अ) विद्यार्थी संख्या
- 9) मागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले, जी.आय.शीदस बदलण्यासाठी, व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे
अ) लाभार्थी संख्या 10
- 10) विसुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी (स्वेच्छा) संस्थांकडून चालविल्या जाणा-या आश्रमशाळा संख्या 80
- 11) इयत्ता 5 वी, 7 वी इयत्तेत शिकणा-या मागासवर्गीय सुलाना सुलाना शिष्यवृत्ती देणे
विद्यार्थी संख्या 12
- 12) अनु.जाती, अनु.जमातीतील वैधकीय व अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांकरिता पस्तक पेढ्या. पेढ्या संख्या -
- 13) अनु.जमाती करिता विधुत पंपसंय बसविणे पंप संख्या -

चोविस समाजकल्याण

- 1) स्त्रियांसाठी पुस्तकृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण
अ) लाभार्थी संख्या 164
- 2) 7वी व 8वी पर्यंतच्या शारिरीकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या
अ) लाभार्थी संख्या -
- 4) अपंगांना लघु उद्योग सुरु करण्यासाठी अर्थसहाय्य
अ) लाभार्थी संख्या -
- 5) स्वयंरोजगार योजनेखाली व्यक्तीगत अनुदान
अ) लाभार्थी संख्या 82
- 6) अपंगासाठी मार्गदर्शन व सल्ला केंद्राची स्थापना करणे
अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र संख्या -

इकती क्रमांके 11, 2 पुढे चालू

1	2	3	4	5
पंचविस	<u>कामगार व कामगार कल्याण</u>			
	1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची तूटी भरून काढणे		संस्था संख्या	3
	2) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मध्ये पुस्तक पेढ्या उघडणे		संस्था संख्या	4
	3) संजय गांधी स्वावलंबन योजना		संस्था संख्या	160
	4) सेवायोजन कार्यालयात फिरत्या नोंदणी पथकाची निर्मिती करणे		संस्था संख्या	-
	5) चालू आधुनिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये			

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी उस्मानाबाद

तबता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना (1997-98 वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद

अ. क्र.	बाब	जिल्हा -					एकूण
		सिंचन कामे (रस्ते)	सार्वजनिक कामे (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	नियोजित कामाची संख्या	98	118	133	-	-	349
2.	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	24	185	458	22	-	689
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	21	147	390	20	-	578
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	8	42	260	14	-	324
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	7	27	61	03	-	98
6.	कामासाठी केलेली तरतूद	-	-	-	-	-	-
7.	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	426.51	178.81	335.36	13.07	-	953.75
8.	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस लाखात)	1.06	0.64	0.92	0.12	-	2.74

आधार:- उपजिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

1997-98 चा वर्षाविरता

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	महिना	खर्च [रूपये - साक्षात]		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
1	2	प्रत्यक्ष	संचित	5	6
1.	एप्रिल 1997	-	-	-	1492
2.	मे 1997	119.95	-	0.34	1450
3.	जून 1997	238.36	-	0.34	1389
4.	जुलै 1997	298.86	-	0.17	1361
5.	ऑगस्ट 1997	371.46	-	0.21	1326
6.	सप्टेंबर 1997	470.45	-	0.28	1287
7.	ऑक्टोबर 1997	539.06	-	0.19	1263
8.	नोव्हेंबर 1997	605.16	-	0.16	1262
9.	डिसेंबर 1997	700.88	-	0.27	1196
10.	जानेवारी 1998	756.25	-	0.15	1192
11.	फेब्रुवारी 1998	843.80	-	0.25	1128
12.	मार्च 1998	970.75	-	0.36	1032
एकूण		970.75	-	2.72	15378

आधार:- उपजिल्हाधिकारी, रोजगार हमी योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तथता क्रमांक 11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 1997-98 वर्षाकरीता

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाबी	तहसील						
		उ'बाद	कळंब	उमरगा	तुळजापूर	परंडा	धूम	एरूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	वस्तीच्या एरूण गावांची संख्या 91 च्या जनक्रमवेटुसार	126	119	133	125	116	97	716
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	31	13	62	50	22	12	190
3	<u>बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या</u>							
	अ 1 गावांची संख्या	86	104	113	87	101	88	579
	ब 1 त्याखालील वाड्या वस्त्यांची संख्या	25	11	52	38	15	10	151
4	<u>पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना</u>							
	अ 1 टंकरने पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	35	15	16	18	5	9	98
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	6	2	8	10	6	2	34
	3. टंकरची संख्या	45	17	19	23	10	17	131
	ब 1 बैलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	2. त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	3. बैलगाडीची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	क 1 इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	1. गावांची संख्या	5	0	4	20	10	0	39
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	0	0	2	2	1	0	5
	3. साधने (विंथन विहीरी अदिगृहित करुण)	0	0	0	0	0	0	0

आधार : उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व गटविकास अधिकारी.

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्यासालील क्षेत्र

[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा -उस्मानाबाद.

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	उस्मानाबाद	-	-	1. ज्वारी	25160	1. भात	340
		-	-	2. बाजरी	200	2. मका	240
		-	-	3. मका	410	3. ज्वारी(र)	37200
		-	-	4. --		4. गहू	3500
2	कळंब	-	-	1. ज्वारी	16585	1. भात	610
		-	-	2. बाजरी	1400	2. मका	225
		-	-	3. मका	1130	3. ज्वारी(र)	12100
		-	-	4. --		4. गहू	4200
3	उमरगा	-	-	1. ज्वारी	17000	1. भात	2200
		-	-	2. बाजरी	3150	2. मका	280
		-	-	3. मका	650	3. ज्वारी(र)	21400
		-	-	4. --		4. गहू	2900
4	तुळजापूर	-	-	1. ज्वारी	8700	1. भात	2500
		-	-	2. बाजरी	1200	2. मका	150
		-	-	3. मका	1240	3. ज्वारी(र)	22200
		-	-	4. --		4. गहू	3100
5	परंडा	-	-	1. ज्वारी	5800	1. भात	200
		-	-	2. बाजरी	3400	2. मका	125
		-	-	3. मका	250	3. ज्वारी(र)	71263
		-	-	4. --		4. गहू	2100
6	भूम	-	-	1. ज्वारी	5290	1. भात	125
		-	-	2. बाजरी	2800	2. मका	200
		-	-	3. मका	240	3. ज्वारी(र)	12500
		-	-	4. --		4. गहू	1700
जिल्हा एकूण		-	-	1. ज्वारी	78535	1. भात	5975
		-	-	2. बाजरी	12150	2. मका	1220
		-	-	3. मका	3920	3. ज्वारी(र)	176663
		-	-	4. --		4. गहू	17500

टिप: संकरित पिकामध्ये अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचा समावेश आहे. संकरित व अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे पृथक्करण देता येत नाही.

आधार : कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद उस्मानाबाद. (177)

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्ह्यांतील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 1997-98 चा वर्षाकरीता)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	रासायनिक खतांचे वाटप (मेटनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	साजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	उस्मानाबाद	2141	4995	7136	
2	कळंब	2409	6511	8920	
3	उमरगा	2298	5908	8206	
4	तुळजापूर	1553	3799	5352	
5	परंडा	—	2498	2498	
6	भूम	1641	1927	3568	
एकूण जिल्हा		10042	25638	35680	

आधार : कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

संक्रमण क्रमांक : 11.8

जिल्ह्यातील साखर कारखाने : 1997-98

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	सहस्रील	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/ खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन	प्रत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	उस्मानाबाद	तेरणा शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. ढोकी तेरणानगर	सहकारी	3500	565439	62816
2	कळंब					
3	उमरगा					
4	तुळजापूर	श्री. तुळजाभवानी शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग	सहकारी	1250	193856	19706
5	परंठा					
6	धूम					
जिल्हा एकूण				4750	759295	81722

- अधार :- 1 कार्यकारी संचालक, तेरणा शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. ढोकी, ता. उस्मानाबाद.
- 2 कार्यकारी संचालक, श्री. तुळजाभवानी शेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग, ता. तुळजापूर.

तक्ता क्र. 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष 1997-98]

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध एकूण दूध प्रतिदिन [000 लिटर]	शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता [000 लिटर]
---------	-------	-------------------------------	-----------------------	--	--------------------	-------------------------------

1 2 3 4 5 6 7 8

अ. दुग्ध संघ

1 उस्मानाबाद
जिल्हा दुग्ध
उत्पादक
संघ,
तहसिल.

1 उस्मानाबाद	82	9000	3070	8.41	1	52
2 कळंब	187	17200	6853	18.78	1	30
3 उमरगा	62	7890	1388	3.80	1	2
4 तुळजापूर	45	4230	1235	3.44	0	0
5 परंडा	122	15102	5314	14.56	1	2
6 तालुका दुग्ध उत्पादक संघ, भूम तहसिल	150	15142	8260	22.63	1	50

3 इतर संस्था 0 0 0 0 0 0 0

जिल्हा एकूण 648 68564 26140 71.62 5 136

आधार : जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.10

सर्वर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष -1997-98]

जिल्हा - उस्मानाबाद.

जिल्ह्यांतील या कार्यक्रमांतर्गत	1] केंद्रीय पुरस्कृत] 3
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या	2] राज्य पुरस्कृत	
	3] एकूण	

अ. विकास उपलब्ध झालेला खर्चाची भौतिक साध्याचा तपशील
 क्र. शीर्ष असलेली खर्च टक्केवारी वाब परिमाण लक्ष साध्य साध्यांची टक्केवारी
 आर्थिक रु.लाखात तरतूद रूपये लाखात

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. एकात्मिक ग्रामिण विकास कार्यक्रम	213.60	213.60	100	लाभार्थी संख्या	2900	2456	85		
2. द्वायसेम	26.50	23.29	88	प्रशिक्षणार्थी संख्या	450	553	122.88		
3. जवाहर रोजगार योजना	495.74	449.34	91	मनुष्या दिवस लाखात	10.97	10.97	100		
4. इंदिरा आवास योजना	318.16	295.97	93	घरकुल संख्या	1468	932	63.48		
5. दशलक्ष विहीर	97.93	67.17	69	विहीर संख्या	909	909	100		
6. आशवासिन रोजगार योजना	400.00	229.70	57						
7. अ.प्र.क्षे.का.	152.22	160.79	106						
8. ड.बा.का.	6.73	19.00	282	गटांची संख्या	25	76	304		
9. आदर्श गाव योजना	60.73	45.98	76						

आधार = जिल्हा ग्रामिण विकास योजना उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम [1997-98 वर्षाकरिता]

जिल्हा - उस्मानाबाद.

कलम	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1.	अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	2900	2456
	ब) जवाहर रोजगार योजना	लाख महसुद दिवस	10.97	10.56
	क) लघु उद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	310	38
2(7)	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खेडी संख्या	325	320
3(8)	मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे	संख्या	36860	36152
4(9)	अ) आदर्श कुटुंबांना दान सुले हे परिमाण	संख्या	10257	10298
	ब) समतुल्य शस्त्रक्रिया	संख्या	44207	31450
5(11)	अ) अतुसूचित जातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	4504	3202
	ब) अतुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	143	170
6(14)	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1056	932
8(16)	वनीकरणांसाठी नवीन धोरण			
	अ) झाडे लावणे	संख्या लाखात	20.00	14.55
	ब) लागवडी खालील क्षेत्र	हेक्टर	152.00	350.86
9(19)	ब) पंप संचाचे विधुतीकरण	पंप संख्या	897	1264
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	4200	4200
	ड) बायोगॅस संच बसविणे	संयंत्र संख्या	350	352

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी उस्मानाबाद.

तबता क्रमांक-11.13

विशेष घटक योजना (1997-98 वर्षाकरिता)

जिल्हा - उस्मानाबाद.

अ. क्र.	सुल्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद (रुपये लाखात)	झालेला खर्च (रुपये लाखात)	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1.	कृषि व संलग्न सेवा	71.15	64.73	91
2.	ग्रामीण विकास	177.28	177.88	100
3.	पाटबंधारे व पुरनियंत्रण	15.00	10.00	67
4.	विद्युत विकास	45.00	28.05	62
5.	उद्योग व स्नायकाम	3.71	3.70	100
6.	वाहतूक व दळणवळण	53.36	53.36	100
7.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	316.87	312.70	99
8.	आमदारांचा सर्वसाधारण कार्यक्रम	30.00	35.16	117
जिल्हा एकूण		712.37	685.58	96

आधार :- जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, उस्मानाबाद.

तपता क्रमांक 11.14 अ

जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - 1997-98

जिल्हा - उस्मानाबाद.

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला तरतूद	मंजूर कामांची संख्या	मंजूर-अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षा-एकूण तील नवीन कामे	मंजूर-अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
तहसिल							
1	उस्मानाबाद		8	02	10	3387	
2	बाशी(उबाद मधील 8 गावे)		25	14	39	3988	
3	तुळजापूर		17	-	17	3453	
4	उमरगा सा. लातूर	10000	3	-	3	1587	3238
5	निलंगत(उमरगा मधील 16 गावे)		1	1	2	-	
6	कळंब		19	6	19	5810	
7	भूम-परंडा		19	06	25	4343	
एकूण		10000	95	23	108	22568	3238

आधार : जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.14 (ब)

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष :- 1997 - 98

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुपये - हजारत)

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामाची संख्या	संदर्भ	संख्या	मंजूर कामाची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8

1	उस्मानाबाद	6863	-	32	32	8697	69
2	बाशी (उस्माना-बाद मधील 8 गावे)	669	-	2	2	855	668
3	तुळजापूर	6256	30	32	62	11870	6256
4	उमरगा	6020	32	22	54	12592	5900
5	निलंगा (उमरगा मधील 16 गावे)	1574	-	2	2	495	5
6	कळंब	6011	45	25	70	11870	6011
7	भूम-परंडा	6035	35	27	62	12062	6036
एकूण		33428	142	142	284	58441	24945

आधार :- जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक 11.14 (क)
जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष. 1997 - 98

जिल्हा: उस्मानाबाद (रुपये हजारात)

अ.क्र.	विधान परिषद सदस्याचे नाव.	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामाची संख्या			मंजूर कामाची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नविन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरेंद्र बोरगावकर	3179	9	17	26	4269	3139
2	पी. जी. दस्तूरकर	1100	1	6	7	1483	1083
3	शालिग्राम बसेया (राज्यपाल नियुक्त)	730	1	6	7	975	725
4	सुद्धस शेंख	4400	-	9	9	3130	3130
5	निसिंगंधा मोगल	250	-	-	-	-	-
6	जयवंतराव ठाकरे	152	-	-	-	-	-
एकूण		9811	11	38	49	9857	8077

आधार : जिल्हा नियोजन व विकास परिषद उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1997 ते मार्च-1998.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	गहू	बन्सी	625	700	650	600	625	625
2.	गहू	शरबती	-	-	-	-	600	-
3.	ज्वारी	पांढरी	640	675	625	600	300	615
4.	ज्वारी	पिवळी	325	325	274	300	325	325
5.	ज्वारी	हासबीड	250	350	225	325	250	350
6.	बाजरी		350	300	275	250	325	325
7.	तका		350	400	350	325	1150	350
8.	तूर		1250	1150	1100	1150	1100	1200
9.	चणा		1150	1250	1150	1100	1000	1200
10.	उडीद		1000	750	650	1050	1300	1150
11.	मूग		850	875	1200	1100	1212	1100
12.	गूळ		1300	1250	1100	806	1100	1205
13.	शेंगा		1350	1250	1150	1000	1000	1050
14.	करडई		1000	1050	925	900	1000	991
15.	जवस		1150	1125	1200	1100	1100	1271
16.	तीळ		1650	1400	1450	1500	1500	1550

.....पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.1 पुढे चालू
जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1997 ते मार्च-1998.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात)

शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17
1. गहू	बन्सी	650	625	650	700	625	750	652	669
2. गहू	शरबती	-	-	-	-	-	-	-	-
3. ज्वारी	पांढरी	600	625	700	650	650	725	617	667
4. ज्वारी	पिवळी	350	350	350	275	225	225	304	369
5. ज्वारी	हायब्रीड	275	310	276	350	250	250	288	339
6. बाजरी		325	250	400	400	422	426	337	341
7. मका		325	325	350	350	350	400	419	405
8. तूर		1050	950	1300	1300	1650	1450	1221	1570
9. चणा		1000	1000	1850	1250	1100	1150	1192	1001
10. उडीद		1100	1050	1300	1250	1450	1150	1100	1156
11. मूग		1100	1100	1100	1275	1425	1200	1128	1002
12. गूळ		1100	1151	1075	1065	800	851	1069	700
13. शेंगा		1100	1100	1250	1250	1300	1300	1175	1260
14. करडई		950	900	1000	975	950	850	958	1043
15. जवस		1200	1200	1200	1240	1300	1250	1195	1254
16. तीळ		1500	1650	1700	1601	1600	1800	1575	1750

आधार :- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

तक्ता क्र. 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु.त)

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	16.00	16.00	16.00	16.00	16.50	17.00
2.	तांदुळ	मध्यम	--	12.00	12.00	12.00	12.00	12.50	12.50
3.	तांदुळ	हलका	--	10.00	10.00	10.00	10.00	9.75	9.00
4.	तांदुळ	तांबडा	--	9.00	10.00	10.00	10.00	6.00	6.00
5.	तांदुळ	क.सोना	--	11.00	11.00	11.00	10.00	7.00	7.00
6.	ज्वारी	पांढरी	--	8.50	8.50	6.00	6.00	6.00	7.00
7.	ज्वारी	संकरित	--	4.25	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
8.	बाजरी	मध्यम	--	4.50	4.50	4.50	4.50	5.00	5.00

डाळी :-

9.	तूर डा.	मध्यम	किलो	30.00	25.00	22.00	19.00	18.00	22.00
10.	चना डा.	--	--	16.50	16.50	16.50	20.00	20.00	20.00
11.	सुग डा.	--	--	22.00	22.00	22.00	25.00	25.00	25.00
12.	उडीद डा.	--	--	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00
13.	मसूर डा.	--	--	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु.बा.	किलो	13.00	13.50	13.00	13.00	13.50	13.80
15.	साखर	स्वधादु	--	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म./पि.	--	10.00	10.00	10.00	10.00	11.00	11.00

.....पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील सुध्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु.ता)

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसे.	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	17.00	17.00	17.00	18.00	18.00	18.00	16.88	14.00
2.	तांदुळ	मध्यम	--	12.00	12.50	12.00	11.00	11.00	11.00	11.88	9.75
3.	तांदुळ	हलका	--	9.00	9.00	9.00	9.50	9.50	9.00	9.48	8.00
4.	गहू	तांबडा	--	6.50	6.50	6.50	6.50	7.00	7.00	7.58	6.67
5.	गहू	क.सोना	--	7.25	7.25	7.25	7.50	8.00	8.00	8.52	7.83
6.	ज्वारी	पांढरी	--	7.00	7.00	7.00	7.25	7.25	7.25	7.06	7.25
7.	ज्वारी	संकरित	--	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	3.50	3.98	4.62
8.	बाजरी	मध्यम	--	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.83	5.25

डाळी :-

9.	दूर डा.	मध्यम	किलो	22.00	22.00	24.00	24.00	24.00	24.00	23.00	29.42
10.	चना डा.	--	--	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.13	10.50
11.	सुग डा.	--	--	25.00	25.00	25.00	25.00	24.00	24.00	24.08	21.71
12.	उडीद डा.	--	--	22.00	23.00	22.50	22.00	22.00	22.00	23.63	26.75
13.	मसूर डा.	--	--	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु.बा.	किलो	14.00	14.80	14.50	15.00	15.50	15.00	14.05	12.68
15.	साखर	स्वधादू	--	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	मा./पि.	--	12.00	12.00	16.00	16.00	16.00	16.00	12.50	9.15

.....पुढे चालू.....

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील सुभ्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती. (किमती '०.००' रु.त)

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

तेल:-

17.	गोडेतेल	भूईमूग	किलो	39.00	39.00	39.00	39.00	40.00	40.00
18.	पा.तेल	स्व.धा.	--	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
19.	वन.तूप	डालडा	--	38.00	38.00	38.00	38.00	40.00	40.00

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	9.00	9.00	9.00	9.00	10.00	10.00
21.	शुद्ध तूप	--	किलो	150	150	150	160	160	160

मांस व मासे:-

22.	मांस (बोकडाचे)		किलो	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
23.	ताजे मासे	स्था.म.	--	32.00	32.00	32.00	32.00	40.00	40.00
24.	अंडी	काँबडीची	डझन	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	25.00	25.00	25.00	25.00	22.00	25.00
26.	खोबरे	सु.वाटी	--	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00
27.	मिरची	सु.संके.	--	45.00	45.00	45.00	40.00	45.00	45.00

फळे व भाजीपाला:-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	8.00	7.00	8.00	7.00	7.00	7.00
29.	कांदे	मध्यम	किलो	6.00	6.00	6.00	6.00	6.50	5.00
30.	बटाटे	मध्यम	--	6.00	6.00	6.00	7.00	7.00	6.00

पेये:-

31.	चहा	CACपत्ती	किलो	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00
32.	काँफी	पावडर	100 g	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50

.....पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील सुस्थालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रु.त)

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसे.	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

तेल:-

17.	गोडेतेल	भईमूग	किलो	38.00	38.00	38.00	39.00	40.00	38.00	38.92	41.76
18.	पा.तेल	स्व.धा.	-:-	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
19.	वन.तूप	डालडा	-:-	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	41.00	39.83	42.00

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	म्हशीये	लिटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.67	9.00
21.	घुट्ट तूप	-:-	किलो	160	160	160	160	160	160	157.50	155.00

मांस व मासे:-

22.	मांस (बोकडाचे)		किलो	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
23.	ताजे मासे	स्था.म.	-:-	40.00	32.00	32.00	35.00	32.00	35.00	34.50	31.92
24.	अंडी	काँबडीची	डझन	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	25.00	25.00	26.00	25.00	27.00	27.00	25.42	24.00
26.	खोबरे	सु.वाटी	-:-	56.00	56.00	56.00	56.50	56.00	56.00	56.00	36.31
27.	मिरची	सु.संके.	-:-	30.00	28.00	25.00	35.00	35.00	35.00	37.75	48.75

फळे व भाजीपाला:-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	7.00	7.50	7.50	7.50	8.00	7.00	7.38	8.12
29.	कांदे	मध्यम	किलो	5.00	5.00	6.00	5.00	5.00	5.00	5.54	3.49
30.	बटाटे	मध्यम	-:-	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	8.00	6.33	6.04

पेये:-

31.	चहा	C1Cपत्ती	किलो	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	80.00
32.	काँफी	पावडर	100 g	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50

.....पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '६.००' रु.त)

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण.	जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

जळण व दिवाबत्ती:-

33.	रॉकेल	--	लिटर	3.10	3.10	3.10	3.10	3.10	3.10
34.	लाकड	जळाऊ	40की.	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
35.	कोळसा	लाकडी	--	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00

पड्डे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00
37.	हार्टींग	टेरीकाँ	मिटर	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
38.	केटींग	सुती	मिटर	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00

भांडी:-

39.	पातेले	स्टील	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
40.	पातेले	पितळ	--	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00

वापरातील संकीर्ण वस्तू:-

41.	हमाम	साबण	1नग	6.75	6.75	8.00	8.00	8.00	8.00
42.	धुण्याचा	501	1 नग	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
43.	दुधपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	18.90	18.90	18.90	19.25	19.25	19.25
44.	केशतेल	टाटा हे.ऑ.	100 ग्रॅम	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00
46.	विडी	--	25नग	2.50	2.50	2.80	2.80	2.80	2.80
47.	सिगार	ब्रिस्टाल	10नग	10.00	8.00	10.00	10.00	10.00	10.00

.....पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रु. ता)

वर्ष:- 1997

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै	ऑगस्ट	सप्टें	ऑक्टो	नोव्हें	डिसे	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

जळन व दिवाबत्ती:-

33. राँकेल	---	लिटर	3.10	3.15	3.15	3.15	3.15	3.15	3.12	3.10
34. लाकूड	जळाऊ	40कमी	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
35. कोळसा	लाकडी	-	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00

कपडे:-

36. साडी	4.5 मी.	1 नग	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00
37. शर्टींग	टेरीकॉ.	मिटर	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
38. केटींग	सुति	मिटर	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00

पांढी:-

39. पातेले	स्टील	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00
40. पातेले	पितळ	-	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	151.67

बायरातील संकीर्ण वस्तू:-

41. हमाम साबण	1 नग	8.00	8.00	8.00	8.50	8.50	8.50	7.92	7.75
42. धुण्याचा साबण	501	1 नग	12.00	12.00	12.00	-	-	12.00	12.00
43. दूधपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	19.25	19.25	19.25	19.25	19.25	19.16	18.65
44. केशतेल	टाटा हे.ऑ.	100 ग्रॅम	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
45. सुपारी	मध्यम	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00
46. विडी	सुनसी	25नग	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.75	2.50
47. सिगार	ब्रिस्टाल	10नग	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	8.00

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 12.3

कामगारांचे ग्राहक किमतींचे निर्देशांक सन 1997-98.

[पायाभूत वर्ष :-1982 = 100]

केंद्र:- सोलापूर

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

	महिना	वर्ष	अन्न गट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घर भाडे	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1997	370	554	327	312	291	380	364
2.	मे	1997	371	556	331	312	291	380	365
3.	जून	1997	380	558	331	312	291	383	371
4.	जुलै	1997	369	552	331	319	292	382	364
5.	ऑगस्ट	1997	377	552	331	319	306	385	371
6.	सप्टेंबर	1997	376	552	331	319	306	384	370
7.	ऑक्टोबर	1997	374	566	331	319	306	390	370
8.	नोव्हेंबर	1997	381	571	331	319	308	396	375
9.	डिसेंबर	1997	391	571	331	319	310	400	383
10.	जानेवारी	1998	416	569	331	384	310	400	402
11.	फेब्रुवारी	1998	400	566	331	384	310	407	393
12.	मार्च	1998	394	566	336	384	310	408	390
वार्षिक सरासरी			383	561	331	334	303	391	377

आधार :- कामगार अखुक्त घांचे कार्यालय, सुंबई.

तबता क्र. 13.1

जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या,

सन 1997-98.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3

1. पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या:-	0
क) पोलीस उप महानिरीक्षक. (वर्ग-11)	0
ख) पोलीस आयुक्त.	0
ग) अप्पर पोलीस आयुक्त.	0
घ) पोलीस उप आयुक्त.	0
च) पोलीस अधिक्षक.	1
छ) पोलीस उप अधिक्षक.	4
ज) पोलीस निरीक्षक.	8
झ) पोलीस उप निरीक्षक.	44
ट) पोलीस जमादार.	52
ठ) पोलीस हवालदार.	241
ड) पोलीस शिपाई.	858
ढ) इतर.	114

एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या 1322

2. पोलीस ठाणे.	16
3. आऊट पोस्ट.	15
4. सब पोस्ट.	0
5. लॉकअप्स.	15
6. पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिंची सोय असलेली गावे व शहरे.	31

7. पोलीस दलांचा एकूण खर्च (रु. लाखात) 578

आधार :- जिल्हा पोलीस अधिक्षक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 13.2

जिल्ह्यातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1997-98.

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	दखलपत्र गुन्ह्या-जाबत फट करणे.	0	0	1	0	0	0	0	1
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	125	15	397	110	108	90	10	299
4.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे.	1513	125	2358	1470	1130	809	58	1831
5.	व्यक्ती व मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्तेविषयक गंभीर गुन्हे.	252	21	406	113	105	84	9	321
6.	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे.	284	26	678	261	198	144	31	566
7.	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे.	464	58	730	197	199	126	34	568
8.	वर न नोंदलेले इंडीयन पिनलकोड खालिल इतर गुन्हे.	92	6	188	82	69	33	33	135

एकूण (1 ते 8) 2730 251 4758 2233 1809 1286 175 3121

पुढे चालू ...

तक्ता क्र. 13:2 पुढे चालू.

जिल्ह्यातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1997-98.

जिल्हा : उस्मानाबाद.

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

१. वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे.

काविशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे.

स. बी. एच. ओ. आर. 1947 चा कायदाखालील गुन्हे.

एकूण [१ (क+ख)] 1977 407 5455 1898 1776 1261 187 4129

एकूण 1 ते 8 व 9 [क+ख]:- 4707 658 10213 4131 3585 2547 362 7850

आधार:- जिल्हा पोलीस अधीक्षक, उस्मानाबाद.

तबता क्र.13.3

तरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार, सन 1997-98,

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1. रेल्वे अधिनियम.	-	-	-
2. सुंबई पोलिस अधिनियम.	7	-	7
3. सुंबई दारुबंदी अधिनियम.	13	2	15
4. क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अधिनियम.	6	-	6
5. घरफोडी आणि चोरी.	11	-	11
6. छोटे दस्तऐवज व फसवणूक.	3	-	3
7. खून.	35	1	36
8. डाके आणि दरोडे.	5	-	5
9. हल्ला व दुखापत करणे.	4	-	4
10. फुस लावून पळविणे व बलात्कार.	3	1	4
11. लष्करी गुन्हे.	-	-	-
12. इतर.	153	5	158

एकूण:- 240 9 249

आधार :- जिल्हा पोलीस अधिक्षक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.13.4

तरुंगात दाखल केलेल्या रुन्हेगाराचे वधोमटातुसार व शैक्षणिक

पात्रतेतुसार वर्गीकरण, सन 1997-98.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	18 वर्षाखालिल.			
	1.11 अशिक्षित.	7	2	9
	1.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	9	1	10
	1.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	30	1	31
2.	19 ते 21 वर्ष.			
	2.11 अशिक्षित.	19	1	20
	2.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	4	-	4
	2.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	37	1	38
3.	22 ते 30 वर्ष.			
	3.11 अशिक्षित.	2	-	2
	3.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	5	-	5
	3.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	48	1	49
4.	31 ते 40 वर्ष.			
	4.11 अशिक्षित.	2	-	2
	4.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	9	-	9
	4.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	36	-	36
5.	41 ते 60 वर्ष.			
	5.11 अशिक्षित.	3	-	3
	5.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	4	1	5
	5.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	25	1	26
6.	61 वर्षावरील.			
	6.11 अशिक्षित.	-	-	-
	6.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	-	-	-
	6.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	-	-	-
7.	एकूण.			
	7.11 अशिक्षित.	33	3	36
	7.21 अशिक्षित फक्त वाचता घेणारे.	31	2	33
	7.31 वाचता व लिहिता घेणारे.	176	4	180

आधार:- अधीक्षक, जिल्हा कारागृह, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 13.5

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे,

सन 1997

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
2097	1893	289	144	13475	1338	83	161

टिप : मूळ फौजदारी नियमित 13475 प्रकरणापैकी 4471 प्रकरणे जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी निकाली काढली आहेत.

आधार : जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 14.1

जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व रकमे.

सन 31 - 3 - 1998.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा, कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (रु. लाखात)	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा (रु. लाखात)	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	उस्मानाबाद	9	1066	7	16	-	-	4/25
	कळंब	10	207	4	11	-	-	4/17
	उमरगा	15	243	5	20	-	-	4/26
	तुळजापूर	10	218	4	12	-	-	4/23
	परंडा	6	119	3	8	-	-	3/16
	धूम	6	124	3	6	-	-	3/10
जिल्हा बेरीज:-		56	1977	7	73	18694.33	9510.23	4/117

- टीप :- 1) बँकेच्या ठेवी व आगाऊ रकमा, तहसीलवार उपलब्ध नसल्यासुळे एरून जिल्हाची आकडेवारी दिलेली आहे.
 2) वर्गीकृत बँका घामध्ये राष्ट्रीयकृत बँकाचाही समावेश आहे.
 3) स्तंभ क्रमांक 5 पुढील जिल्हा बेरीज म्हणजे तहसील मधील बँकांच्या संख्येची बेरीज नसून जिल्ह्यातील एरून बँकांची संख्या आहे.
 आधार :- जिल्हा अग्रणी बँक, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 14.2

जिल्ह्यातील 31 मार्च 1998 रोजी चालू असलेल्या
संयुक्त भांडवली संस्था.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

मर्यादित भागभांडवल असलेल्या संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
2	11	-	-	13

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत-सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्र. 14.3

उत्तरविलेखी विमापत्रांची संख्या व
विम्याची रक्कम, सन 1997-98.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	तपशिल 1997-98
1	2	3	4
1.	शाखा.	संख्या	2
2.	उत्तरविलेखी विमापत्रे.	संख्या	13227
3.	व्यपगत विमापत्रे.	संख्या	1207
4.	विम्याची रक्कम.	रु.हजारात	557800
5.	व्यपगत विमा रक्कम	रु.हजारात	21330

आधार:- भारतीय जीवन बिमा निगम, उस्मानाबाद व कळंब

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 1997-98

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	कायमस्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		विहडोओ केंद्रे		वसूल केलेला काम-शुक्र
		संख्या	खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	कर (रु. '000'1)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. उस्मानाबाद	2	1162	1	480	9	530	1115
2. कळंब	1	415	-	-	6	280	114
3. उमरगा	5	2415	1	315	9	415	915
4. तुळजापूर	2	780	1	200	8	380	430
5. परंडा	-	-	-	-	5	360	62
6. धूम	1	450	-	-	5	410	196

जिल्हा बेरीज :- 11 5222 3 995 40 2325 2832

टिप :- कायम स्वरुपाच्या चित्रपट गृहांमध्ये निम कायम (अस्थाई) चित्रपट गृहे आहेत.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र.15.2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या.

सन 1997 - 98 व 1998-99.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रु.लाखात)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	सन 1997-98 अखेर खाते- दारांची संख्या	सन 1996-97		सन 1997-98	
			मधील गुंतवणूक ढोबळ	नक्द	मधील गुंतवणूक ढोबळ	नक्द
1	2	3	4	5	6	7

1. टपाल बचत खाते.	2284	829.49	(+)264.60	1043.22	(+)123.75
2. संचित सुद्धत ठेव.	-	0.64	(-) 0.61	-	-
3. पुनरावर्ती ठेव.	40691	861.46	(+)180.87	1055.90	(+)266.14
4. समयबद्ध ठेव.	393	24.19	(-) 7.92	45.43	(+) 15.97
5. सार्वजनिक भ.नि.निधि स्टेट बँक.	180	89.53	(+) 76.84	70.07	(+) 41.35
सार्वजनिक भ.नि.निधि टपाल खाते.	11	2.99	(+) 3.04	4.48	(+) 4.30
राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे. खातेदार 8 वी मालिका.(2 ते 4) नसतात		184.61	(+)127.81	338.88	(+)291.64
8. इंदिरा विकास पत्रे.	-- ' --	86.99	(-) 31.72	213.11	(+)151.30
9. किसान विकास पत्रे.	-- ' --	504.20	(+) 59.45	802.01	(+)185.38
10. मासिक प्राप्ती योजना.	289	95.36	(+) 55.41	104.83	(+) 72.81
11. रा.ब.घो. -87.	-	-	(-) 27.93	-	(-) 15.54
12. सामाजिक सुरक्षापत्रे.	-	-	-	-	-
13. इतर सर्व योजना.	-	-	-	-	(-) 3.62
14. राष्ट्रीय बचत योजना-1992.	10	3.26	(+) 3.06	0.95	(-) 5.83

एकूण :- 2682.02 (+) 702.90 3678.88 (+)1127.65

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष रुपये 974.00 लाख.

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत, जिल्हाधिकारी कार्यालय उस्मानाबाद.

तबता क्र. 153

तहसीलनिहाय गोळब केलेला जमीन महसूल, सन 1997-98.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रु.हजारात)

अ. क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसूलीची एकत्रित मागणीपूर्वीची जमा रक्कम सोडून	एकत्रित जमीन महसूलाची थकबाकी (अधिकृत व अनाधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एका मागणी	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	उस्मानाबाद.	404	-	404	20	0	384	283	45000
2.	कळंब	257	34	292	14	0	280	77	42363
3.	उमरगा	267	70	337	12	0	325	116	52751
4.	तुळजापूर	214	82	295	1	0	295	141	27020
5.	परंडा	149	13	162	1	0	153	76	27322
6.	भूम	180	71	251	1	0	245	43	12625
जिल्हा एकूण :-		1471	270	1741	49	0	1682	736	207081

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तबता क्र. 15.4

सुदणालये आणे त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणे नियतकालिके, 31.3.1998 या दिवशी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

श. क्र.	तहसील	सुदणालयेची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

1. उस्मानाबाद	42	13	0	0	0	13	15	0	0	0	15
2. कळंब	10	4	0	0	0	1	1	0	0	0	1
3. उमरगा	8	1	0	0	0	1	3	0	0	0	3
4. तुळजापूर	11	1	0	0	0	1	2	0	0	0	2
5. परंडा	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
6. भूम	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण:-	82	16	0	0	0	16	22	0	0	0	22

.....पुढे चालू.....

तक्ता क्र. 15.4 पुढे चालू...

सुदृणालये आणल त्पात छापलेली व प्रकाशलत केलेली वर्तमानपत्रे
आणल नलघतकालके, 31.3.1998 घा दिवशी.

जल्लहा:- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	तहसील	सुदृणाल- घांची संख्या	छापलेली व प्रकाशलत केलेली वर्तमानपत्रे व नलघतकालके										
			पाक्षक					मासक					
			मराठी	हलंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हलंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1.	उस्मानाबाद.	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	कळंब	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	उमरगा	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	तुळजापूर	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	घरंडा	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	धूम	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जल्लहा एकूण:-		82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार:- 1. जल्लहा माहलती अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.5

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर,

सन 1997-98.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

[आकडे '००' टनामध्ये]

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण [1+2]	जिल्हा	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण [4+5]	जिल्हा	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण [7+8]	धान्य वाटप दुकाने [संख्या]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
550	4640	5190	3593	12708	16301	1340	5478	6818	997

आधार:- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.6

जिल्हातील मागणी व वसुली केलेले धान्य,

सन 1997-98.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

[आकडे '००' मे.टनामध्ये]

मागणी	लेवही						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी	
	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण		
सर्व एकूण धान्याची मागणी	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	0	0	0	0	0	0

टिप: 1. शासनाने 1975-76 पासून लेवही वसुली बंद केली असल्यामुळे वसुलीचा प्रश्न उदभवत नाही.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

तक्ता क्र. 15.7

जिल्ह्यातील 1998 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या				
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस अध्यक्ष	भा.इं. काँग्रेस (तिवारी)	शिव सेना	जनता पार्टी	भारतीय जनता पार्टी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

लोकसभा निवडणूक:- 1998

1. उस्मानाबाद: 929 303 245 548 58.91 281 - 234 - -

लोकसभा एकूण :- 929

303 245 548 58.91 281 - 234 - -

विधानसभा निवडणूक :- 1995

1. उस्मानाबाद: 179 70 64 134 75.15 63 - 17 - -

2. कळंब 160 61 56 116 72.54 32 - 58 - -

3. उमरगा 173 70 66 136 78.53 56 - 68 - -

4. तुळजापूर 148 58 54 111 75.34 36 - 8 - -

5. परंडा - भूम 178 66 62 128 71.86 34 - 39 - -

विधानसभा एकूण 838

324 301 625 74.68 221 - 191 - -

पुढे चालू.....

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू ...

जिल्ह्यातील 1998 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या										
		दूरदर्शी	शेतकरी काम-गार पक्ष	भा. रि. पा	समाजवादी जनता दल	जनता दल	बहुजन समाज पार्टी	स. जनता पा.	भारतीय मायना-रीटीज सु. महा-	भारी प बहू जन महा संघ	हिंदू महा सभा	अपक्ष
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

लोकसभा निवडणूक :- 1998

1. उस्मानाबाद. - - - - 7 - - - - 25

लोकसभा एकूण :- - - - - 7 - - - - 25

विधानसभा निवडणूक :- 1995

1. उस्मानाबाद. - - - - 1 - - 22 - - - - 29

2. कळंब - - - - 14 - - - - * - 1 - - 8

3. उमरगा - - - - - - - - 1 - - - - * - 5 - - 2

4. तुळजापूर - - - - 62 - - - - - - * - 1 - - 1

5. परंडा - धूम 1 - - 3 - - - - * - - - - - 46

विधानसभा एकूण:- 1 - - 79 - - 1 - - 23 - - * - * - 2 - 5 - 86

टीप :- 1) * आकडे दिलेल्या परिमाणानुसार आध्यक्षिका कमी आहेत.

2) आकडे हजारात केल्यामुळे बेरजा कदाचित सुळनार नाहीत.

आधार : जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, उस्मानाबाद.

जिल्हातील 31.3.98 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या-

विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4

1 उस्माना बाद.	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, पोलिस अधीक्षक यांच्या कार्यालयासमोर, उस्मानाबाद.	22
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, ढोकी, तालुका उस्मानाबाद. ढोकी बसस्टँड जवळ.	4
	3 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, उस्मानाबाद. सिंचन भवन जवळ, उस्मानाबाद.	8
	4 वन विश्रामगृह, घेडशी, ता. उस्मानाबाद.	2
	5 जिल्हा परिषद, विश्रामगृह डॉ. आंबेडकर यांच्या पुतळ्याजवळ, उस्मानाबाद. (बंद आहे)	4
	6 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, अति महत्वाच्या व्यक्तींसाठीचे विश्रामधाम, सिंगोली गावाजवळ, उस्मानाबाद.	6
	7 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, घेडशी, ता. उस्मानाबाद.	2
	8 महाराष्ट्र राज्य विधूत मंडळाचे विश्रामगृह, शेकापूर रोड, उस्मानाबाद.	5
2 कळंब	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, दिवानी कोर्टाजवळ, कळंब.	2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, घेरमाळा, बस स्टँडच्या समोर, ता. कळंब.	2
	3 वन विश्रामगृह, वडगाव जहागिर, ता. कळंब	2

पुढे चालू ...

तबला क्र. 15.8 पुढे चालू ..

अ. क्र.	तहसील	विश्रामगृहाचे नाव व पत्ता	कर्खाची संख्या
1	2	3	4

3 उमरगा	1 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह सिंचन वसाहत उमरगा	2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, पंचायत समिती समोर, उमरगा	8
	3 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, दाळींब, ता. उमरगा	2
	4 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, एस.टी.स्टँड जवळ, तुळजापूर	8
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, नळदुर्ग.	4
	3 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, प्रापनाशीनी मंदिराजवळ, तुळजापूर	6
	4 महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, प्रवासी बंगला, तुळजापूर.	8
5 परंडा	1 सार्वजनिक बांधकाम विभाग विश्रामगृह, परंडा.	4
6 भूम	1 जिल्हा परिषद, विश्रामगृह, भूम.	2
	2 सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, कॉलेजसमोर, भूम.	2
	3 पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, सिंचन वसाहत, भूम.	2

- आधार : कार्यकारी अभियंता, बांधकाम, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
- कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.
 - उपविभागीय वनाधिकारी, उस्मानाबाद.
 - कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, उस्मानाबाद.
 - महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, तुळजापूर.
 - कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विधुत महामंडळ, उस्मानाबाद.

निवडक निर्देशांकाचे कल, 1997 - 98

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(1) क्षेत्रफळ व लोकसंख्या:- (1961, 1971, 1981 व 1991)

1. क्षेत्रफळ.	चौकिमी	7369.5	7369.5	7512.4	7512.4	0	0	0
2. एकूण लोकसंख्या.	संख्या*000	711	910	1030	1276	0	0	0
3. लोकसंख्येची घनता.		97	124	137	170	0	0	0
(दर चौ.कि.मी.क्षेत्रातील लोकसंख्या)								
4. शेतकरी व एकूण शेतमजूर	टक्केवारी	87.10	86.12	83.82	81.60	0	0	0
रांची एकूण काम करणा- -यांशी टक्केवारी								

(2) कृषी व सिंचन:-

				92-93	94-95	95-96		
1. जंगलाखालील क्षेत्र.	हेक्टर*00	12	12	10	41	41	41	24
2. लागवडीलायक क्षेत्र.	"	7160	7100	6950	6740	7070	7193	7151
3. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	4.55	2.62	4.28	1.56	1.64	1.67	1.66
मागोशेतमजूर व शेतकरी। लागवडी योग्य क्षेत्र.								
				92-93	94-95	95-96		
4. एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	हेक्टर*00	554	582	639	752	7061	6587	6625
का अन्नधान्याखालील क्षेत्र.	"	4160	4300	5160	4630	5130	3980	3459
ख असाखालील क्षेत्र.	"	40	50	100	150	126	143	199
ग भूईमूगाखालील क्षेत्र.	"	630	670	150	250	158	137	167
घा कापसाखालील क्षेत्र.	"	50	270	37	37	-	-	-
5. निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र.	"	5340	5480	5580	5980	5835	5923	5970
6. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	1.70	2.03	1.66	1.38	1.35	1.36	1.38
मागोशेतकरी व शेतमजूर। पेरलेले निव्वळ क्षेत्र.								
7. एकापेक्षा अधिकवेळा	टक्केवारी	3.70	6.14	14.65	25.65	21.01	11.04	10.96
पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी.								

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8.	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र. हेक्टर*००*	420	440	730	1470	1159	7747	5871	
9.	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची टक्केवारी एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी.	7.65	11.61	11.40	19.50	16.42	42.03	46.36	92-93 94-95 95-96
10.	निव्वळ सिंचन क्षेत्र. हेक्टर*००*	360	400	670	1110	988	501	418	
11.	कालव्याद्वारे सिंचित क्षेत्र.	30	60	210	230	183	189	197	
12.	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र.	340	530	460	880	805	402	418	
13.	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र.	10	उ.ना.	0	0	0	0	0	
14.	सिंचनाखालील क्षेत्र. का अन्नधान्ये. हेक्टर*००*	330	490	530	800	672	2202	2529	
	ख) उस.	40	50	100	150	126	118	137	
	ग) भुईमूग.	0.019	0.398	30	80	56	41	20	
	घ) कापूस.	0.22	0.031	0.007	0	0	0	0	
	च) फळे व भाजीपाला.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	61	55	58	52	
15.	मृदसंधारणाची कामे:- का बांधबंधिस्त केलेली जमीन हेक्टर*००*	अ	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	10	उ.ना.	उ.ना.	
	ख) मजगीखालील क्षेत्र.	0	0	0	0	0	0	0	
	ग) पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र.	0	0	0	0	0	0	0	
16.	कृषि अवजारे:- जुना उस्मानाबाद जिल्हा-नविन उस्मानाबाद जिल्हा		1961	1966	1972	1982	1987	1992 *	
1.	का लाकडी नांगर संख्या 000	31	2	4	6	9	9	0	
	ख) लोखंडी नांगर	21	12	15	19	28	23	0	
2.	सिंचनाकरीता तेलार चालणारे पंप. संख्या	2730	4871	8899	4858	5531	3008	0	
3.	सिंचनाकरीता विद्युत पंप	57	943	5435	12049	22995	26466	0	
4.	उसाचे चरक.	782	480	367	596	627	471	0	
	का शक्तीवर चालणारे.	918	722	119	118	112	78	0	
	ख) बैलाच्या मदतीने चालणारे								

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

[5] पशुधन:-

1. एकूण पशुधन.	संख्या*000	1286	563	588	662	762	852	0	
							93-94	94-95	95-96
2. प्रत्येक बैलजोडीमागे लाग-वड केलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	6.46	7.24	7.56	8.12	7.40	7.53	7.64	
3. दुभत्या गायी	संख्या*000 उ. ना.	86	102	93	48	48	48		
4. दुभत्या म्हशी	---''-- उ. ना.	46	79	58	45	45	45		
5. शेळ्या/मेंढ्या	---''-- उ. ना.	249	240	298	281	281	281		
		1961	1966	1972	1982	1987	1992		
6. कॉबड्या व तत्सम पक्षी.	संख्या*000	2775	101	143	177	230	308	0	

[6] मत्स्य व्यवसाय:-

1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन.	मे. ट. *000	0	0	0	0	0	0	0
2. गोड्या पाण्यातील मत्स्य ऊ. मे. टन		0	0	0	1	2	2	7
3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था		0	5	17	40	49	62	52
	संस्था.							
		सुना उ' बाद जि.						
		नविन उ' बाद जि.						

[7] नांदणीकृत कारखाने व कर्मचारी:-

1. चालू कारखाने.	संख्या	20	21	20	28	43	45	51
2. कामगारांची दै. स. उपस्थिती.	--	1055	824	1765	2258	2938	3524	3350
3. दर लाख लोकसंख्येमागे नाँ. केलेल्या कामगारांची संख्या.	--	71	56	93	219	230	276	262

[8] विद्युत:-

1. विद्युत निर्माती (दशलक्ष कि. वॅ./तासा)		0	0	0	0	0	0	0
2. वापरलेली वीज.	--	0.4	2.8	13.4	369.1	246.8	246.8	267.5
3. विद्युतीकरण झालेली शहरे.	संख्या	4	13	13	8	8	8	8
4. विद्युतीकरण झालेली गावे.	--	-	428	1242	712	722	722	722

[9] सहकार:-

1. संस्था.								
का शेती पतसंस्था.	संख्या	1222	976	965	456	459	459	459
झा बिगर शेती पतसंस्था.	--	51	194	676	587	264	281	308

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 -61	1970 -71	1980 -81	1990 -91	1995 -96	1996 -97	1997 -98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

गड बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	-*-		176	297	896	752	1588	1740	1449
2. सभासद.									
का शेती पतसंस्था.	संख्या हजारात		124	196	उ.ना.	253	240	242	258
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	-*-		9	45	उ.ना.	34	39	114	118
गड बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	-*-		12	28	उ.ना.	76	116	224	99
3. खेळते भांडवल.									
का शेती पतसंस्था.	रु.लाखात		31	3343	उ.ना.	8468	31729	36951	
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	-*-		30	744	उ.ना.	8323	18173	20969	
गड बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	-*-		15	285	उ.ना.	57740	27430	27433	
4. दिलेली कर्जे.									
का शेती पतसंस्था.	रु.लाखात		251	556	उ.ना.	3340	39992	28504	
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	-*-		0.27	12	उ.ना.	33476	10095	36809	
गड बिगर शेती पतसंस्था व इतर संस्था.	-*-		0.86	20	उ.ना.	14180	15806	17032	

1101 शिक्षण:-

जुना उस्मानाबाद जिल्हा - नविन उबाद जिल्हा

		94-95 95-96 96-97						
1. प्राथमिक.								
का संस्था.	संख्या.	1224	1640	1739	862	950	972	1008
ख) विद्यार्थी.	संख्या*000*	103	195	291	163	203	207	214
गड शिक्षक.	संख्या*000*	3	7	8	4	5	5	5
घ) प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	34	28	36	41	40	41	40
2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक.								
का संस्था.	संख्या.	64	228	274	195	258	272	285
ख) विद्यार्थी.	संख्या*000*	20	80	114	92	97	105	109
गड शिक्षक.	संख्या*000*	1	3	4	3	4	4	4
घ) प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	20	27	29	31	27	29	30
3. महाविद्यालयीन.								
का संस्था.	संख्या.	4	12	18	13	15	15	26

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

छा विधार्थी.	संख्या*000	अ	7	13	12	16	16	17	
गा शिक्षक.	संख्या*000	अ	अ	13	अ	1	उ.ना	1	
घा प्रति शिक्षक विधार्थी.	संख्या	उ.ना. उ.ना.	13	उ.ना.	28	27	30		
4. साक्षरतेची टक्केवारी.	जुना उ*बाद जिल्हा-नविन उ*बाद जिल्हा								
का पुरुष.	टक्केवारी		27.52	39.44	49.18	68.39	0	0	0
छा स्त्रिया.	--		6.03	14.83	22.32	39.16	0	0	0
गा एकूण.	--		17.05	27.47	36.03	54.27	0	0	0
(11) वैधकिय व आरोग्य सेवा:-	जुना उ*बाद जिल्हा- नविन उ*बाद जिल्हा								
			1991	1971	1981	1990	1995	1996	1997
1. दवाखाने.	संख्या		14	32	33	11	14	14	14
2. रुग्णालये.	--		2	3	3	8	8	8	8
3. प्रा.अ.केंद्र.	--	उ.ना.	15	35	41	45	45	45	
4. खाटा.	--		250	354	610	722	869	869	869
5. दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	--		21	18	32	70	68	68	68
6. उपचार केलेले रुग्ण.									
का बाह्य रुग्ण.	संख्या*000		70	76	125	849	457	484	506
छा अंतर रुग्ण.	--		4	7	6	122	124	57	62
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
7. जन्माचा दर.	दर हजार		20.51	27.50	12.22	16.97	14.76	15.10	16.09
8. मृत्यु दर.	--		8.75	9.30	3.69	4.14	19.78	20.18	21.47
(12) वाहतूक व दळणवळण:-									
1. स्ते लांबी (न.पा.वगळून)	कि.मी.		471	1723	5347	4143	4471	4519	4555
2. दर 100 चौ.कि.मी.क्षेत्रामागे स्तथाची लांबी (न.पा.स्ते वगळून)	--		3.30	12.08	37.88	54.73	59.52	60.16	60.63
3. स्तथाची लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे.	--		31.87	90.87	281.87	402.23	350.39	354.15	356.97
4. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी.	कि.मी.		118	118	118	30	30	30	30
5. डाक कार्यालये.	संख्या		365	416	499	276	272	272	272
6. तार कार्यालये.	संख्या		6	27	97	100	105	2	2

तक्ता क्र. 15.9 पुढे चालू ...

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(12) स्वयंसेवक स्वराज्य संस्था:-

क्र.	संस्था	1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
1.	पंचायत समिती.	11	11	11	6	6	6	6
2.	ग्रामपंचायत.	978	1040	1068	541	613	613	613
3.	नगरपालिका.	13	13	13	8	8	8	8
4.	कटक मंडळ.	0	0	0	0	0	0	0
5.	महानगरपालिका.	0	0	0	0	0	0	0

जुना उबाद जिल्हा-नविन उबाद जिल्हा

(14) संकिर्ण: बँक शाखा (सर्व बँका) संख्या 17 74 176 69 181 181 190

टिप : 1) अ= आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्नपेक्षा कमी आहेत. 2) लोकसंख्येची निगडीत असलेल्या निर्देशांकासाठी 1991 ची लोकसंख्या विचारात घेतलेली आहे.

3) उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.